

Kristian Grøntveds dagbøger

2. november 1887

til

31. december 1891

Uddrag foretaget af:

Arne Nielsen

telefon: 98971351

mail: Arnebjergby@gmail.com

1887

Torsdag den 3. november

I dag blev Niels Christian Stokholm begravet. Johan Portgaard og konen kom kørende herved i en enspændervogn, men så blev vor brogede hest og Johans hest spændt for faders fjedervogn, og så kørte de sammen til Stokholm, hvor der var plads til heste til 10 vogne. Følget bestod af 10 vogne og 30 mennesker.

I dag kom Jens Peters datter, Marie, fra Skarndal her for at sy.

Fredag den 11. november

I formiddags kørte fader op til Johan Portgaard efter fisk – han fik en del kuller til 4 øre pundet.

Søndag den 13. november

I formiddags gik jeg til Mygdal Kirke, hvor der var førstegudstjeneste ved pastor Jakobsen. Kirken er helt forandret, siden jeg sidst var i den. Der er kommet nye stole, kor og gulv, og så er der sat jernvinduer i søndre side og et på nordre side. Der er også kommet et vindue på vestre ende, hvor der ikke før har været vindue. De nye ting er oliemalede.

I aften gik jeg op til Houen, hvor meget er forandret, efter at der er kommet nye folk. Når man skal ind i folkestuen, skal man sætte træskoene i køkkenet. Folkestuegulvet er ferniseret, og der er pæne gardiner for vinduerne. Der kommer hvid dug på bordet, når der skal spises. Manden, husholderen og børnene opholder sig i folkestuen og går til bords med folkene.

Peder Widstrup, Jens Widstrups søn, er død af tyfus i Amerika, hvor han været et par år.

Mandag den 14. november

I eftermiddags var jeg oppe i heden for at pleje bårerne, men jeg måtte holde op igen, da bårerne var for stive.

Fredag den 18. november

Fader kørte til Hjørring med den brogede og den gamle brune. Han solgte den gamle brune til en slagter for 12 kr. – hun, der er 21 år gammel, skal aflives med det samme.

Søndag den 20. november

Sammen med Anders Portgaard gik vi til afholdsmøde i Mygdal nordre skole. Mødet var berammet til kl. 7½, men taleren, lærer Aarup fra Aars, kom ikke før kl. 8. Der var alle de folk, der kunne sidde på bænkene. Da vi gik fra skolen, faldt Martin fra Houen i den vestre vejgrøft et sted, hvor den var fuld af vand. Han gik og tændte sin pibe, og så så han sig ikke for. Han var våd som en druknet mus, da han kom op.

Tirsdag den 22. november

I aftes holdt pastor Jakobsen møde i Mygdal nordre skole om afskaffelse af prostitution her i landet. Han vil have alle voksne mandfolk til at skrive under på en adresse om den sag – adressen skal sendes til regeringen. Prostitutionssagen er oppe over hele landet.

Mandag den 28. november

Jeg var i Gjødegaards Mølle, hvor mølleren fortalte, at det var 19 år siden møllen blev bygget. Det hus, der står ved møllen, har stået i Dalsgaard, hvor Knud Gjødegaard ejede det. Da hans broder, Niels, byggede møllen flyttede han huset ned til møllen.

Jens Akselsens søn fra Skeen Mølle, Søren, er løbet af sin plads hos Jeppe Postgaard. Jeppe har efterlyst ham i Vendsyssel Tidende.

Søndag den 4. december

Eftermiddagsgudstjeneste i Mygdal Kirke. Den gamle pjaltekammer Niels Krag på Uslev mark blev begravet i dag.

Torsdag den 8. december

I dag slagtede vi 7 gæs, der har gået i en sti. Blandt dem var den gamle gås, som vi har haft i mange år – vi fik den engang af Jens Peter i Skarndal.

Lørdag den 10. december

I aften kom Anders Kaultved herved. Da jeg havde røgtet hestene, fulgtes vi ad op til Houen, hvor vi var oppe ved karlene til kl. 3. Vi spillede kort i karlekammeret, og så drak vi 2 flasker malurtbrændevin.

Søndag den 11. december

I dag nedkom Martha Degnbøl med en datter – sidste nat nedkom Kristian Degnbøls kone med en datter.

Onsdag den 14. december

I dag kom Andreas kørende med en seng, som Kristian Degnbøl har lavet og malet. Den blev placeret i den nordre side af dagligstuen.

Mandag den 19. december

I dag kørte fader og jeg til Hjørring. Jeg mødte Niels Dalsgaard – vi gik ned til værtshusholder Nielsen i Jernbanegade og fik et par kaffepunche. Jeg købte en ny hat til 3 kr. 50 øre.

Lørdag den 24. december (juleaften)

Vi stoppede med arbejdet kl. 2, og så barberede jeg mig. I middags vi varmt øl og smørrebrød. I aften, da vi kom ind, fik vi alle de sigtebrøds mellemadder, vi kunne spise. Jeg fik et par dramme til – senere fik vi fersk andekødssuppe og andekød. På denne aften får hver af os – efter gammel skik - så en pægl pebernødder. Kl. 8½ fik vi risengrød med smør i og mælk dertil. Det meste af aftenen sad jeg og læste i en bog, medens pigerne sad og sang salmer.

Søndag den 25. december (1. juledag)

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke ved pastor Jakobsen. Fader og mig gik til kirke. Der var mange folk i kirke, bl.a. landstingsmand Madsen.

Sidste nat døde Niels Kristensen, Gjødegaard, der lige har solgt sin gård. Folk siger, at han døde af delirium, og at han skal have sagt, at han ikke ville fra Gjødegaard, før de kørte ham til kirken. Kristiane fra Retholt er i sylære hos Jens Lunds datter, Thea, i Bjergby.

Mandag den 26. december

I middags kom Julius hjem, og i eftermiddags fulgtes han og jeg op til Degnbøl. Kort efter at vi var kommet, kom min broder, Jens, og hans kone kørende. Vi var der til kl. 7, så fulgtes Jens og Marie med ned til Grøntved, hvor de lå om natten.

I morges gjorde Houens karle, Laurits og Martin, oprør mod kosten. Det endte med, at begge kom ind og fik deres afregning og forlod Houen.

Tirsdag den 27. december

Gudstjeneste i Mygdal Kirke ved pastor Aug. Kristensen fra Taars – der var mange folk i kirke.

I nat opstod der ild i Jens Jensens Sørensens gård, Mellemgården, i Astrup sogn. Ilden antages at være påsat, og den pågældende er foreløbig anholdt.

1888Søndag den 1. januar (nytårsdag)

Jeg gik til Bjergby for at besøge min kammerat, Kristian Molsen. Der kom et par stykker til – vi kom til at spille kort. Der blev dækket bord for os først på aftenen, og lidt før vi gik.

I dag blev Niels Gjødegaard begravet på Mygdal kirkegård - der var 11 vogne i ligfølget – fader stødte til ligfølget ved Degnbøl. I kirken blev der indsamlet penge til Det Danske Bibelselskab.

Mandag den 2. januar

Hirtshals Fiskerleje, der i daglig tale kaldes Lilleheden, er en samling af 70 huse med ca. 400 indbyggere.

Onsdag den 4. januar

I 1887 er i Bjergby sogn født 24 – i Mygdal er født 12 drenge og 21 piger. I Bjergby er folketallet ca. 830 – i Mygdal 880.

Torsdag den 5. januar

Jeg var til tyr i Holtegaard med den stjernede ko – Sørensen sagde, at han i fremtiden vil have 1 kr. for hver ko, der bliver bedækket.

Søndag den 8. januar

I Sindal er bygget et stort andelsmejeri – det har kostet ca. 26.000 kr. og behandler mælken fra ca. 1.400 køer.

Mandag den 9. januar

Her skrives en del om forfatterens familieforhold, bl.a. om oldemoderens broder, der 2. gang blev gift med min bedstefaders søster.

Torsdag den 12. januar

Ved gården Røde Mølle har der i gamle dage været 2 møller – en vejrmølle, der har stået vest for gården og en vandmølle, der har stået tæt østen for gården. Mølledammen var syd for gården.

Torsdag den 19. januar

Der var en mand fra Bjergby og bad om hjælp – hans kone har fået tvillinger.

Fredag den 20. januar

En mand fra Tversted tiggede et knippe halm.

I eftermiddag var der møde i Mygdal nordre skole om oprettelse af et andelsmejeri. Mødet åbnedes af Karl Olsen, Odden Mølle. Inspektør Rodskjer, der valgtes til dirigent, erklærede sig velvilligt stemt over for sagen. Selv om han endnu ikke havde kunnet tage beslutning om selv at tilslutte sig til mejeriet, opfordrede han de tilstedeværende til at udtale sig for eller imod. Efter nogen diskussion vedtog de ca. 120 mennesker enstemmigt at skride til oprettelse af et andelsmejeri for Mygdal og Omegn.

Der indtegnedes 578 køer fra Mygdal, Uggerby og Mygdal. Det besluttedes med 51 stemmer at anlægge mejeriet øst for Odden – 49 holdt på, at det burde anlægges ved Skagenvejen i nærheden af Odden eller Odden mølle. Der blev udpeget et udvalg på 9 til at arbejde med sagen. Der er ikke andre her i Grøntved end Niels Andreasen, der har ladet sig indtegne, og Kabbeltved mændene er nok heller ikke med. Der er nogen, der siger, at der skal lånes 30.000 kr.

Mandag den 23. januar

Totalafholdsmøde i Mygdal nordre skole. Taleren var sognerådsformand Christiansen fra Vium. En jævn stor mand – rigtig typen på en vestjysk bonde. Han fortalte, at han var fra Vium, lidt syd for Viborg, og at Steen Steensen Blicher var født i vor præstegård. Han talte hele tiden i jysk mundart. Han læste først et par fortællinger. Derefter holdt han et foredrag, hvor han talte om mange ting, som jernbane, fængselsskabet, midnatsmissionen, og så talte han en del om sædelighedssagen. Han fortalte om, hvordan vendelboerne gjorde modstand mod Knud den Hellige, da han ville have dem til at give tiende og sluttelig myrdede ham i Odense. Han opfordrede os til at gå ligeså over for Kong Alkohol. Det er en af de bedste talere, jeg har hørt. Han forstod at tale med bønderfolk.

Da taleren var færdig, var der flere, der meldte sig i foreningen.

Onsdag den 25. januar

Jeg red ud til Gjødegaards mølle med noget malt. Da jeg red hjem, faldt jeg af hesten og kom til at ligge tværs over vejen, så hesten faldt over mig. Endelig kom den op og sprang over på den anden side af vejen og stod og så på mig, til jeg kom op. Så gik jeg hen og satte mig op på den og red hjem. Det var et under, at jeg ikke kom til skade, da jeg lå under hesten, og den trådte på mig flere gange.

Søndag den 29. januar

Andreas Sandager og hans kone, Maren, kom kørende herved – de kørte i slæde og havde klokker på hestene.

Onsdag den 1. februar

Ane Stokholm har solgt sin gård til Lars Baand fra Snevre for 12.800 kr.

Torsdag den 2. februar

Nyt møde om det nye andelsmejeri. Der var megen uenighed, og det blev vedtaget at holde et nyt møde om 8 dage.

Torsdag den 9. februar

Nyt møde om andelsmejeriet. Der var en del uenighed mellem dem fra Mygdal og dem fra Uggerby og Tversted. Men så sagde Madsen (landstingsmanden), at det var bedst at Mygdal blev ene om mejeriet, så kunne Uggerby jo selv bygge et mejeri. Det hjalp, så blev man enige, og der blev tegnet 600 køer. Nu var der flere fra Kaultved og Grøntved, der gik med.

Fredag den 10. februar

I dag blev Laurits Jespersen (Jesper Jakobsens søn fra Mygdal) til Jens Peter Skarndals datter, Marie, viet i Mygdal Kirke.

Lørdag den 11. februar

Bruhn, Carlsminde, er valgt som formand for det nye mejeri. Chr. Sørensen, Holtegaard, blev næstformand.

Tirsdag den 14. februar

I går blev katten slået af tønne vest for Røde Mølle. Der var 15 samlet til denne leg, hvor man rejser en tønne op mellem 2 træer. I tønden er der en hat. Den, der skal slå, skal stå i en vis afstand fra tønden. Vedkommende får så bind for øjnene, får en stok i hånden og bliver så svinget nogle gange rundt. Han skal så vende hovedet mod tønden og prøve at finde den, så han kan slå et slag på den. Den, der slår tønden i stykker, skal have hatten, der er deri, og bære den så længe selskabet er samlet. I Røde Mølle slog Kristen Taagaards søn, Kristian, katten af tønden.

Søndag den 19. februar

Snefog hele dagen. Hen på dagen blev det meget strengt snefog. Der er store driver omkring gården. Julius kom hjem i formiddag – han blev hjemme i nat, da vejret er så slemt.

Tirsdag den 28. februar

Jeg gik til Hjørring efter medicin til den røde hest. På vejen ind fik jeg dog kørende med Søren Nørmark fra Varbro til Hjørring.

Da jeg kom hjem, begyndte vi at kurere på hesten. Vi kom nogle tørvegløder og korn i en gryde. Vi hældte noget hvidt sukker ovenpå, og så holdt vi gryden under hestens næse og lod røgen drive op i den. Derefter blev noget pulver rørt ud i øl, og så fik hesten noget af denne medicin. Hesten får lunkent vand, og den har et uldstykke om halsen.

Onsdag den 29. februar (skuddag)

I dag var Mads Højer oppe for at se til hesten. Han gav hesten noget pulver gennem en jernsprøjte – den skal 3 gange om dagen have 2 sprøjtefulde.

Peder Sandager har købt Bakkens Hede af 3 mænd: Segelcke fra Hjørring, Høj fra Sejlstrup og fuldmægtig Holm fra Hjørring for 4.800 kr. Disse 3 mænd havde vundet gården Bakken fra etatsråd Nyholm, Baggessvogn, i kortspil og vil nu dele den og sælge til naboerne.

Fredag den 2. marts

Provst Nielsen havde lovet at prædike i Mygdal Kirke i dag – der kom mange folk, men provsten kom ikke, så folk måtte gå fra kirke med uforrettet sag.

Søndag den 4. marts

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke ved pastor Jakobsen. Der var barnedåb i Degnbøl hos min broder. Fader og Gine var deroppe.

I aften er der gilde hos nabo, Niels, Det er Kristianes fødselsdag – hun bliver vist 49.

Mandag den 5. marts

Nu er den røde hest ved at være helbredt – jeg bliver dog ved med at vaske dens ben i lunkent urin.

Tirsdag den 6. marts

I dag skrev moder og Stine under på kvindernes sædelighedsadresse.

Onsdag den 7. marts

Ane Stokholm har købt afdøde frøken Børglums hus i Hjørring.

Torsdag den 8. marts

I aften gik jeg ned til Kristen Grøntved med aviserne – de har et får med 2 spæde lam inde i sovekammeret.

Fredag den 9. marts

Frost. Snefog hele dagen. Driver over hestegangen.

Der er mange syge i sognet – også min moder er syg.

Mandag den 12. marts

Andreas var hernede i formiddag efter nogle kartofler og et brød. Han kan ikke få sine kartofler op i dette vejr, og han har heller ikke kunnet få sit korn til mølle.

Tirsdag den 13. marts

Jeg skal ud for at kaste sne. Uanset vejret var der mange mennesker til skovauktion i Baggesvogn.

Onsdag den 14. marts

Også i dag var jeg "buden" til at kaste sne. Ved smeden var der en revle, der var 3 alen høj.

Sognefogeden kom kørende og sagde til Hans Kaultved, at hans fader blev meldt, hvis ikke han for fremtiden stillede med det mandskab, han var blevet "buden" til at møde med.

Torsdag den 15. marts

Skolelæreren i nordre skole (*det må være landstingsmand Madsens vikar*) er 38 år og fra Skive egnen. Han vil gerne være kæreste med Madsens pige, Peder Skovens datter.

Onsdag den 21. marts

Skrædder Julius Nedergaard er forlovet med en datter sognefoged Peter Højer, Horne. Det er en ældre pige – hun har mange penge.

Fredag den 23. marts

I eftermiddag kom min broder Julius hjem. Han er syg og har været syg et par måneder. Han har nervegift og er meget halt på venstre ben. Nu vil han være hjemme, til han bliver bedre. I eftermiddag taler pastor Jakobsen fra Bjergby i Bindslev forsamlingshus – det er vist i den konservative klub, han holder foredrag.

Lørdag den 24. marts

I dag er der smør-, oste- og fiskeriudstilling på Hotel du Nord i Hjørring. Det afholdes af Landboforeningen Vendsyssel. I dag bliver der søgt efter vand øst for Odden, hvor det nye mejeri skal ligge.

Mandag den 26. marts

Løsøreauktion i Lille Stokholm. Nabo, Niels, kørte derhen – han havde fader m.fl. med – der var 300 numre. Fader købte 4 stole og en huggeblok.

Tirsdag den 27. marts

I går rejste Peder Skovsmoses sønner, Niels Peter og Jakob Kristian, til Amerika.

Onsdag den 28. marts

Jeg gik til heste- og kreaturmarked i Hjørring – fra Krattet i Bjergby fik jeg kørende med Søren Folsted.

Senius fra Mølbakstedet fortalte, at Lauretta, som jeg har tjent hos, havde bryllup i går – de havde danset til kl. 5 i morges. Der var en snes mennesker med. Senius' kone var i køkkenet. Laurettes mand er 42 år – han har aldrig været gift før – men har dog 2 børn.

Jeg fik kørende med Niels Pedersen hjem – jeg mødte mange mennesker i Hjørring.

Torsdag den 29. marts (skærtorsdag)

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke – fader og jeg gik til kirke.

Broder Jens var på besøg – han blev her i nat. Ane Stokholms auktion havde indbragt 1.100 kr.

Fredag den 30. marts (langfredag)

Niels Gjødegaards datter, Sine, på 17 år skal være datter hos Niels' moder, Else Marie. Den næstældste af Niels' børn er en dreng, Jens Kristian, der bliver konfirmeret til forår og til sommer skal han være hyrde hos Kristen Willadsen. Der er også en pige, Kirstine, på 11 år – hun skal på Holtegaard. Der er en dreng, der hedder Martin – han skal vist til Raabjerg til sommer.

Lørdag den 31. marts

Ved udstillingen i København vil der herfra eggen afgang af en landsbyhåndværker, murer Carl Larsen i Linderum, udført meget stor model af en vind-, vand- og dampmølle. Man har tidligere her i Hjørring set en meget lignende model, som dog stod meget tilbage for nærværende: Det er en stor paladsagtig bygning i T-form: I hovedfløjen er mølleværket anbragt, og i tværfløjen er indsat et orgel, og det hele kan drives af dampmaskinen. På begge sider af tværfløjen findes gårde og haver, omgivet af elegante bygninger med mægtige, kuppelprydede posttårne. Det hele udført med overordentlig flid og smag: Udstilleren vil i de nærmeste dage udstille sit arbejde her i Byen samt i nabobyerne for at indsamle et beløb til dækning af rejseomkostningerne og det betydelige udlæg, som det ikke lille arbejde – 3 til 4 alen i firkant og 5 til 6 alen højt – har udkrævet. Alt træarbejde er lavet af udstilleren selv, og til metaldelene har han udarbejdet modellerne.

Søndag den 1. april (1. påskedag)

Gudstjeneste i Mygdal Kirke kl. 12. Fader var i kirke. Niels Andreasen var i Stokholm for at betale løn til hendes folk.

Mandag den 2. april

Else Gjødegaards sønner, Søren, Jesper og Kristian, samt Lars Lejets datter og Jens Axelsens børn, Søren og Karen, er rejst til Amerika.

Tirsdag den 3. april

I dag flytter tante Ane fra Stockholm til Hjørring. Fader og 5 andre kørte flyttegods for hende. Fader var hjemme igen kl. 9½ om aftenen.

Onsdag den 4. april

Niels var herhenne med 13 tomme gødningssække, som Ane Stockholm ville unde fader. Fader sagde til Niels, at den gave ville han ikke rejse sig op for. Nu bliver der boret efter vand til andelsmejeriet tæt sønden for Odden Mølle, men der er der nok heller ikke gode udsigter.

Lørdag den 14. april

Julius Nedergaard var her i dag for at fortælle, at han ikke var forlovet med Peter Højers datter. Til sommer vil han bygge et hus, sønden for Uggerby kro – han mente at kunne bygge et hus for 100 kr.

Mandag den 16. april

1. maj flytter karetmageren til Vittrup, hvor han har lejet et par stuer i et hus tæt ved Løkkensvejen. Han har været i huset på Odden mark i 2 år – han fik det efter Anton Olsen, der har fået det efter en, der hed Dissing. Den mand, der har overtaget karetmagerens hus, hedder Niels Kristian Nielsen. Han arbejder på Odden og plejer hvert år at rejse til Grønland for at tjene en hob penge.

Tirsdag den 17. april

Niels Pedersens karl, Theodor, rejser på lørdag med Bremen linjen til Amerika. På lørdag rejser Elvilde Benzon og Tis Laurits nok også til Amerika.

Søndag den 22. april

Der var et rigtigt vintervejr i dag. Hen på dagen blev det et rigtigt snefog – sneen lagde sig i høje driver omkring husene.

Mandag den 30. april

Jeg var hos skrædder Nielsen i Bindslev og blev prøvet i det nye sæt, han syr til mig. I dag forsvandt den sidste del af den is, der har ligget i gården.

Tirsdag den 1. maj

I dag skete der et beklageligt uheld ved Gjødegaards mølle, idet mølleres 2-årige søn, blev ramt meget slemt af en møllevinge.

Søndag den 6. maj

Førstegudstjeneste i Bindslev Kirke ved pastor Engberg. Jeg var dernede. Fra kirken gik jeg ned til skrædderen og hentede mit nye tøj. Det kostede 32 kr.

Torsdag den 10. maj (Kr. himmelfartsdag)

Jeg gik over til Degnbøl, og ved aftenstide fulgtes Andreas, Magda og jeg hen på kirkegården, hvor vi så på gravene, inden Andreas ringede solen ned.

I dag blev kransen rejst på Mygdals nye andelsmejeri.

Søndag den 13. maj

Jeg gik ned til Taagaard for at besøge Kristian. Taagaard er en smuk gård – der er en mølle på laden til at male korn med og til at skære hakkelse.

Søndag den 20. maj (1. pinsedag)

Anders Kaultved og jeg fulgtes ad til kirke. I år ser han godt ud – han har ikke været syg i et år.

Mandag den 21. maj (2. pinsedag)

Der var mange skovboller i dag: Slotved skov, Wandborgs plantage, Skajbjerg, Bjergby øvelseshus og hos skrædder Poulsen i Bjergby.

Tirsdag den 22. maj

Kl. 6 i morges kørte fader til Hjørring, og kl. 10½ var han her med læge Eliassen. Lægen sagde, at nu havde Julius ikke nervegift, men nu var der slim på lungerne.

Fredag den 24. maj

Gine er faldet og har slået sit knæ. Fader kørte derfor op til Kristian Bjerregaard og ville have ham til at tage med herved, men det turde Kristian ikke, da han for nylig er idømt en mulkt på 200 kr. for kvaksalveri. Fader fik så Peder Sandager med herved, så han kunne signe Gines knæ, hvis han troede, at det var til nogen nytte, men Peder ville ikke gøre noget ved knæet. Så kørte fader op til Kristian Bjerregaard med Gine, der sagde, at det var en sene, der var flyttet – det mente han nok at kunne kurere.

Mandag den 28. maj

I dag gik Andreas til Hjørring efter medicin til Julius. Andreas havde spurgt lægen, om han troede, at Julius kunne overvinde sygdommen. Dertil svarede lægen, at han tvivlede, da Julius' bryst var stærkt angrebet.

Onsdag den 30. maj

Hestemarked i Hjørring. I eftermiddag kom pastor Engberg fra Tversted kørende herop for at se til Julius. Han havde en stor hest for vognen og en stor gul hund løb ved siden af vognen.

Søndag den 3. juni

I formiddags var Julius meget dårlig – vi troede, at hans sidste time var kommet. Han sagde da også selv, at nu var han snart færdig, men i løbet af dagen blev han bedre.

Mandag den 4. juni

Jeg hentede sten ved Baggessvogn teglværk og sand ved stranden, og så murede fader skillevæggen op mellem spisekammeret og saltkammeret.

Lars Jakobsen har overtaget Røde Mølle, hvor der er gæld for 16.000 kr. Julius bliver jo dårligere og dårligere – han dør nu med at tale.

Onsdag den 6. juni

I formiddags var Julius det dårligste, han har været. Han snakkede meget vildt, men kl. 3 i eftermiddag faldt han i søvn, og så sov han til kl. 4.15, hvor han opgav ånden. Fader, der havde været i Hjørring efter medicin, kom hjem kort før, han døde. Julius har bedt til Vorherre om at blive løst ud af denne verden, når han har været meget syg. Det er jo en stor trøst, at han døde i en fast tro på sin frelser. Han blev næsten 22 år gammel. Han har været hjemme med

undtagelse af et år, hvor han tjente hos Peter Sortkjær, og så den tjeneste, han begyndte på sidste vinter. Julius sagde, at Stine skulle have hans cylinderur – ellers tog han ingen bestemmelse om sine ejendele. Fader gik op til Degnbøl og fik Karen Margrethe til at gå herved og hjælpe til at lægge ham på strå.

Fredag den 8. juni

Fader, moder og Tine kørte til Hjørring – de havde en ligkiste med hjem.

Der var brev til fader fra præsten i Tversted. Han havde hørt, at Julius var død. Han ville gerne have fulgt Julius til graven, men han var forhindret.

Lørdag den 9. juni

I dag var fader nede i Bindslev og i Kaultved for at bede folk til begravelse.

Søndag den 10. juni

I dag var ligsynsmændene, Knud Gjødegaard og Jens Peter Skarndal her.

Mandag den 11. juni

Fader kørte til Hjørring for at hente en kogekone, ligesom han havde køkkentøj, tallerkener med hjem.

Torsdag den 14. juni

Min broder Julius' begravelse. Da jeg havde gjort til side i morges, trak jeg i mine bedste klæder. Sørine – Lars Ørnbo's enke – kom i morges tidlig. Hun hjalp til med at malke, lave ost og lignende. Kristen Grøntveds Jens kom og gjorde hyrdetjeneste. Kl. 9½ kom de første gæster. De var fra Flade: Lavrids Jakobsen og hans kone, Ane Birkbak, Kristian Birkbak og Tine Birkbak, som er hos Ane for tiden. De kom gående – de havde været med toget. Derefter kom de andre gæster – der blev 40 - der kom 8 vogne kørende foruden Niels Andreasens og Jens Grøntveds, som også kom til at køre, da der blev for få vogne. Først kom Andreas med Martha og Peder Degnbøl, dernæst Ole Wien og hans kone, Kristiane, så Peter Sortkjær og hans kone, Helene Tronsmark, og hendes datter, Hanne. Så Martin Sortkjær, der kørte for pastor Engberg. Dernæst Peder Sandager og Andreas, så Jens Kristian Kabbeltved med hans kone Grethe, Niels Andersen og hans kone, Karen Marie, så Niels Pedersen, Kabbeltved og hans kone Marianne og til sidst min broder Jens og hans kone Marie samt Ane Stokholm. Endvidere kom gående Johan Portgaard og hans kone Inger Marie, Kristen Grøntved, Niels Andreasen, Kristiane, Martine, Lise, Jens Grøntved, Ane Johanne, Peder Poulsen, Julius Nedergaard, Kristian fra Mosbjerg, skomager Kristian Mortensen, Lille Grøntved, og lærer Madsen. Lærer Byrialsen kom, da vi kørte til kirke. Ane Madsen var herved med en krans fra sin moder, der ikke kunne komme, da der var kommet en vogn og havde hentet hende ned til Sindal.

Gæsterne kom ind for at spise. Kristiane og Martine Nielsen vartede op ved bordet. Klokken 11 blev kisten båret ud og sat udenfor døren med hovedenden vendt mod døren, og så blev salmen nr. 561 afsunget og derefter holdt pastor Engberg en tale over Julius. Han fortalte om sin samtale med Julius få dage, før han døde. Han begyndte med ordet: Smal er den vej og trang er den dør, der fører ind til Guds rige, men bred er den vej og vid er den port, der fører til fortabelse og mange er de, som vandrer på den.

Efter talen sang vi sidste vers af salme nr. 130, og så kørte vi til kirke. Fader kørte med liget, og jeg sad hos fader. Da vi kom til kirken, var pastor Jakobsen kommet. Kristen Jespersen kom gående – han ville følge Julius til graven – fader bad ham følge med hjem fra kirken. Pastor Jakobsen forrettede jordpåkastelsen og holdt en tale ved graven. Fra kirken kørte Tversted præsten sammen med pastor Jakobsen til Bjergby.

Den grav, Julius kom til at ligge i, har været min bedstemoders, min bedstefaders er ved søndre side af Julius'. De fleste var inde for at se kirken, og så kørte vi hjem for at spise. Vi fik suppe, kød, sauce, svesker, kage, vin, kaffe m.v. Fader havde købt fersk kalvekød og lammekød for 24 kr. 50 øre. Da vi var færdige med at spise, gik vi unge ud i haven – vi var også i Niels' have. Kl. 7 begyndte gæsterne at rejse, og kl. 7½ kørte jeg til Sindal med de gæster, der var kommet med toget. Jeg var hjemme igen kl. 11. Der var 24 krans ved kisten. Peder Sandagers krans var en smuk perlekrans – den blev herhjemme tillige med 2 andre krans.

Kokkekonen Grethe Jensen, fik 7½ kr., ligesom hun fik nogle fødevarer med hjem.

Søndag den 17. juni

Stavnsbåndfest i Hjørring og i Harkens plantager.

Jeg kørte til kirke med moder, Gine og Tine. Fader gik. Ved afslutningen af sin tale, mindede pastor Jakobsen med nogle ord folk på, at det på onsdag er hundredeårsdagen for Stavnsbåndets løsning.

Fredag den 22. juni

Indre Missionsmøde i Slotved skov. Jeg kørte derned med moder, Gine, Tine, Andreas og Martha. Der var mange mennesker til mødet.

Lørdag den 23. juni

Der var mange St. Hans bål eller vågild, som de kaldes. Jeg var til bål ved Houen – der var samlet 17 – 18 mennesker.

Tirsdag den 26. juni

Svend Nyeng har været her for at tigge penge til en ko, som Nissen har mistet. Nissen kan ikke selv få sig til at gå og bede folk om penge. Der blev brygget øl i dag.

Søndag den 1. juli

Kl. 7½ om formiddagen gik jeg til Hjørring, hvor jeg var kl. 10½. Jeg gik så og daskede i byen og i plantagerne. Jeg var i Lundergaard en tur og så var jeg hos Ane Stokholm. Kl. 4 gik jeg ned og så på dyrene i Wombels menageri. Jeg fik kørende med Martin Klodske hjem og var hjemme kl. 12.

Torsdag den 5. juli

I dag var interessenterne – både mænd og kvinder – samlet til møde i andelsmejeriet.

Fredag den 6. juli

Skrædder Julius Nedergaard var her – han fik afdøde Julius' bedste bukser og de penge, han havde til gode hos Julius.

Søndag den 8. juli

Pastor Busk holdt afskedsprædiken i Asdal Kirke. Fader og Mine var deroppe. Afholds- og folkefest i Hummelkrog skov i eftermiddag. Jeg gik derop, men skulle give 25 øre for at komme

ind i skoven. Et musikkorps på 5 mand – fra Hjørring – spillede under festen. Først talte landstingsmand Madsen om Stavnsbåndets ophævelse og derefter skrædder Kristensen, Hjørring, for afholdssagen. Så var der et ophold på en times tid, hvorefter lærer Sørensen, Sindal, talte om kvindesagen. Han var et meget morsomt menneske at høre på – da han var færdig med at tale, begyndte den muntre del af festen. Det kostede 50 øre for en karl og 25 øre for en pige at komme ind på dansegulvet. Jeg var ikke inde at danse. Kl. 9 gik jeg hjem. Musikken kostede 36 kr.

Hjørring Amtstiden fortalte senere, at festen havde været besøgt af et par hundrede mennesker.

Tirsdag den 10. juli

Jeg kørte sammen med 5 andre vogne fyldt på nordre side af kirkegårdsdiget. Der var vaccination i nordre skole i dag.

Søndag den 15. juli

I dag begyndte andelshaverne at køre mælk til det nye mejeri i Mygdal, som endnu kun har en centrifuge.

Søndag den 22. juli

Den gamle Taars Marie (77 år) fortalte, at hun havde tjent hos min bedstefader i 2 år. Hun sagde, at min bedstefader havde skrevet på et stykke papir, at mine forældre var uden skyld i, at han aflivede sig selv.

Tirsdag den 24. juli

I dag fyldte moder 52 år.

Søndag den 12. august

Elholm har solgt Fælled til en karl fra Taars – Elholm har dog beholdt teglværket med hus, jord og tørveskær. Jeg var hos Hans Grøntveds sammen med skomageren. Vi var først i heden for at plukke blåbær, og så spillede vi kroket østen for gården.

Mandag den 13. august

Sognefogdens pige var her med mit pas, der lød på, at jeg skal møde i Aalborg 2. september kl. 1.

Torsdag den 23. august

Seminarist K. Byrjalsen, der har været lærer ved nordre skole i 1½ år, er kaldet til lærer ved Bagterp skole. Han er forlovet med afdøde Peder Skovens datter, der tjener i Mygdal nordre skole.

Søndag den 26. august

Pastor Nielsen fra Lemvig prædikede i Mygdal Kirke i eftermiddag. Der var mange folk i kirke. Jeg kørte så præsten til Hjørring, lige ned til stationen

Fredag den 31. august

Julius Nedergaard og Marius kom i går for at sy. I dag har de lavet høstarbejde.

Onsdag den 12. september

Jeg stod op kl. 2½, da jeg skulle møde til mønstring i Aalborg. Før vi kørte hjemmefra, læssede vi en gris på vognen – den skulle leveres på slagteriet. Jeg fik 10 kr. af fader samt smør og

sigtebrød med mig. Jeg skulle med ekstratog fra Hjørring kl. 8.45. Da jeg kom til Aalborg gik jeg op til høker Christensen med min vadsæk og mine støvler, og så gik jeg ned til stationen efter en sæk sengeklæder til Stine. Jeg gav 2 små drenge 10 øre for at bære sækken op til Hjelmerstald nr. 11 hos murersvend Villadsen, hvor min søster Stine ligger. På kasernen mødte jeg de fleste af mine kammerater fra kasernen fra i fjor. En underkorporal fortalte, at jeg og 2 andre skulle til ambulancen (som sygebærer). Vi fik udleveret vort udstyr, bl.a. et armbånd med et rødt kors. Vi fik indkvartering hos vognmand Eriksen i Kongensgade. Kl. 6 stillede vi til appel på den lille plads,

Torsdag den 13. september

Vi stillede på den lille plads kl. 6½ sammen med 1. kompagni og gik så ud på den store plads, hvor vi havde øvelser til kl. 10½. I middags var jeg hos høker Lars Peter og købte bl.a. pølse m.v. Sammen med Andreas var jeg oppe hos min farbroder bogbinder Andreasen i Bispensgade. Om eftermiddagen havde vi et par timers teori.

Fredag den 14. september

Kl. 7 gik vi ud på den store plads, hvor vi øvede os i at bære et sygt menneske over en grøft. I eftermiddag havde vi teori på den store plads. For eftertiden skal kun hver 4. mand bære tornyster – og så vil vi skiftes til at bære det.

Da jeg havde fået noget at spise, gik jeg ned på soldaterhjemmet og sad og læste. Senere gik jeg hen til Andreas, der bor i Skolegade nr. 25. Jeg gav en flaske øl til 6 øre, inden vi gik ud på gaden.

Lørdag den 15. september

Vi stillede kl. 7 på den lille plads og marcherede så op i Skansebakkerne ved Nørre Sundby, hvor vi havde øvelser i at forbinde sårede og bære dem over ujævnt terræn.

Hviletiden på godt 1 time gik særdeles morsomt. Der er en, der hedder Waarst, der er så god til at synge og fortælle – han kan mere hele selskabet. Der er også en, der hedder Gandrup, der er et underholdende menneske – han er vred på den ene underlæge, der hedder Denker. Vi har 3 underlæger.

Vi stillede kl. 3 på den lille plads. Der var en underkorporal, der sagde til underlægen, at de andre soldater havde fri – så fik vi også fri.

Senere fulgtes jeg med broder Andreas og Laurits Jespersen på soldaterhjemmet – jeg gav 3 bajere, og Laurits gav 3 cigarer.

Søndag den 16. september

Vi skulle have stillet til parade kl. 8, men vi havde ikke fået ordentlig besked. Vi skulle så stille til appel kl. 3,25.

Inden hørte vi regimentsmusikken spille foran regimentschefens bolig på Østeraa. Efter appellen gik jeg ned på museet, hvor en lærer Hedelund holdt foredrag om oldsagernes oprindelse. Herfra gik Andreas og jeg ned til Stine, hvor vi fik noget at spise og bagefter en kop kaffe.

Mandag den 17. september

I dag fylder jeg 24 år. Om formiddagen havde vi øvelse i grusgraven og på Skovbakken. Om eftermiddagen marcherede vi op til Signalbakken, hvor vi blev præsenteret for korpslægen.

Tirsdag den 18. september

Om formiddagen havde vi øvelse på Skovbakken – senere holdt vi en lille øvelse for korpslægen. I middags var Andreas og jeg på havnen og på indkøb. Om eftermiddagen havde vi en times teori ved hovedvagten.

Onsdag den 19. september

Om formiddagen marcherede vi på Skovbakken, hvor vi havde lidt øvelse. Kl.3 stillede vi på Signalbakken. Kl. 5 kom korpslægen og så marcherede vi ud til Rørdal, hvor vi havde øvelser med at bære folk ned ad en skrænt og op igen.

Torsdag den 20. september

Vi stillede kl. 6.50 ved vagthuset på den store plads, hvor hele regimentet havde eksercits. Derefter marcherede regimentet ud til Hedegaarde, hvor der var øvelse i felttjeneste. Vi var hjemme kl. 2. Om formiddagen havde regimentschefen holdt tale for regimentet. Han fordrede ihærdigt arbejde og streng disciplin.

Vi stillede så til appel kl. 6,10 aften, hvor stabssergenten fortalte, at fra 24. september til 1. oktober var adressen: Lem pr. Randers.

I eftermiddag købte jeg bl.a. en pægl brændevin til 12 øre. I aften var vi inde i familiens stue – pigen viste os et telefonapparat.

Der er for tiden en styrke på 2.400 soldater i Aalborg.

Fredag den 21. september

Fra morgenstunden havde vi eksercits, bl.a. regimentseksercits, inden vi marcherede ud til Nøvling bakker, hvor vi havde en fægtningsøvelse. Efter hvilet marcherede vi (ambulancen) hjem. I dag spiste jeg frokost hos høker Petersen for 26 øre. Kl. 2 stillede ambulancen ved hovedvagten, hvor vi blev synet af en overlæge. Sidst på eftermiddagen var jeg på soldaterhjemmet, hvor jeg traf Andreas og Anders Kaultved. Jeg gik hjem sammen med Anders og så mødte vi Frederik Uslev – vi gav hver en omgang bajere.

Lørdag den 22. september

Jeg var hos høkeren og købte ½ pægl, ½ øl og hvedebrød – det kostede i alt 10 øre. Kl.6.50 stillede vi ved hovedvagten og marcherede med regimentet over pontonbroen og Nørre Sundby til Hvorup, hvor der blev leveret en fægtning. Vi var hjemme kl. 2, hvor jeg spiste middag hos høkeren for 20 øre. Appel kl. 6. I aften kom 304 herop og senere kom Inger Line, Sara og Anna fra Grønnegade herop. Vi var 4 soldater, der hver gav omgange bajere – vi holdt jo noget ballade heroppe. I dag fik jeg brev fra fader, hvor han meddelte, at min broder Jens' kone nedkom med en søn den dag, jeg rejste til Aalborg.

Søndag den 23. september

Vi stillede til parade kl. 8 i marchfærdig påklædning. Jeg har aldrig stillet til parade og været så sløjt pudset som i dag, men vi 3 ambulancebærere blev heller ikke eftersat. Efter paraden var vi i gymnastikhuset til sundhedsinspektion. Så mødtes jeg med Andreas og med Kristian Birkbak – den sidste vil nedsætte sig som træhandler ved Kvissel station – han skal give 25 kr. halvårligt for en lejlighed med 2 værelser og butik.

Mandag den 24. september

I dag stillede vi kl. 8½ på den lille plads – færdig til afrejse og i muntert lune – vi glædede os til, at vi skulle ud på landet. Vi marcherede ned til jernbanen og kom ind i toget, hvor vi sad og ventede en times tid. Kl. 10.27 forlod vi Aalborg, og kl. 2½ var vi ved Faarup station, hvor vi stod af toget. Vi gik så op til en landsby, Lem, hvor vi var kl. 6. Vi blev indkvarteret i Kristen Westrups gård, der er den nordøstligste i landsbyen. Vi blev vasket ved vandtruget, hvorefter vi kom ind og fik en god oksekødssuppe – vi var sultne som ravne. Om aftenen købte jeg kaffe for 10 øre hos marketenderikonen. Da vi ville til ro, blev vi vist ud i tærskeloen, men der var ikke ret meget halm, så jeg hentede noget selv – jeg fik dog ikke sovet meget den nat, da jeg lå og frøs hele tiden.

Tirsdag den 25. september

Vi marcherede ud på Randers eksercerplads, hvor hele den 2. jyske brigade samlede sig. Generalmajor Lorentzen kom og mønstrede os. Hele ambulancen fra brigaden kom ikke ud på øvelse, men vi fik set, hvorledes man transporterede syge ind og ud af sygevojnene. Vi lærte også et signal, der skal kalde sygebærere sammen, men jeg kan ikke huske det. Herefter gik vi tværs over til Lem, hvor vi var kl. 12. De andre soldater kom hjem kl. 3, og så fik vi middagsmad, fersk oksekødssuppe, dertil et fad med risengrød, kogt i vand, men risengrøden turde vi ikke røre – var kun halvkogt. Kødet var godt, og vi fik nok af det. Vi fik også et 3 pundes brød i dag. Konen i huset solgte os mælk – vi gav 3 øre for at få feltflasken fyldt op. Kl. 6½ stillede vi til natmanøvre, og så gik vi et stykke tid. Der blev dog ikke nogen videre øvelse – der faldt ingen skud. Vi fra ambulancen kom daskende bagefter, og vi gik og frøs. Efter nogen tid tog vi ambulancefolk kapperne på, og så begyndte andre folk også at tage kapperne på. Men så råbte kaptajnen: "Til gevær", og da mandskabet var trådt an, befalede han, at tage kapperne af og rulle dem på tornystret. Vi fra ambulancen fik bagest, og vi beholdt kapperne på. Efter et kvarters tid beordrede kaptajnen dog kompagniet til at tage kapperne på. Da månen stod op, så det næsten ud som ildløs – en overgang troede vi, at der var ildebrand. Siden samlede kaptajnen en kreds omkring sig og fortalte episoder om, da han var løjtnant under krigen i 1864. Kl. 10 blev der blæst samling, og så marcherede vi hjem. Manden på gården ville ikke have haft os ind i husene, da vi kom tilbage – men det kom vi dog. Jeg gik ud i stalden og lagde mig. Jeg havde nok lidt halm at ligge i, men min ryg blev dog meget øm af at ligge på stenene. Jeg frøs ikke så meget som sidste nat, men det er dog meget ubehageligt med det natkvarter.

Onsdag den 26. september

I morges havde konen i huset kogt varm mælk til os - vi fik alt det varme mælk, vi ville havde. Kl. 8½ stillede vi til appel og geværeftersyn. I formiddags var jeg oppe ved kirken, der er bygget af kampesten. Vi fik middagsmad kl. 12: ærter og kød – ærterne var temmelig salte. Landsbyen Spentrup ligger tæt herved. Når man står i ladeporten her, kan man se præstegården, hvor Steen Steensen Blicher har boet. I den her egn er der en række landsbyer – flere i hvert sogn. Lem er en ualmindelig flot landsby – stuehuset ved gården, hvor vi bor, er ualmindelig flot at se på – på søndre side er der en smuk dør, og på østre ende er der en prægtig vindfløj. Stuehuset er

bygget i 1880 – det ligger syd i gården med haven mod syd. I laden, der ligger mod nord, er der en port, hvorigennem man kører ind på gårdspladsen. Der er 6 heste og 12 køer på gården. En mærkværdighed ved folkene her er, at de er så grimme. Man ser næsten aldrig en smuk pige. I aften fik folkene her på gården deres indhøstnadver, bestående af æbleskiver, risengrød og mælk og senere punch. Henne ved 2. kompagni var der bal i aften. Der blev nogle soldater fulde, og så kom de op at slås. Hen på aftenen kom der bud til marketenderen, at han ikke måtte sælge brændevin, bajere eller andre spirituøse drikke.

Torsdag den 27. september

Kl. 7.15 begyndte vi med brigadeøvelse, hvor vi marcherede hen mod Bjergby, hvor vi holdt øvelse. Kl. 3½ var vi hjemme – undervejs havde vi set nogle dragoner holde øvelse. Da vi kom hjem, gik vi i gang med middagsmaden: Suppe og kød. Kokken giver konen her på gården risengrynene – så får han i stedet kartofler til suppen.

I aften spillede vi 66 om 4 halve bajere. Ved 3. deling er der en fisker fra Skagen, nr. 203 Peter Gajhede. Han er næsten ved at gro hen i skæg. Det er en morsom fyr at høre på, når han skal til at fortælle noget på sin tørre måde.

Fredag den 28. september

Vi stillede kl. 6.40 og marcherede gennem Randers til en mil sydvest for byen. For første gang var vi sammen: Artilleri, rytteri og ingeniører. Øvelsen var streng og lang – der var nogle, der ikke kunne følge med. På vejen prøvede vi streng ilmarch. Vi gik og rodede i Randers så længe, at oversergenten sagde, at vi var gået vildt. Kl. 2 holdt øvelserne op og så fik vi hvil. Vi kom ikke hjem før kl. 5.

Lørdag den 29. september

I dag holdt vi øvelse fra Bjergby og nordpå. I aften tog nogle til Randers – de blev så dygtig fulde derude, at de måtte leje en drosche til at køre sig hjem. Det kostede kun 4 kr. 50 øre. De var først hjemme kl. 3.

Søndag den 30. september

Parade kl. 7.50. Nr. 372 stillede med bazartræsko på, men det gik. Jeg skrev brev til mine forældre. Til middagsmad fik vi ærter, kød og flæsk.

Efter appellen kl. 6 om aftenen var vi 3, der gik ind til Randers. Vi så først statuen af Niels Ebbesen – derefter Randers bro. Vi så også nogle gøglere. Vi drak kaffe i en kælder, inden vi gik til Hadsund banegården, hvor vi for 20 øre tog dampspurvognen til Lem.

Mandag den 1. oktober

Kl. 5.40 marcherede vi ud til Purhus kro. Her holdt vi øvelser. Var hjemme kl. 3½. I aften fandt 398 og jeg et rum i det vestre hus, hvor der stod en hakkelsesmaskine. Her kom vi til at ligge i nogle havreneg – vi lå så varmt og godt.

Tirsdag den 2. oktober

Vi stillede kl. 6.10 og marcherede gennem Randers ud til Hinge, der ligger ca. 1 mil syd for Randers. Her blev der holdt øvelse. Da vi var kommet gennem Randers på hjemturen, holdt musikken stille og spillede "Den tapre landssoldat", medens vi marcherede forbi.

Onsdag den 3. oktober

Divisionsøvelse. Vi stillede kl. 6½ med alt vort pikpak, da vi skal forlade Lem i dag. Dog afskedens time var såre let for os. Lem huser vist ikke mange glade minder for os – i det mindste ikke for mig. Vi marcherede gennem Bjerregrav og Over Fussing – med hvil ved Fussing sø. Her havde vi øvelse og marcherede så ned til Fladbro. Vi fortsatte til landsbyen Helstrup, hvor vi kom til en gård tæt ved kirken. Den ejes af en mand, der hedder Rasmus Hvid Nielsen. På gården blev indkvarteret 70 menige foruden stabssergenten og 3 korporaler. Vi fik brændevin og det mælk, vi ville have, da vi kom ind i gården. Vi fik middag: konserveret suppe og kød. Nogle sagde, at suppen var fordærvet. Vi kom til at sove i loen, men da jeg ikke sov ret godt, gik jeg hen og lagde mig i stalden.

Torsdag den 4. oktober

Vi stillede til divisionsøvelse kl. 5½. Vi marcherede forbi Langaa over Gudena til Houlbjerg. Vi holdt hvil på den anden side af Houlbjerg, hvor pigerne fra landsbyen kom ud for at snakke med os. Vi gik videre til landsbyen Vithen med øvelse undervejs. Vi marcherede så ned til landsbyen Haar, hvor vi skulle indkvarteres. Bl.a. vi fra ambulancen blev indkvarteret på en gård, der ligger noget øst for landsbyen. Her fik noget at drikke og sad så og ventede på middagsmaden, som vi først fik kl. 8. Middagsmaden var ærter og flæsk. Brød havde vi ikke noget af, så vi fik nogle karle til at hente noget i Hinnerup.

Fredag den 5. oktober

Hviledag. Parade kl. 9. Da vi havde spist middagsmad, fulgtes 331 og jeg ad til Gl. Hinnerup, og så gik vi til Ny Hinnerup. Vi fandt en bager, hvor vi købte det hvedebrød, vi kunne spise. Det er en værre gård, vi er kommet til. Der er ingen vand – der er nok en brønd vest for gården, men her er vandet råddent. Vandet, der bliver brugt på gården, bliver derfor hentet i en nærliggende å. Vi stillede til appel kl. 6. Der var meget larm – og der var mange berusede. I dag kom kongen til Aarhus.

Lørdag den 6. oktober

Vi blev vækket ved midnatstid, hvor vi nok fik mælk, der var kogt i en kobbergredel, der var gjort dårligt rent. Mange blev syge. Kl. 2.15 gik vi ud af gården – småbandende over den mand, der var så dårlig en vært. Alle andre, der var indkvarteret i Haar, havde åbenbart haft det godt. Vi marcherede i regnvej - der var skrækkelige pøle på vejen.

Efter hvil havde vi lidt øvelser. Kongen og hans følge var ude at se på øvelserne. Da øvelserne var forbi, marcherede vi til Aarhus. Vi gjorde holdt lidt uden for Aarhus, hvor vi hver fik udleveret en dåse konserveret kød, og så fik vi hver en indkvarteringsbillet. Vi gjorde holdt ved domkirken, og så gik vi til vort kvarter. Nr. 163 og jeg blev indkvarteret hos arbejdsmand A. Jensen, Teglgårdsgade nr. 28. Vi blev venligt modtaget af værten og fik tildelt et værelse – hvor der tidligere har været butik - ud mod gården. Da vi havde fået oppakningen af, gik vi ud af byen, hvor vi kom fra hinanden. Jeg var ude på en bro, der går over jernbanen, og jeg var også ved en bro ved hotel Skandinavien, der går over en gade. Jeg gik så tilbage til kvarteret, og senere kom 163 også – han var faret vild i byen. Vi fik kaffe og så gik vi i seng. Familien stillede

en sofa og nogle stole op, som de selv lå på, og så gav de os deres seng at ligge i. Vi lå godt. Jeg er slemt plaget med hoste. Hver gang jeg skal tale, skal jeg hoste. Det er en følge af de slemme natkvarterer, vi har haft i den seneste tid.

Søndag den 7. oktober

Jeg gik i Aarhus det meste af dagen – var f.eks. i domkirken 2 gange. Jeg var på soldaterhjemmet og på museet, der ligger uden for byen. Jeg var også ved havnen for at se kongeskibet. Jeg så både kongen og krigsministeren – de kørte op i byen ledsaget af mængdens hurraråb.

Kl. 6 i eftermiddag stillede vi til appel ved domkirken. I morges fik vi kaffe til 8 øre og til middag kartofler, kød og sovs hos vor husvært – og så gav han os uden betaling en kop te i aften.

163 gik ud i byen i aften, men jeg blev på grund af min forkølelse hjemme. Jeg sad og talte med husværten – han er venstremand og har været på Testrup Højskole. Jeg var ikke enig med ham i mange ting. Således mente han, at der skulle en rigtig god krig til (som han udtrykte sig), for at vi kunne få en ende på den politiske strid her i landet

Mandag den 8. oktober

Vi stillede til kongerevy kl. 8½, og så marcherede vi ud på Skejby mark, hvor alle de tropper, der har været i kantonnement, blev opstillet. Infanteriet foran med ambulancen bag fronten og bagved rytteriet, artilleriet og ingeniørtropperne. Der stod vi så en times tid og ventede på kongen. Da kongen med sit følge kom, blev der præsenteret gevær for ham – og for hver bataljon han kom til, blev der råbt hurra for ham. Inden blev ambulancen gennet ned i en dal – I kan jo ingenting lave med jeres stænger, blev der sagt.

Efter kongerevyen takkede regimentschefen 11. og 30. bataljon, men ikke 9., der ikke fik ros.

Efter hvil marcherede vi hjem – vi var hjemme kl. 3, og kl. 6 skulle vi stille til appel.

Om aftenen gik jeg sammen med 163 til havnen, hvor vi så Odense dragonerne drage af. De sang af fuld hals, og engang imellem gav de jyderne et hurra. Da skibet sejlede, spillede musikken. Da det passerede kongeskibet spillede man: Kong Christian stod ved højen mast, og dragonerne råbte hurra for kongen, medens kongen stod på skibet og tilvinkede dem en afskedshilsen – det var et opløftende syn. Da skibet med dragonerne, var ude af syne, gik jeg hjem, og kort efter lå jeg i min gode seng.

Tirsdag den 9. oktober

Da vi havde fået alle vore sager pakket sammen og sagt farvel til vor flinke vært, gik vi hen til domkirken, hvor vi stillede kl. 7. Vi fik udleveret løn for sidste gang, og da det var klaret, marcherede vi ud af Aarhus by, som jeg godt kunne holde af at bo i lidt længere. Uden for byen fik vi hurtig march, og så gik vi 3 mil, inden vi gjorde holdt. Efter hvil marcherede vi 1½ mil, inden vi kom i vort kvarter i en lille by, der hed Lemmer. Sammen med 14 andre kom jeg til at bo på en lille bondegård, ejet af Jens Pedersen.

Da vi ude i laden, havde ”kastet” vort tøj, kom vi ind og fik en god middagsmad, bestående af: Sødsuppe og bagefter fisk, sovs, salt, peber og brød foruden alt det brændevin og øl, vi kunne drikke. Manden på gården, der havde været soldat i 1864, var et flinkt menneske. Vi sad inde i stuen og spillede kort og snakkede, inden vi gik op på høloftet og lagde os.

Onsdag den 10. oktober

Vi fik kaffe og derefter gjorde vi klar til afmarch. Vi vinkede farvel til vore værter. En kone stod uden for sin hytte og klappede i sine hænder og trådte takt med fødderne til musikkens toner. Hun blev stående i den stilling, så længe vi kunne se hende. Vi kom forbi en landsby, der hedder Assentoft, med en smuk kirke, bygget 1869. Vi gik gennem landsbyen Kristrup, hvorefter vi hvilede. 4 karle gik trætte i dag – de humpede ind til Randers, og så tog de toget til Aalborg. Vi andre gik gennem Randers by. Og efter et hvil kom vi til en gård, der Østervang. 3 af os fra ambulancen kom ind på denne gård, hvor vi var 100 i kvarter. Vi kom ned i kælderen, hvor vi fik 2 store stuer til rådighed og fik en god middagsmad: Risengrød med smør, sukker og mælk. Derefter fisk, sennep og kartofler. I et hjørne af stuen stod der mælk og øl – det kunne vi drikke så meget af, som vi lystede.

Vi bor på en smuk gård med en plantage på vestre og søndre side. Manden, der hedder Bugtrup, har 13 heste og 35 køer. Sønnen var vor specielle vært – han havde været korporal ved livgarden, da min broder Jens var rekrut der. Om aftenen var der en, der fandt en harmonika og gav sig til at spille, medens nogle soldater fik fat i husets kvindelige tyende og gav dem en svingom. Det gik meget lystigt til. Kl. 9 fik vi alle de mellemadder, vi kunne spise, samt punch. Jeg var så heldig at komme blandt det første hold. Først blev vor værts skål udbragt – det takkede den unge Bugtrup for. Så blev kaptajns skål udbragt, så kom kaptajnen ned til os og takkede os i en lille tale. Han sagde bl.a., at hvis vor store krigsherre, Kongen, kaldte os til kamp for vort fædreland, at vi da måtte have de samme følelser over for hinanden, som vi har i denne stund. Kaptajnen var meget rørt. Da han gik, udbragte vi et tordnende leve for ham. Senere blev der udbragt adskillige skåle, bl.a. også for husjomfruen. Kl. 3½ (om natten) blev retræten blæst, og kort efter bad løjtnanten os gå til ro.

Torsdag den 11. oktober

I morges, da vi var kommet på benene, kom vi ind og fik noget varmt mælk og brød, og da vi var kommet ud i gården, samlede oversergenten os i en klynge, og så udbragte han et tordnende hurraråb ledsaget af hr. Bugtrup længe leve. Bugtrup kom ned i gården og takkede os. Vi begyndte nu en hurtigmarch ned forbi Glenstrup sø og videre til Hobro station, hvor vi gjorde hvil en times tid. Vi kom så ind i toget, der dampede mod Aalborg. Da vi kom til Aalborg og kom ud af toget, marcherede vi ned til den lille eksercerplads, hvor vi trådte af og gik til vore kvarterer. Da jeg havde børstet støvet af og vasket mig, gik jeg til min søster efter min vadsæk og mine små støvler. De var ikke rigtig glade på grund af, at Stine skal opereres i eftermiddag. Vi afleverede en del af vort udstyr i dag.

Fredag den 12. oktober

I dag afleverede vi alle vore resterende ejendele bortset fra brugssæt og hue, inden vi gik til sundhedsinspektion. I middags var jeg oppe ved Stine, der var meget dårlig – der var taget et ben ud af hendes fod i går.

Jeg var nede ved madam Braarup, hvor jeg købte bøger for 5 kr.

Lørdag den 13. oktober

Vi dag afleverede vi det sidste af vort militærtøj. Vi trådte af på den lille plads, hvor oberstløjtnanten holdt en tale for os.

Sammen med Anders Kaultved gik jeg til banegården, hvor vi kom med iltogget til Hjørring. Først var vi inde ved Kjærsgaard, hvor Anders gav kaffepunch og jeg gav en cigar. På byfogedkontoret hentede jeg mine marchpenge 1 kr. 80 øre. Jeg mødte Niels Andersen som inviterede Anders og mig ind til værtshusholder Kragelund, hvor vi fik kaffepunch- derefter var vi hos Gutsen Jensen, hvor vi fik øl. Jeg mødte så Grøntved skomageren, der inviterede mig ind hos Kjærsgaards, hvor han gav en kaffepunch. Jeg var efterhånden ved at blive træt af den drikken, men så traf jeg fader og så kørte vi hjem.

Søndag den 14. oktober

Messefald i Mygdal Kirke. Andreas kørte moder ud til broder Jens.

Onsdag den 14. oktober

Niels Grøntved fik den ene hofte skubbet, da han var ved at genne køerne i bås. Han kørte op til Kristian Bjerregaard og vil have ham til at kurere. Mette Grøntved har benedder i en finger – den kurerer Kristian også på.

Mandag den 22. oktober

Pjaltekræmmer Kren Ibsen var her. Fader købte et par briller af ham.

Torsdag den 25. oktober

Jens Grøntved var her og ville have fader til at skrive sit navn på en adresse om at få vejen fra vejviseren øst for Odden og hen til Nyeng belagt med sten.

Søndag den 28. oktober

Sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Jeg var i kirke. Der var ikke mere end en snes mennesker i kirke.

Præsten fortalte, at lærer Christensen i Mygdal nordre skole vil holde aftenskole for sognets unge karle i vinter. Johannes rejser 1. november fra Lille Grøntved til Stenum Højskole. Odden smeden har solgt sit hus til en mand fra Asdal for 6.000 kr. incl. besætning. I aften er der bal hos Kristian Vandkjær for unge folk – indbudte vel at mærke.

Mandag den 29. oktober

I dag var jeg oppe at pløje for skomageren hele dagen.

Torsdag den 1. november

I eftermiddags kørte jeg ned til Niels Gjøggaards i Uggerby efter en pige, som min broder Jens skal have at tjene.

I dag holdt pastor August Christensen fra Taars altergang og gudstjeneste i Mygdal Kirke kl. 10½.

Torsdag den 8. november

I eftermiddag var jeg "bøjet" at køre sten – der kørte 12 vogne i formiddags og 12 i eftermiddags. Jeg kørte op til Kristian Uslevs og fik 4 tønder sten læsset på af en dyng, Thøger har slået. Kristian Uslev bød Niels Grøntved og mig ind på et glas brændevin og en tår øl, og så kørte vi til Snevre og læssede af på vejen sønden for Houbak.

Den 16. november fejrer den gamle hædersmand, Christen Pedersen og hustru i Bjergby, deres guldbryllup. Han er sognefoged og lægdsmand. Den gamle sognefoged er trods sine 75 år rask på sjæl og legeme, så han helle dagen kan færdes rundt i sognet. Hans hustru på 73 år, der er moder til 10 børn, er ikke slet så rørig. Chr. Pedersen blev sidste år dannebrogsmænd. Det betydelige antal tillidshverv, som han har haft til forskellige tider, viser, at han har sine sognebørns tillid.

Fredag den 9. november

Forvalter Rodskjer fra Odden var ude at samle ind til kongens regeringsjubilæum 15. november.

Søndag den 11. november

Sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Fader og jeg var i kirke.

Tirsdag den 13. november

I dag havde Søren Kristensen Nørmark (sognefogdens søn) bryllup med en pige, der har tjent hos lærer Eskildsen i 6 år.

Onsdag den 14. november

Posten var herinde med et brev til fader fra Stine. Det lader ikke til, at det går rask med hendes helbredelse.

Søndag den 18. november

I dag blev Kirsten Marie af Uslev (78 år gammel) begravet fra Mygdal kirkegård – der var 16 vogne i følget.

Kren Grøntved fortalte, at da han var soldat i Aalborg, var der en oberst Bretteville, der anlagde det militære anlæg, også kaldet Karolinelund.

Mandag den 19. november

Vi prøvede 2 heste for hestegangen – den røde hest gik meget godt og jævnt.

Onsdag den 21. november

Hans Chr. Jensen (Jens Peter Skarndals søn) og Grethe (Lars Langs datterdatter) blev gift sidste fredag. Hans Christian fik en god seng fra sit hjem.

Mandag den 26. november

Jeg var hos smed Peder Jakobsen, Skeen Mølle, der har et interessant værksted. Alt drives af vandet. Her drejes, slibes, hamres og blæses alt ved hjælp af vandet. Smedjen har kostet 2.000 kr. at bygge.

Fredag den 7. december

Ved sognerådsvalget den 3. december i Bjergby Mygdal valgtes: Venstremændene: Gårdejer Anders Rasmussen, Hvirrekjær 144 st., husmand Jens Chr. Andreasen, Vandkjær 140 st., købmand Niels Chr. Jensen, Retholt 130 st., gårdejer Jens Pedersen, Sakstrup 110 st., gårdejer Chr. Christensen, Dahl, 109 st. Derefter havde gårdejer P. Sørensen (Molsen), Dahl 50 st. Degner, Gammeljord 36 st. og Chr. Sørensen, Holtegaard 23 st. Resten af stemmerne var spredt.

Lørdag den 8. december

I morges blev maltbyggen lagt på køllen, og så blev der fyret under det i dag og i aften. Ilden bliver ikke slukket i nat.

Søndag den 9. december

Gudstjeneste i Mygdal Kirke kl. 9 ved pastor Jakobsen. Fader og mig var i kirke. Der var ca. 20 mandfolk og lige så mange kvindfolk

Onsdag den 12. december

I dag ville Kristen Grøntved til Hjørring med en gris. Da han var købt et stykke vej, gik grisen af vognen og løb tilbage igen. Så Kristen kom ikke til Hjørring i dag.

Lørdag den 15. december

Kl. 4½ kørte fader og jeg til Hjørring. Vi kørte om Degnbøl og fik en tønde kartofler på til Niels Højrup og en skæppe kartofler til Ane Stokholm. Fader skulle med toget kl. 7½. Derefter kørte jeg op til Høyrups, hvor jeg fik hestene fra, og så forrettede jeg mine ærinder i byen. Jeg kørte fra Hjørring igen allerede kl. 11. Om aftenen fik fader kørende hjem med Kristen Holtegaard.

Lørdag den 22. december

Nu er jeg færdig med at pløje for i år. I eftermiddags kørte jeg til mølle.

I aften gik jeg op til Degnbøl – jeg skulle hjælpe ham med at skære hakkelse. Da vi havde fået brød og brændevin, gik vi ned og skar hakkelse. Martha og pigen Marie kom ud for at malke. Da de havde malket, kom vi ind og fik brød, brændevin og kaffe. Derefter spillede Andreas og jeg dam.

Mandag den 24. december (juleaftensdag)

Vi holdt tidlig aften i anledning af julen. Vi fejrer juleaften med at læse i gudelige bøger og god mad. Først på aftenen får hver af os en pægl pebernødder – det er en gammel skik, der bruges de fleste steder.

Tirsdag den 25. december (1. juledag)

Sne hele dagen. Fader var i kirke. Folk plejer at sige, at når 1. juledag er lys og klar, så bliver der en god avl det kommende år. Er den derimod mørk, bliver avlen dårlig. Hvis det er sandt, kan vi vente en dårlig avl. Jeg tror ikke på slige spådomme.

Onsdag den 26. december

Eftermiddagsgudstjeneste i Mygdal Kirke ved pastor Jakobsen. Jeg var i kirke. Der var mange folk efter forholdene her. Landtingsmand Madsen Mygdal ledede sangen. Gine og Mine var i Bindslev Kirke i eftermiddag

Torsdag den 27. december

I dag holder Niels Andersen og hustru, Karen Marie, i Kaultved deres sølvbryllup.

Fredag den 28. december

I aften kl. 5 holder pastor Jakobsen børnefest i fattiggården.

Søndag den 30. december

Jeg gik op til Sandager, hvor jeg blev godt beværtet. Om aftenen begyndte Andreas og jeg at spille kort – 66 og skærvindsel – til klokken hen ad 3, så gik jeg hjem. Da jeg kom lidt nord for Ole Sandagers kom Peder ud og kaldte på mig. Han ville have mig til at blive i Sandager i nat, men det ville jeg ikke, så jeg gik videre. Jeg fulgte vejen, men kom til at gå forkert, så jeg kom til at følge vejen omkring Mygdal Kirke. Jeg syntes, at jeg hørte en ejendommelig lyd øst for kirken,

men da den ikke gentog sig, og jeg ingenting kunne se – det var meget vildsomt og tåget – ja så gik jeg videre uden at tænke videre over det.

Mandag den 31. december

I formiddags mellem kl. 9 og 10 kom Lars Hulskov og Thomas Vandkjær gående vest for Mygdal Kirke. Her fandt de nede i hulvejen et menneske, der var stivfrossen, og som lå med benene ude på vejen. Da de kiggede nærmere efter, kunne de se, at det var Christian Jakobsen, der bor i østre ende af Thomas Vandkjærs hus. Lars rendte så op til Andreas, der pløjede øst for kirken, og holdt så ved hestene, medens Andreas og Thomas bar ham op til Erik Peters. Andreas sendte så bud efter den afdødes kone og sognefogden. Da sognefogden var kommet, ”bøjede” han Kristian Skarndal til at hente en læge og Laurits Nyeng til at køre ham hjem. Christian Jakobsen havde været på besøg hos sin kones broder, Blik - Thomas , i Sdr. Bindslev. Han var gået derfra kl. 4 i går eftermiddags. Han havde vel nok været en del beruset – det var måske ham, jeg havde hørt ved kirken i aftes.

I aften er det nytårsaften – det forløb meget rolig heromkring. Der hørtes ikke et skud. Det gamle år gled så stille bort. Det var et mildt vejr, men noget mørkt,

1889

Tirsdag den 1. januar nytårsdag

Sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke af pastor Jakobsen. Fader og jeg var i kirke. Stolene i kirken var fyldte.

Torsdag den 3. januar

Pastor Aug. Christensen fra Taars holder altergang og gudstjeneste i Mygdal Kirke i dag kl. 11. Jeg gik til kirke – der var mange folk i kirke. Da jeg kom, var stolene fyldte, så jeg gik op i koret. Karl Olsen havde et barn i kirke – det var hjemmedøbt og hed Kristian Olsen. En stor del gik til alters. Det gik sparsomt med at ofre til præsten. Der var kun 4 – 5, der ofrede til ham. Præsten er en frisindet grundtvigiansk præst, men han kan nok få folk til at høre efter, når han taler.

Fredag den 4. januar

Posten var her med et brev fra Stine, der fortalte, at hun 30. december var flyttet fra murer Villadsen til hører Christensen i Lille Nygade. Hun skal betale 1 kr. 25 øre om dagen for at bo hos murer Villadsen.

Lørdag den 5. januar

I aften er der Hellig Tre Kongers aften, men den holder vi ikke hellig. Nu har julen ende her på vejen .

Søndag den 6. januar

Præsten har indbudt de karle og piger, som han har konfirmeret, til at samles med ham i præstegården i eftermiddag efter endt gudstjeneste i Bjergby Kirke. Der var nok mødt ca. 50. Han ville have dem til at sige, hvorfor de ikke gik til kirke eller til alters. Jeg var ikke deroppe.

Mandag den 7. januar

Ved sognerådsmødet blev sognefoged Niels Jensen, Retholt, valgt til sognerådsformand. I aften

kl. 6½ holder smed Pedersen, Lem, afholdsmøde i Mygdal nordre skole. Kl. 5½ kom Anders Kaultved, og vi fulgtes ad op til skolen. Kort efter kom Andreas og Peter Degnbøl, hvorefter vi gik ind i skolen og tændte en lampe. Så begyndte folk at komme, og kl. 6½ kom smeden. Der var så mange folk, at alle ikke kunne komme til at sidde ned. Efter et par sange begyndte smeden at tale. Han var slet ikke nogen dårlig taler – han holdt sig hele tiden inden for timelige grænser. Derefter blev en del meldt ind i en afholdsforening for Mygdal sogn, bl.a. min broder Andreas.

Tirsdag den 8. januar

Far var i Hjørring og fik sendt de penge, han skylder murer Villadsen for Stines ophold.

Søndag den 13. januar

I formiddags gik jeg op til Andreas og blev klippet. Derefter fulgtes vi ad op til møllen for at se den nye mølle. Grutningskværnen er færdig

Mandag den 14. januar

Anders Kaultved og jeg gik om aftenen ned til Niels Grøntveds, hvor vi fik brød, brændevin og kaffe, inden vi begyndte at spille kort. Vi spillede trekort om en tallerkenfuld pebernødder. Inden vi gik, fik vi brød og kaffe. Niels fortalte, at faders stuehus er bygget i 1843. Han fortalte også, der i 1846 var tyfus – 2 af faders brødre, Anders og Jens, døde af sygdommen. Niels var soldat i 1849 – han var tidligere gået fri som ”gammelmandssøn”, men da loven om almindelig værnepligt kom, måtte han med. Han lå ved et jægerkompagni.

Torsdag den 17. januar

I aften er der missionsmøde i Bindslev Kirke ved pastor Asschenfeldt Hansen fra Sæby og pastor Engberg. Fader, Gine og Mine gik derned. Andreas og Martha gik også derned.

Søndag den 20. januar

Jeg aftalte med fader, at jeg skulle have 100 kr. om året for at gå derhjemme + klæder og en håndskilling.

Lørdag den 26. januar

I aften kom Anders kom Anders Kaultved og ville have mig med til aftenskole. Vi fulgtes så ad, men kom noget sent. Karlene var ved at regne, da vi kom. Efter at vi havde hilst på lærer Christensen, satte vi os på en bænk og så på dem. Vi sad også og så i læsebøgerne. Da de var færdige med at regne, skrev de lidt, og så begyndte læreren at fortælle en historie. Da han begyndte på det, kom Madam Madsen og hendes piger og børn også derind. Han læste 1. akt af Hostrups komedie: Under snefog. Til slut sang vi 3 sange. Jeg fik det indtryk af aftenskolen, at der godt kunne læres noget, men der er alt for få, der benytter aftenskolen.

Mandag den 4. februar

Andreas fortalte, at han havde købt Kristians ejendom med hus og tilbehør for 8.000 kr. – sælgeren skal som en del af købesummen overtage en hedelod til 2.000 kr. Jeg synes, at Andreas kommer i en temmelig stor gæld.

Fredag den 8. februar

Snefog midt på dagen. Da vi havde spist middagsmad, gik jeg op til skolen for at hente Tine, da vi var bange for, at hun ikke kunne finde hjem.

Søndag den 10. februar

Jens Kristian fra Kabbeltved kom og "bøjede" mig til at kaste sne. Jeg skulle møde ved skolen.

Mandag den 11. februar

Nu er Degnbøl Mølle færdig. Mølleren(Severins søn) får nok en del søgning, bl.a. fra Kristianshede, Lilholt, Houen og Nyeng. Den nye mølle er ikke godt for møller Knud i Mygdal Mølle.

Fredag den 15. februar

Megen sne i denne tid. Jeg er jævnligt "bøjen" til at kaste sne.

Søndag den 17. februar

Jeg var i kostalden på Odden. Der stod 96 malkekøer i 8 rækker i den nordre kostald. Her var også 21 kalve. I den søndre kostald var der 8 malkekøer, 4 tyre og 25 kvier. IO hestestalden stod 14 avlsheste.

Vi gik gennem borggården ind i folkestuen. Jeg kom til at spille 66 med 3 af karlene. Der er 7 arbejdskarle, 7 faste daglejere, 2 røgttere, en svinedreng og 1 staldkarl. Kl. 8 gik jeg hjem.

Søndag den 24. februar

I aften er der bal i nordre skole for de, der har gået i aftenskole i vinter. Der var hen ved 50 mennesker, hver karl havde en pige med, og så var Kristen Holtegaard, sognefogden, Hans Krage og lærer Eskildsen fra Bjergby samt deres koner også med. Kristen Sten fra Asdal spillede. Hver karl gav ham 30 øre i spillemandspenge. De dansede til kl. 3 om natten. Madam Madsen gav kaffe og chokolade og lærer Christensen gav hvedebrød. Aftenskolens elever gav hver læreren 1 kr.

Tirsdag den 26. februar

Sognefogden gav Jens Kristian Kaultved besked om at skaffe 6 mand, der skulle møde ved den nordre skole for at hugge isen op øst for Madsens have. Jeg skulle møde med en stålstang og en skovl.

Tirsdag den 5. marts

Niels Peter Tronsmark har købt Fællid Teglværk af Elholm for 3.000 kr.

Onsdag den 6. marts

Fader og jeg kørte op til Bjergby Præstegård med præstens tiendekorn. Pastor Jakobsen tog selv imod det. Han gav ikke så meget som en dram til os.

Fredag den 8. marts

I dag blev Svet-elses søn, Marius, begravet på Mygdal kirkegård. Han døde i fattiggården, hvor han har været siden november.

Søndag den 10. marts

Eftermiddagsgudstjeneste i Mygdal Kirke ved pastor Jakobsen. Fader og jeg var i kirke. Der var ikke mange folk i kirke, 11 mandfolk og 12 fruentimmere, foruden præsten, hans kusk og skolelæreren.

Tirsdag den 12. marts

I dag er Peter Skarndal og Jonathan fra Aagaard i Bindslev og fik skrevet. De har byttet gårde –

Peter skal have 5.500 i bytte.

Onsdag den 13. marts

I aften var der afholdsmøde i Mygdal nordre skole af smed Jensen fra Horsens. Jeg gik derop – der var mange folk, og smeden holdt også et godt foredrag. Afholdsforeningens, formand, Odden skovfoged, bragte en tak til foredragsholderen.

Torsdag den 14. marts

I dag holdt pastor Engberg katekisation i Bindslev kirke for de børn, han har konfirmeret de sidste år. Andrea, Mine og Niels' datter Line fulgtes ad derned.

Tirsdag den 19. marts

Kristen Grøntved har solgt sin gård til mejerist Hans for 5.500 kr. + aftægt til Kristen og Mette så længe, de lever. Der skal bygges en aftægtsbolig til de gamle.

Torsdag den 21. marts

Kornbek var her i dag og ville have 2 kr. af fader som medlemsbidrag til træplantningsforeningen. Kren var her henne og ville have smeden en dags tid, når han bliver færdig med at smede for fader. Han arbejdede her i 6½ dag – det fik han 6 kr. 50 øre for.

Fredag den 22. marts

I går fik jeg brev fra søster Stine – det var sørgeligt – hun mister nok også den anden fod.

Lørdag den 23. marts

Der var hestemarked i Hjørring – Andreas kørte med Martha, Peder, hyrden og mig. Vi var i Hjørring kl. 11. I afholdsrestauranten gav jeg 3 kopper kaffe til 60 øre. Vi gik så ind på udstillingen (*det er nok historisk museum*). Det kostede 35 øre at komme ind, og Anders købte et katalog til 25 øre. Der var meget at se på udstillingen. Den lille oldsagssamling tiltrak sig særlig opmærksomhed. Vi så også stuen med apoteker Nielsens gamle møbler, ligesom maskinhallen var stærkt besøgt. I den stod der bl.a. nogle håndcentrifuger. Der var også en del pæne husflidsarbejder. Fra udstillingen var jeg på byfogedkontoret for at betale en regning for Andreas. Jeg gik til slagteriet for at høre direktør Ginge om, hvad han ville give for svin på onsdag. Han var ikke hjemme, men i England, så jeg fik ingen besked.

Jeg traf broder Jens, der fortalte, at han ville låne 100 kr. af fader for at grave en ny brønd. Jens sidder nok temmelig hårdt i det, men han har måske heller ikke det rigtige greb på det.

Der var mødt flere fremmede handlende, der købte hen ved 60 heste – en enkelt hestehandler fra Randers købte 20 heste.

Fredag den 29. marts

I dag kørte fader, Niels og Kristen til Maarup til begravelse med deres søster Maren. Niels' den brune og vor den røde gik for faders fjedervogn. Jeg fik brev fra Kristiane Jensen (*tidl. kaldet Kristiane Holtegaard*) i dag. De var først hjemme ved midnatstid.

Tirsdag den 2. april

I dag holdt Kristen Villadsen auktion på Nr. Gøggaard over besætning og inventar.

Torsdag den 4. april

Den nye ejer af Nr. Gøggaard hedder Köhler – han er en brodersøn af den tidligere ejer af

Lengsholm. Købspris 22.000 kr.

I aften var der totalafholdsmøde i Mygdal nordre skole ved frøken Lovise Hansen fra Als. Hun talte om afholdssagen og om kvindesagen. Der var mange folk til mødet – der var en stor del kvinder.

Fredag den 19. april (langfredag).

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Fader og jeg var i kirke. Der var ingen skolelærer. Præsten var ene om det hele.

Mandag den 22. april – 2. påskedag

Jeg kom til fest hos Karen Marie og Nils Andersen i Kaultved. Vi fik god mad – da vi var færdige med at spise, blev jeg siddende en stund, inden jeg gik hjem. Jeg var jo nok en hel del i vejen. Jeg var jo nok en hel del i vejen, især for fruentimmerne – de turde ikke tale frit ud for mig. Jeg fik dog et lille indblik i deres forsamlings karakter. Jeg synes, at det er latterligt, således som de retter an til hverandre, selv om de kun er simple bønderfolk.

Onsdag den 24. april

Martines fødselsdag – hun havde gæster både i eftermiddag og i aften. Dampskibet "Danmark" er 4. april forlist ved Azorerne. Tilsyneladende fordi skrueakslen knækkede, hvorved maskinmester Kaas blev dræbt. Der var 340 passagerer. Skibet ligger nu på havets bund – passagererne er bragt i land. Umiddelbart efter at være blevet bragt om bord på et andet skib, "Missouri" fødte en kvindelig passager en lille pige, der blev døbt "Atlanta Missouri".

Søndag den 28. april

Konfirmation både i Mygdal og i Bindslev. Jeg var i Mygdal Kirke – der var alle de folk, der kunne være. Før jeg gik ind i kirken, kom Kornbek fra Lilholt med et medlemskort til fader fra landboforeningen "Vendsyssel".

Torsdag den 2. maj

Annonce i Hjørring Amtstidende: Al slags herre- og dameskræddersyning udføres hurtigt, smukt og billigt. Magdalene Nielsen, Grøntved. Samme steds kan en ung pige, som vil lære syning, få plads.

Lørdag den 4. maj

Fader kørte til Hjørring efter urtefrø, bl.a.; turnips, rødbeder, kålrabi, grønkål, hvidkål, rødpersille, timian og blandede blomsterfrø – alt købt hos handelsgartner Braad Sørensen.

Søndag den 12. maj

I eftermiddag var der et møde hos høkeren i Mygdal angående en skole, som Kirsten Ib' datter, Grethe, begynder for børn. Lærer Pedersen anbefalede varmt sagen. Fader var deroppe, da Johannes skal begynde at gå derop til skole.

Jens Kristian af Barkholt har solgt sin ejendom Ny Barkholt for 9.400 kr. til en mand fra Smidstrup.

Mandag den 13. maj

I dag kom der brev fra Stine, hvori der stod, at hun befandt sig nogenlunde efter omstændighederne. Hendes helbred gik tilsyneladende godt fremad.

Skomageren var hernede i aften. Fader lovede ham, at jeg skulle komme derop på onsdag og harve og pløje for ham.

I dag begyndte Johannes at gå op til høkerens til skole. Mine fulgte med ham derop.

Hans Nielsen er ved at pløje noget brak, hvori han vil have sået havre uden at gøde det. Kristen havde sagt, at der kunne nok gro noget havre der. Jeg synes ikke, at det tyder på nogen stor landmandsforstand hos Hans.

Fredag den 17. maj

I dag kom vore køer, kvier og den røde kalv ud på græs.

Tirsdag den 21. maj

I eftermiddag kørte fader og Gine til Baggessvogn for at hente noget mos, der skal tørres, og som Tine skal ligge på. Det skal kunne fordrive sygdommen, St. veitsdans, som hun lider af.

Søndag den 26. maj

Jens Broen fortalte, at hans datter, Ane Marie, og hendes børn var rejst ud til den rige Mortens gård, Harpsø, i Tårs for at tjene.

Torsdag den 30. maj

Førstegudstjeneste og bispevisitats i Bjergby Kirke kl. 10. Fader, Mine og mig gik derop. Der var alle de folk, kirken kunne rumme. Da pastor Jakobsen havde prædiken, holdt biskop Skousbo en tale og derefter katekiserede han med nogle af sidste års konfirmander, der stod ude på kirkegulvet. Biskop Skousbo er en venlig mand, der er noget kraftig.

Lørdag den 1. juni

Hestemarked i Hjørring. Fader og mig kørte til Hjørring – Niels fik kørende med – han havde den rød-blissede plag med – også Andreas Degnbøl var med – han havde også en plag med.

Vi kørte på markedspladsen, hvor hestene blev spændt fra. Begge plage blev hurtigt solgt. Fader solgte ikke en hest, selv om der blev budt over 400 kr. for den brune.

Søndag den 2. juni

Jeg kom til at ramme mit højre knæ med en rusten sål (*nok en del af en hestesko*). Det medførte, at knæet svulmede op – jeg fik et middel mod blodforgiftning fra Karen Vandkjær. Det skulle smøres på knæet. Jeg var gået til sengs, men efter at have smurt mig, kunne jeg ved aftenstid stå ud af sengen.

Mandag den 10. juni – 2. pinsedag

Afholdsfest i Odden Mølles have.

Torsdag den 13. juni

I eftermiddag kørte 6 vogne, bl.a. mig, sten fra Hans Grøntveds hede op på vejen sønden og østen for skolen.

Mandag den 17. juni

I dag hejste Niels Pedersen, Kaultved, kransen over sit nye stuehus, der er 33 alen lang.

Søndag den 23. juni

Anders Kaultved og jeg gik op til Dals buske i Bjergby, hvor der blev skudt på 400 alen. Hen på aftenen blev der afbrændt en vågild, bestående af 2 tjæretønder. Jeg gav 5 øre for at komme ind

– der blev danset til kl. 1½. Skomager Andreas fra Bjergby spillede på en harmonika. Hver karl, der var inde på gulvet, gav 10 øre til musikken – det gjorde jeg også. Der blev talt om, at der skulle anlægges en skydebane i Mygdal på Jens Vaders ejendom eller der omkring. Bliver det til noget, vil jeg være medlem af skytteforeningen.

I morgen bliver det nye vejstykke ved skolen færdigt.

Tirsdag den 25. juni

I dag kørte jeg sammen med moder, Mine og Tine til det årlige Indre Missionsmøde i Slotved skov. Der var mødt ca. 4.000 mennesker.

Fredag den 28. juni

Generalforsamling i Mygdal andelsmejeri. Der blev valgt 4 bestyrelsesmedlemmer: Bruhn, Carlsminde (genvalg), Niels Andersen, Kaultved, Lars Thomsen, Dalsgaard og Niels Kristian Kristensen, Fælleddgaard. Chr. Sørensen, Holtegaard, var vred over, at han ikke blev genvalgt. Han sagde, at der var ikke andre end højrefolk, der stemte på ham. Nu vil han ikke være regnskabsfører mere.

Lørdag den 6. juli

Tidligere ejer af Løkkens Vejkro, Mads Møller, har mageskiftet sit hus ved kroen (værdi 5.400 kr.) med gårdejer Chr. Jensens gård i Sakstrup (værdi 13.000 kr.).

Søndag den 14. juli

Skomageren og jeg fulgtes ned til Hans Grøntved, hvor vi fik karlen til at spille violin for os. Ved aftenstide kom der nogle piger, der begyndte at danse i den vestre ende ad gården. Otto var deroppe og fik sig en svingom.

Begge Niels Pedersen Kaultveds yngste børn, tvillingerne, døde i dag.

Onsdag den 17. juli

Fader hentede et læs sten oppe ved Varbro til høkeren i Mygdal – der skal nok bygges en skolestue til huset.

I sommer bliver Gjøggårds mølle helt fornyet – den bliver tækket med spån og får en helt ny hat. Der er også lagt en aksel ind – det har kostet 500 kr.

I mandags døde den 74-årige Christian Sørensen af Ejstrup i Tornby. Han var en usædvanlig oplyst og belæst bonde med 3 hovedinteresser: politik, religionsfilosofi samt havevæsen. Det sidste har givet sig udtryk i, at der på Ejstrup findes en efter forholdene heroppe en usædvanlig stor og smuk have, der navnlig udmærker sig ved sin store rigdom på sjældne nåle- og løvtræer. Den afdøde var grundigt inde i gartneriet og omgikkes endog også på fuld korrekt måde med planternes latinske navne. Denne have, man kan næsten kalde det en botanisk have, vil længe bevare mindet om en mand, der helt igennem har været Vendsyssels bondestand til ære.

Torsdag den 18. juli

Husmand Jens Peter Larsen af Skarndal har solgt sin ejendom til Laurits Jespersen, Mygdal, for 4.000 kr.

Fredag den 19. juli

I dag kom tækkeren Kristian Nøglehuset her. Han tækkede på søndre side af stuehuset.

Søndag den 21. juli

Møde i Tversted præstegårds have, hvor pastor Engberg og indre missionær Anders Stubkjær taler. Gine og Mine gik derned.

Torsdag den 25. juli

Posten havde bud med fra Morten Lang om, at han godt ville købe 2 grise her.

Fredag den 26. juli

Missionsmøde i Bjergby ved Anders Stubkjær m.fl. Fader var deroppe.

Søndag den 28. juli

Jeg talte med Martin Holtegaard i dag. Han sagde, at han i nogen tid havde været dårlig i maven. Han mente, at det var mejerimælken (futmælken), der var skyld deri.

Onsdag den 21. august

I dag kom der brev fra Stine, hvori hun meddelte, at hendes ben var lægt, og at hun måtte komme hjem. Hun var bestemt på at rejse hjem på fredag, og så ventede hun på, at fader kom derud.

Fredag den 23. august

Jeg kørte til Hjørring for at hente fader og Stine. Jeg var først omkring købmand Mogensen i Søndergade, og så kørte jeg op til Høyrups og fik hestene fra. Fader og Stine var ikke med middagstoget, så jeg gik op til faster Ane, hvor jeg fik brød og kaffe. Hun gav mig bl.a. en sangbog til Johannes, min yngste broder.

Jeg gik så ned til toget kl. 6 – fader og Stine var med. Jeg bar Stine ind i ventesalen, og så skyndte jeg mig op efter hestene. Vi var hjemme kl. 8½. Stine har været i Aalborg 11½ måned denne gang. Lægen tog 270 kr. for sin ulejlighed.

Lørdag den 24. august

Fader var vred i morges. Det er i grunden ikke nyt. Jeg er ved at være ked af det herhjemme. Jeg synes ikke, at jeg får den behandling, jeg kan tilkomme efter den nytte, jeg gør.

Lørdag den 31. august

Kornavlen fylder mindre i laden, end den plejer.

Søndag den 1. september

Jeg var oppe for at besøge de nye folk i Houen. Det er meget venlige folk, Hans og hans kone.

Mandag den 2. februar

I dag rejste Hans Nielsen og hans familie fra Grøntved. Fader og Kristen kørte dem op til Lilleheden, hvor de har lejet en stue hos vognmand Nielsen

Tirsdag den 3. september

Fader kørte til Hjørring i dag. Gine og Mine var med – de ville op til et missionsmøde.

Søndag den 8. september

Kristen Grøntved lånte Simon Nyengs tærskemaskine. Vi var 6 mand om at tærske. Vi tærskede fra kl. 8½ til kl. 1 med ½ times ophold til mellemmad.

I aften var der en slags bal oppe i Kristian Degnbøls nye hus – det var nok Kristians karl og Senius Nedergaard, der stod for det.

Lørdag den 14. september

Fader var i Hjørring. Fra Ane Stokholm havde han en ny fjederstol med hjem til Stine.

Søndag den 15. september

Der var præmieskydning i Bjergby Skyttekreds i dag: Præmierne blev fordelt således:

1. præmie Maler Julius Grøn, Bjergby 52 points (Kvindernes riffel)
2. præmie Ferdinand Larsen, Snevre 50 points (riffel)
3. præmie Andr. P. Andreasen, Rams 48 points
4. præmie Chr. Bastholm, Lamdal, Snevre 47 points
5. præmie Mikael Jensen, Bjergby 47 points
6. præmie Niels Bak, Bjergby 47 points
7. præmie Martin Thøgersen, Rams 46 points
8. præmie Kristen Nørmark, Bjergby 46 points
9. præmie A. Chr. Andersen, Saxtrup 45 points
10. præmie Jens Peter Henriksen, Saxtrup 44 points
11. præmie Martin Henriksen, Bjergby 43 points
12. præmie And. Andersen, Kabbeltved 43 points
13. præmie Smed Bertelsen, Bjergby 43 points
14. præmie Kristen Jespersen, Mygdal 42 points
15. præmie Skomager Quistgaard, Bjergby 40 points
16. præmie Kristian Molsen, Bjergby 40 points
17. præmie Johannes Christensen, Bjergby 40 points
18. præmie Martin Kristiansen, Rams 40 points
19. præmie Nikolaj Larsen, Bjergby 39 points
20. præmie Peder Svendsen, Saxtrup 39 points
21. præmie Poul Uslev, Mygdal 39 points
22. præmie Kristian Jensen, Skibsby 39 points
23. præmie Ottenius Sørensen, Saxtrup 39 points
24. præmie Kristian Dal, Bjergby 38 points
25. præmie T. K. Jensen, Graverholt 38 points
26. præmie Karl Thøgersen, Ramsgaard 38 points
27. præmie Hans Pedersen, Mygdal 38 points
28. præmie Kristian Bastholm, Saxtrup 37 points
29. præmie Marius Jensen, Mygdal 37 points
30. præmie Andreas Larsen, Mygdal 37 points

Der var mødt 47 skytter.

Tirsdag den 17. september

Jeg fyldte 25 år i dag. Da Johannes kom hjem fra skole i dag, havde han et par blå duer med, som Andreas havde givet ham.

Helene Petersdatter, enke efter høker Peter Marinus Thomsen, Bjergby, har solgt sin

brugsrettighed til jord af matr. nr. 10a af Bjergby med påstående bygninger til sønnen Lars Kristian Pedersen.

Husmand Niels Thomsen af Mygdal har tilskødet smed Christen Christian Nielsen af Odden Mark ejendommen matr. nr. 18c af Skarndal for 400 kr.

Fredag den 20. september

Maler Niels Julius Pedersen (Grøn), Bjergby, har på tvangsauktion for 1.600 kr. købt matr. nr. 34 af Bjergby, der tidligere ejedes af Jens Kr. Nielsen.

Lørdag den 21. september

I Hedeselskabets tidsskrift nævnes følgende nye plantager:

Karlsminde plantage 25½ tdr. Id. ejet af Bruhn, Karlsminde, og Peder Jakobsen, Skeen mølle
Tangsgaard plantage i Bjergby 19 tdr. Id., ejet af Jens Pedersen

Søndag den 22. september

Jeg kørte fader og moder til førstegudstjeneste i Mygdal Kirke – de gik begge til alters. Jeg hentede dem, da gudstjenesten var forbi

Jeg bar Stine ud i haven i dag – hun sad der en times tid.

Jeg fik lov af skomageren til at blive 5. abonnent på den Vendsyssel Tidende, han får. Jeg skal så have den sidst.

Mandag den 23. september

Niels Pedersen (Bierre Niels) har købt Kristen Grøntveds gård for 5.700 kr. + aftægt.

Slutseddelen blev dog først skrevet 11. oktober. Niels betalte 4.000 kr. kontant – 1.000 kr. skal betales til december termin resten til juni termin 1890.

Lørdag den 28. september

Fader og jeg kørte til Jelstrup marked i Hjørring. Jeg blev bl.a. barberet hos barber Aug. Bohnstedt – det kostede 10 øre.

Onsdag den 2. oktober

I dag begyndte postbudene deres nye ruter. Der skal gå 3 postbude fra brevsamlingsstedet i Retholt.

Julius Larsen: Odden, Mygdal n. skole, Holtegaard, Grøntved, Kaultved, Hejselbæk, Aagaard, Karlsminde og Skeen mølle.

Kristen Jepsen: Uggerby

Hans Peter fra Aagaard: Højtved området og i en del af Uggerby sogn.

Høker Lars fra Bjergby går til Houen og Degnbøl.

Fredag den 4. oktober

Kristian Degnbøl var her for at male og snedkere. Han lavede også en krykke til Stine.

Mandag den 7. oktober

Gine og Mine var i Degnbøl for at tage kartofler op. Niels Grøntveds pige, Stine, rejser til Amerika midt i oktober.

Torsdag den 10. oktober

Min broder, Jens, fylder 30 år i dag.

Fredag den 11. oktober

I formiddags kørte Andreas til Hjørring efter læge Eliassen til Stine, der er meget dårlig. Lægen mente, at det var en alvorlig mavesygdom, hun led af.

Søndag den 13. oktober

Møde oppe i høkerens skole kl. 4 – fader var deroppe. Mine fyldte 16 år i dag.

Lørdag den 19. oktober

Fader og jeg var til marked i Hjørring. Vi besøgte først Ane Stokholm, hvor vi fik kaffe.

Senere drak jeg kaffe hos værtshusholder Niels Peder på Nørregade med min broder Jens og senere igen drak jeg kaffe med Anders Kaultved på et andet værtshus. Jeg traf bl.a. smeden fra 1. deling – han ejer en smedie i Snevre og et stykke jord, hvor han har dyrket 12 tønder gode kartofler. Vi var hjemme kl. 7½, hvor det begyndte at regne. Der var grumme mange mennesker til marked, men der blev nok ikke handlet meget.

Søndag den 20. oktober

Jeg var i kirke – der var 25 mandfolk og 21 fruentimmere foruden 2 spæde børn, der blev døbt.

Om aftenen gik jeg sammen med skomageren op til Odden, hvor vi spillede kort.

Mandag den 21. oktober

Jeg hentede et læs sand ved stranden. Da jeg kørte op fra stranden, mødte jeg mange fiskere og heste – de skulle ned for at prøve redningsbåden.

3. auktion over Thøgers hus i Mygdal. Den 10. oktober døde Kirsten Marie Kristensen, datter af husmand Peter Kristensen af Krattet i Bjergby

Søndag den 27. oktober

Jeg var ved Kristian Degnbøl for at se hans nye hus. I den søndre ende er der en stor snedkerstue med en forstue uden for huset.

Onsdag den 30. oktober

I dag var Johannes oppe i Grethe Ibsens skole for sidste gang – nu skal han gå til Mygdal nordre skole.

Fredag den 1. november

Min søster, Mine, flyttede ned til Kristen Kirkegaard i Bindslev – det er 1. gang, hun skal ud at tjene.

Lørdag den 2. november

Forpagteren af Jakob Sørensens mølle i Bindslev har købt gården Odden Mølle af Karl Olsen – dog beholder Karl vandmøllen og huset derved samt jord til et par køer.

Søndag den 3. november

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Fader var i kirke. Efter gudstjenesten kørte pastor Jakobsen herved og meddelte Stine, den hellige nadver. Stine er meget dårlig – hun ligger altid i sengen og kan næsten intet spise. Og det hun spiser, kaster hun op. Hun ser også meget udtæret og bleg ud. Stakkels søster Stine – hun gennemgår meget i denne verden. Det forundrer mig, at hun kan have den tålmodighed i sine lidelser, som hun altid udviser. Jeg vil oprigtig ønske, at hun snart må få det bedre. Min søster Tine er også syg i disse dage. Det er hendes ben og arme, der er

røde knuder på. Det er vel rosen, og så er hendes bryst også dårligt.

Mandag den 4. oktober

Hans Svendsen, Lille Grøntved, var her og fik fader indtegnet i det projekterede svineslagteri i Hjørring amt.

Onsdag den 6. november

Jeg var inde for at se til Stine i aften. Hun ser meget dårlig ud. Hun magter ingen ting. Hun kan ikke engang vende sig med egen hjælp. Undertiden får hun slemme hosteanfald – derimellem ligger hun og stønner, så det er en ynke at se på. Hun længes meget efter at dø. Hun sagde til mig: "Ja, nu rejser jeg snart". Jeg kunne ingenting svare derpå. Hun sagde også, at hun var træt af at være her. Det er tungt for hende, selv om jeg aldrig har hørt hende klage.

Fredag den 8. november

En kone, der fik kørende med mig, fortalte, at en doktor havde fortalt hende, at hvis andelsmejerierne blev ved, som de havde begyndt, blev der pest her i landet om få år – av, for en ulykke.

Lørdag den 9. november

Der er blevet stjålet 9 pund smør i Mygdal andelsmejeris smørkammer.

Søndag den 10. november

Broder Jens og hans kone Marie kom kørende herved – de var her til kl. 3, så gik de op til Degnbøl. Søster Mine var hjemme i dag – hun længes vist dernede i Bindslev.

Mandag den 11. november

Jeg var "bøjet" til at køre til Uggerhøj og hente en trappesten til Mygdal n. skole hos stenhuggeren Kristen Larsen. Da vi havde læsset den på, kørte jeg den til skolen, hvor den blev læsset af.

I Garnisonskirke i København er handelsfuldmægtig Chr. Jensen af Hjørring viet til frk. Johanne Madsen af København.

Tirsdag den 12. november

Sammen med Anders Kaultved gik jeg op til nordre skole, hvor der skulle være møde om oprettelse af en sløjdscole. Vi så først nogle ting, som lærer Christensen havde lavet i den tid, han var på Askov Højskole. Resultatet af mødet blev, at der blev indkaldt til et nyt møde samme sted søndag eftermiddag kl. 2, hvor der skulle træffes endelig bestemmelse om, der skulle oprettes en husflidsscole. Lærer Christensen vil undervise gratis, og skolelokalet med lys og varme må vi også benytte frit.

Torsdag den 14. november

I dag var jeg inde for at hjælpe moder med at flytte Stine, medens hendes seng blev redt. Det er en stor ynke at se på, hvorledes hun tæres bort. Det synes virkelig, at det ville være godt om Vorherre ville kalde hende bort herfra snart.

Lørdag den 16. november

Jeg var inde hos Kristen Grøntved med en avis, hvorved jeg fik et indblik i Kristens og Mettes liv, der gjorde et alt andet end godt indtryk på mig. Det er storartet så onde, de er mod hinanden.

Kristen passer nøje på at fornærme Mette, når han kan, og Mette er på sin side lige så slem til at drille Kristen. De har ikke anden belysning end en lille lampe til en lygte samt nogle dårlige væger. Jeg var i en trist stemning, da jeg gik derfra. Det er forfærdeligt at tænke på hvor meget, de mennesker har døjet med hinanden i de år, de har været sammen.

Søndag den 17. november

Sammen med Anders gik jeg op til skolen til møde om husflidsforeningen. Der blev tegnet 17 medlemmer – og der blev tegnet 33 kr., hvoraf Madsen tegnede sig for 10 kr. Der blev valgt en bestyrelse: Lærer Christensen (uden stemmeafgivelse) Andreas Larsen, Degnbøl, Kristian Degnbøl, smed Senius Nielsen og Anders Andersen, Kaultved. Mødet varede et par timer. Det er meningen, at de, der søger skolen, selv skal betale for de materialer, de bruger. Det lader til, at den husflidsskole kommer i gang. Det er ikke alene for arbejdets skyld, at jeg vil søge den. Det er også, fordi jeg synes, det er rart at komme sammen med andre unge mennesker. Det er så opfriskende.

Fredag den 22. november

Første bestyrelsesmøde i den nye husflidsforening – der er indkommet ca. 70 kr.

Søndag den 24. november

Møde i nordre skole om husflidssagen. Hen på aftenen kom Madsen ind til os. Da han kom opfordrede Laurits Nyeng ham til at omtale opførelsen af et forsamlingshus her i sognet. Laurits ville nok forære grunden til sådan et hus. Madsen blev helt opsat på ideen og udviklede for os, hvordan han troede, at tanken bedst kunne realiseres. Et sådant hus ville nok koste et par tusind kroner, og så skulle der tegnes aktier a 25 kr. Den dag, man besluttede sig, ville Madsen tegne sig for 4 aktier a 25 kr. Et sådant hus kunne bruges til mange forskellige aktiviteter: religiøse og politiske samt afholdelse af afholdsmøder, husflid, gymnastik m.v.

Da Madsen var gået, fortalte lærer Christensen, at de indtegnede 30 medlemmer skal fordeles på 3 hold, og at holdene skal mødes en gang om ugen. Skolen skal holdes i Andreas' hus, hvor der tidligere har været snedkerstue.

I går aftes var der bal for unge folk hos Martin Klodske. Der blev danset på tærskeloen, og Niels Jerup spillede. Smeden var også derhenne, og vel sagtens som følge deraf var han ikke med til mødet i skolen. Lærer Christensen sagde meget vittigt: Loen var balsal og smeden musikanter.

Tirsdag den 26. november

Faders 65 års fødselsdag.

Onsdag den 27. november

Jeg kørte op til præstegården efter pastor Jakobsen, da Stine ville til alters. Da jeg kørte hjem med præsten, kom der på venstre side af Houens bakke et par heste løbende med en tom vogn uden kusk – de rendte i den nordre vejgrøft. Jeg sprang af vognen og tog dem. Der kom så en dreng løbende og fortalte, at befordringen var fra Kristianshede. Da vi havde fået vognen på, kørte jeg igen. Præsten fortalte, at Pors Munk ikke havde bygget Bjergby Kirke – han havde blot bygget vestre ende op og repareret den en del.

Andreas kom herved og bad mig på søndag stå fadder til deres yngste datter.

Torsdag den 28. november

Husflidsmøde i nordre skole. Om aftenen begynder skolen kl. 6 og slutter kl. 9. Sidste kvarter skal anvendes til rengøring.

Fredag den 29. november

I aften lidt før klokken 8 hensov Stine – hun har været meget syg i dag. Hun har ikke kunnet få luft.

Lørdag den 30. november

Kristiane var her og hjalp med at lægge Stine på strå.

Søndag den 1. december

Jeg gik op til Degnbøl, da jeg havde lovet at stå fadder til Andreas' datter. Da vi havde fået noget brød og kaffe, gik vi ned til kirken. Der var vel en halv snes mennesker i kirke med vi barselsfolk. Da prædiken var forbi, gik Andreas hjem og hentede Martha og barnet. Pigen er hjemmedøbt og hedder: Julia Marie Larsen. Hans, Kristian og jeg var faddere. Vi ofrede ikke, da Andreas selv betalte offer – han gav præsten 3 kr. og degnen 2 kr. Da vi kom fra kirken, fik vi suppe og kød, og så var vi ude at se på avlen og besætningen. Da vi kom ind igen, fik vi kaffe og kage.

Jeg talte med Jens Peter Skarndal – han lovede at syne Stine på tirsdag.

I morges kl. 5½ da Andreas stod op, så han, at der var lys i udlejningshuset. Da han kom derop, flygtede pigerne og nogle af karlene ind i skrædderens sovekammer. Skrædderen, smed Senius og et par andre karle sad og spillede kort. Der havde været dans den nat – der havde også været dans natten mellem onsdag og torsdag. Andreas er ved at være ked af det lejemaal – skrædderen har heller ikke betalt husleje endnu.

Mandag den 2. december

Fader hentede en ligkiste i Hjørring.

Tirsdag den 3. december

Jeg var omkring lærer Christensen for at bede ham komme herved på søndag for at synge. Han sagde, at husflidsskolen begyndte mandag aften. Han mente, at skolen blev i vestre ende af Thomas Vandkjærs hus, hvor den netop afdøde Ruth-else har boet.

Peder Jakobsen, Skeen Mølle, var her for at bese hestegang og hakkelsesmaskine – han fører tilsyn med alle maskiner i Mygdal, der bliver drevet med andet end menneskekraft.

Onsdag den 4. december

I dagens løb har jeg været ude at invitere folk til at komme her på søndag. Jeg var helt nede ved Eskjær Mølle.

Torsdag den 5. december

Jeg kørte til Hjørring for at hente Ane Stokholm og en kogekone med hendes udstyr.

Fredag den 6. december

Jeg var på Holtegaard for at hente kød – 31 pund. Senere hentede jeg grisekød hos slagter Grøn.

Søndag den 8. december

Sidstegudstjeneste i Mygdal kirke kl. 2. Min søster, Kirstine (Stine) blev jordfæstet på Mygdal kirkegård i dag. Kristen Grøntved kom for at fodre hestene og køerne. Henad middagstid kom

gæsterne. Der kom i alt 38 – de kom ind og fik brød og kaffe. Kort efter at lærer Christensen var kommet, blev der sunget en salme ved kisten, som derefter blev båret ud i vognen. Da kisten var kommet i vognen, kørte vi til kirke. Forrest kørte jeg med kisten – fader var med. Der var 11 vogne. Kisten blev båret ind i kirken og sat mellem de øverste stole. Efter en salme holdt præsten en tale ved kisten, i hvilken han pegede på Stine som et trosvidne. Efter yderligere en salme blev kisten båret ud af kirken og hen i graven. Præsten forrettede jordpåkastelsen og bad et fadervor. Graven er tæt ved søndre side af broder Julius' grav – vistnok hvor min bedstefaders støv har hvilet. Der lå en stor pandeskal på den opgravede jord – den bad præsten fader om at få kastet ned i graven.

De fleste tog med hjem efter begravelsen, og vi fik brød og brændevin. Derefter kødsuppe og flere slags stege, flere slags kager amt syltetøj, brændevin og vin og kage. Klokken hen ad 9 fik vi kaffe og kage, og så tog de fleste af gæsterne hjem. Moder var syg, hvorfor hun ikke kom med i kirke.

Mandag den 9. december

Jeg skulle køre kogekonen Grethe hjem til Hjørring. Undervejs var jeg nødt til at gøre holdt for at rette milen (sad under hestens hage), medens jeg gav kogekonen tømmerne og sprang af vognen: hestene blev bange og for af sted skråt over vejgrøften ved nordre side over på Houens rugmark, hvor de væltede vognen. Hammel m.v. sprang i stykker, og hestene satte af sted i susende fart ned i Houens eng, hvor de sprang over den nylig opgravede bæk og blev siddende i tørvegravene på vestre side. Der kom heldigvis folk til hjælp. Hestene blev hjulpet op til Houen, hvor jeg lånte vogn og seletøj, og så kørte jeg op til Degnbøl.

Det endte med, at Andreas kørte kogekone og hendes udstyr til Hjørring – der var dog 10 ituslæde tallerkener. *Det kostede 10 kr. i erstatning til Niels Høyrup, der havde udlånt tallerkenerne. Senere kostede det 1 kr. 50 øre til smeden for at reparere skaden på vognen.*

Det var en kedelig køretur. Det var fader, der havde lagt hovedtøjet på den brune og så havde glemt at sætte milen i munden på den.

Senius har solgt Degnbøl mølle til en karl fra Rakkeby for 4.500 kr.

Mandag den 16. december

I aften begyndte jeg på husflidsskolen i vestre ende af Thomas Vandkjærs hus. Der er opstillet høvlebænke. Der er også kurvebinding, men det foregår oppe i skolen. Jeg tror nok, at man kan lære en del ved at søge denne skole.

Onsdag den 18. december

Andreas og fader byttede hest i dag. Efter min opfattelse gjorde Andreas en god handel. Ane Stokholm har lånt broder Jens penge til terminen.

Anders Kaultved fortalte, at han og jeg var kommet på skatteligningen for næste år samt på valglisten.

Onsdag den 25. december

Fader og jeg var til førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Der var mange folk i kirke, både i stolene

og på koret.

Torsdag den 26. december

Jeg mødte Peder Skovsmoses søn, Jakob Kristian, der fortalte, at han og hans broder, Peter, kom hjem fra Amerika i går. De var rejst derover i marts 1888 – Peter ville derover igen. Jacob Kristian havde endnu ikke bestemt sig – han gik med en lille seksløber-revolver i lommen. Han havde arbejdet i Iowa.

Lørdag den 28. december

I aften er der juletræ i fattiggården.

Søndag den 29. december

Andreas og jeg gik fra morgenstunden ud for at besøge broder Jens i Hvidsted, men Jens og hans kone Marie var i fredags kørt til Rønholt og var endnu ikke kommet hjem. Køerne blev passet af tjenestepigens plejefader, Jens Holt. Ved aftenstide kom Jens og Marie hjem. Om aftenen spillede vi kort – Andreas og jeg sov i pigekammeret. Jeg havde 4 pund smør med ud til Jens, som han gav 3 kr. 20 øre for.

I aften er der bal i Bjergby øvelseshus for skytteforeningens og gymnastikforeningens medlemmer. Der var ca. 70 par med.

Mandag den 30. december

Andreas og jeg kørte hjem efter, at vi havde fået noget at spise. Vi kørte over Hjørring.

I aften er der møde i nordre skole om husflidssagen og Demokratisk forening holder møde hos Kristian Degnbøl. Sammen med Anders Kaultved gik jeg til mødet i skolen. Der var skriftlig afstemning om valg af 5 bestyrelsesmedlemmer. Følgende blev valgt: C. Sørensen, Holtegaard, M. Jepsen Krøgholt, Andreas Degnbøl, Knud Hebbelstrup og Julius Elgaard.

Senere gik vi til møde i Demokratisk Forening – jeg blev opfordret til at gå med. Her var der mødt 19 i Kristians snedkerstue.

Hans Pedersen (Bager) holdt et foredrag – han stod på Bergs parti og ville ikke stemme på Jungersen – han foreslog, at vi abonnerede på Bergs blad: Venstrebladet. Der var flere mærkelige ting i hans foredrag. Da klokken var 9, gik Andreas, smeden og jeg. Ved det efterfølgende valg blev Knud Hebbelstrup og Kristian Vandkjær nok valgt.

Tirsdag den 31. december

Der var nogle udklædte, der kom forbi i aften.

Oversigt over året 1889

Blandt de forandringer, der er sket i dette år, kommer jeg først til at tænke på min søster Kirstine. For et år siden lå hun i Aalborg under lægens behandling. Hen på året fik hun sin anden fod sat af. Den 23. august kom Stine hjem og var da nogenlunde rask, men så blev hun dårligere og dårligere. Hun led meget, og den 29. november sov hun hen – glad over at blive løst ud af denne verden. Blandt min familie er der ellers ikke sket store forandringer: Poul Rubjergs datter, Andrea, blev gift først i november med en bagerkusk fra Nørre Sundby. Andreas Degnbøls kone Martha nedkom med et barn den 17. oktober. De var i kirke 1. december. Jeg stod fadder. Andreas har købt Kristian Degnbøls hus i år og solgt Kristian sin hede. Peter Sandager har

afhændet sine gårde til sønnen Andreas og svigersønnen Hans. Kristen Grøntved har solgt sin gård til Niels Pedersen (BierreNiels). Mikkel Skræddergaard har solgt sin gård til Kristen Taagaard.

Af nybygninger i 1889 vil jeg nævne:

Niels Chr. Pedersen, Kaultved et stuehus

Smed Jakobsen Tingmarken, har bygget 12 alen til vestre ende af huset

Mads Højer et hus på marken

Laurits Nyeng en ny lade

Jens Peter Larsen, Skarndal et aftægtshus

Martin Klodske østre halvdel af laden

Kristian Degnbøl ny bolig på heden

Kristian Thøgersen, Rams nyt stuehus

Karetmager Anton Larsen, Bjergby et nyt hus vest for Jens Poulsen

Når jeg lader tankerne løbe tilbage til 1889, så kommer jeg uvilkårlig til at tænke på min søster Kirstine og på, hvad hun måtte lide, før hun blev udløst fra denne jammerdal. Jeg synes, at jeg må grue ved at tænke på, om jeg skal gå alt det igennem. Begge hendes ben havde lægerne savet af. Langsomt og snigende tærede kræftskaden hendes livstråd og dog, trods sine smerter, hørte man hende aldrig klage. Hun var så barnlig glad, og når jeg nu tænker derpå, så kan jeg ikke tro andet end, at det var Herren, der gav hende denne kraft til at bære sine lidelser. Men hun blev vist slet ikke forstået af nogen af os herhjemme. Jeg var aldeles fremmed over for livet med Gud, og mine forældre var jo noget fortørnede over, at Stine var blevet medlem af Irvingianernes samfund. Hvorfor gik Stine over til Irvingianerne – jeg ved det ikke – jeg talte aldrig med hende derom. Mon ikke grunden var den, at Stine blandt dette samfund traf folk, der tog det mere alvorligt med deres sjæls frelse end de, hun før færdedes iblandt. Var deres lære ikke så ren, så var deres liv måske renere end dem, som hun hidtil var påvirket af. Den rene lære kendte Stine både fra sit hjem og fra skolen, men livet svarer vel meget dårligt til læren. Stine tjente jo hos gårdejer Zinck i Høgsted. De var jo irvingianere. De behandlede Stine godt og fik hende overtalt til at høre til deres samfund. Hun spurgte dog først mine forældre om tilladelse dertil. De forbød hende ikke at slutte sig dertil. Det burde de måske have gjort. Den første gang, jeg mindes at have set nogen holde bordandagt, var hos Stines husbond, Zinck i Høgsted. Jeg er af den mening, at der også blandt sekterne findes troende Guds børn. Når et menneske går over til en sekt af den grund, at det tror, at Herrens ånd råder der frem for blandt de, der hører til Folkekirken, eller når de gør det af uvidenhed. Jeg har det sikre håb, at Stine gik hjem til Jesus. O hvor ville jeg ønske, at jeg kunne tale med hende om den sag, men jeg var stum. Herren hjælpe mig til at leve således her, at jeg engang må få at høre røsten: Kom hid min Faders velsignede og arve riget, som var beredt, før Verdens grundvold blev lagt.

1890

Torsdag den 2. januar

Mine kom hjem i eftermiddag og var hjemme i aften. I eftermiddag samledes

husflidsforeningens bestyrelse i Degnbøl. I aften er der juletræ med bal hos Niels Pedersen i Kaultved. Gine og Johannes var dernede. Sammen med skomageren gik vi ind til Niels Andersen, hvor vi spillede skærvindsel til kl. 11. Niels Andersen var til sognerådsmøde og kom ikke hjem, medens vi sad der.

Lørdag den 4. januar

Jeg var inviteret ind til naboen, Niels Andreassen. Da vi kom derind, fik vi først brød, brændevin, øl samt kaffe og søsterkage. Så spillede spillemændene op – andre som jeg gik i gang med at spille kort. Jeg vandt 1½ kr. Senere fik vi andesteg med kartofler og sovs og bagefter flødeskum og småkager. Længere hen på aftenen chokolade med rom i – senere hen igen punch, og inden vi gik vi kage og kaffe.

Søndag den 5. januar

I aften var jeg til selskab hos Jens Grøntved. Der blev også spillet kort, bl.a. L'hombre, hvor bl.a. landstingsmand Madsen spillede med. Da vi havde spillet nogen tid, fik vi steg med tilbehør. Senere fik vi punch og til sidst kaffe. Jeg var hjemme kl. halv et.

Tirsdag den 7. januar

I aften var der plantningsmøde i nordre skole. Der var ca. 39 mennesker – talerne var lærer Pedersen, søndre skole, og inspektør Rodskjer fra Odden.

Fredag den 10. januar

I aften var jeg oppe i husflidsskolen, hvor jeg bl.a. begyndte at arbejde på en knagerække. Vi var 3 ved høvlebænken – 4 bandt kurve. Da vi var færdige med at arbejde, gik vi op i skolen. Der stod en høvlebænk, som Kristian Degnbøl har lavet til lærer Christensen. Den har kostet 20 kr. Vi sang et par sange, før vi gik hjem.

Lørdag den 11. januar

Afstemning om hvor det nye andelsslagteri skal ligge – de fleste stemte for Hjørring. Til bestyrelsen valgtes: Jens Sørensen, Saxager, K. M. Kristensen, Klastrup, proprietær Badholm, gårdejer Hans Madsen, Skærum hede, proprietær Mørch, Bajensgaard, Volstrup, forpagter Jungersen, Thirup, og proprietær Olesen, Stadegaard.

Søndag den 12. januar

Ottine fylder 12 år. Jeg skal give 11 kr. 20 øre i kommuneskat.

Fredag den 17. januar

I aften holder Mygdal demokratiske Forening møde hos Kristian Degnbøl.

Søndag den 19. december

Vi spillede kort hos Jens Christian i Kabbeltved – det skylregnede, da vi gik hjem omkring kl. 4 om natten.

Tirsdag den 21. januar

Folketingsvalg over hele landet. Fader kørte sammen med flere til Hjørring – Jungersen blev valgt med 14 stemmer.

Fredag den 24. januar

I dag blev børnene og lærerne i nordre skole fotograferet af en omrejsende fotograf. Tine var deroppe.

Tirsdag den 28. januar

Mariane Bidstrups datter, Ane Marie, der har levet på polsk med Thomas Henriksens søn, Niels Johan Henriksen, med hvem hun har 3 børn, er kommet på fattiggården.

Mandag den 3. februar

Jeg var oppe i husflidsskolen. Lærer Christensen viste os det fotografi, der blev taget af skolens elever den 24. januar. Der var 36 skolebørn foruden lærer Christensen, Madam Madsen og Madsens pige – de stod i haven ved den søndre side af skolen. Fotografen hed S. Monty og var fra Silkeborg.

Tirsdag den 4. februar

Der gik en bissekræmmer og ville sælge hornskeer. Han var fra Lemvig.

Torsdag den 20. februar

Jeg var "bøjet" til køre sten på vejen øst for Odden. Vi var 8 vogne.

Søndag den 23. februar

Nabo Niels var herinde med aviser – han sad og hævede andelsmejeriet til skyerne. Han får årligt 300 kr. mere ud af sine køer, end før han kom i mejeriet.

Mandag den 24. februar

Fra husflidsskolen fik jeg kørende med Kristen Holtegaard, der havde været i Uggerby. Kristen sad og sludrede om husflidsskolen. Han sagde, at han havde indmeldt Mygdal Husflidsforening i Dansk Husflidsforening og sendt 5 kr. dertil. Foreningen havde så sendt ham nogle love samt 10 numre af foreningens blad.

Tirsdag den 25. februar

Knud Gjødegaard har købt et stykke jord på østre side af Røde Mølles bæk – på venstre side af vejen til Lars Jakobsen – her vi han bygge til sommer.

Mandag den 3. marts

I aften var jeg i husflidsskolen for sidste gang i vinter

Onsdag den 5. marts

Jeg og en del andre gik til øvelseshuset i Bjergby, hvor redaktør Carlsen ville vise lysbilleder og fortælle om krige. Der var mødt mange mennesker – huset var fuldt.

Gården Houen på ca. 100 tdr. land er annonceret til salg.

Torsdag den 6. marts

Tine begyndte at gå i syskole hos lærerinde Grethe Ibsen i Mygdal.

Vi har haft en smedsvend, Kristen Nielsen, fra Sommerdal i Fjelsted. Han har arbejdet her i 6½ dag – det tog han 5 kr. for.

Lørdag den 8. marts

Hestemarked i Hjørring – fader og moder kørte derop. Det var en Tycho Brahes dag for adskillige – de kørte i grøften eller på en sten på vej til marked

Søndag den 9. marts

Jeg forlangte penge af fader til et par træsko. Det blev han meget vred over, og jeg fik ingen penge.

Afholdsmøde i nordre skole ved smed Jensen fra Horsens. Der var mødt 39 mænd og 5 fruentimmere.

Fredag den 14. marts

Forårsvejr. I går rejste der adskillige her fra egnen til Amerika, bl.a. Eluf fra Karlsminde, Niels Peter tidl. ejer af Røde mølle og røgteren i Holtegaard.

Søndag den 16. marts

Andreas og jeg fulgtes ad til sidste gudstjeneste i Mygdal Kirke. Der var også begravelse af en gammel kone fra fattiggården – moder til Anders Peter Klodskes kone. Jens Chr. Veinkouf havde et barn i kirke – Johan Portgaard kørte med barselsfolkene og var fadder. Der var ca. 50 mennesker i kirke.

Lørdag den 29. marts

Marked i Hjørring. Fader og jeg kørte dertil. Jeg var bl.a. på Vilhelmine Hansens lejbibliotek og lånte 7 bøger (i en måned) for 50 øre.

Torsdag den 3. april (Skærtorsdag)

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Fader var i kirke. Generalforsamling i husflidsforeningen. Vi gik først til Ll. Grøntved, hvor vi først spillede kort, og derefter fik vi god mad, bl.a. gås. Anders og jeg gik så til generalforsamlingen, hvor der mødte 30 personer. Hver elev skal betale 41 øre for de materialer, der er brugt i vinter. Der skal afholdes en husflidsudstilling i Odden skov 1. juni.

Søndag den 6. april

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Jeg var i kirke – der var mange folk i kirke. Præsten fortalte, at der vil blive holdt dilettant forestilling i Bjergby øvelseshus 4 gange. Onsdag eftermiddag mest for børn. Fredag, lørdag og søndag aften kl. 7½.

Fredag koster adgangen 25 øre – lørdag og søndag aften 50 øre for voksne og 25 øre for børn. Overskuddet vil blive fordelt til pastoratets fattige. Der opføres Hostrups "Soldaterløjer". De optrædende er bl.a. Peder Krog (Menholt), Niels Bak, Kristian Bastholm, Søren Pilgaard. Søren Nørmark og lærerinde Grethe Ibsen. Smed Bertelsen spillede flere roller.

Mandag den 7. april (2. påskedag)

Fader var i Mygdal Kirke. Købmand Bertelsen, Aagaard, har overladt sit bo til sine kreditorer og er derefter flyttet til Hjørring.

Andreas Degnbøl solgte den sorte hest til en smed fra Nørresundby for 425 kr.

Onsdag den 9. april

Andreas var hernede i aften – han har købt 2.000 stk. hvidgran og bjergfyf af

Træplantningsforeningen for 4 kr. Lars Lejet har også købt 4.000 planter, der skal plantes på vejen lige syd for hans gård (Dalsgaard bakke). Rodskjer, Odden, har beplantet 40 tdr. land nordøst for Odden.

Søndag den 13. april

Skomageren og jeg gik til Bjergby for at se Hostrups "Soldaterløjer". Der var 5 musikere: Julius Grøn, Kresten Jerup, Peter Bastholm og brødrene Anton og Laurits Larsen. Før forestillingen fremsagde lærer Pedersen en prolog, forfattet af ham selv. Der var mødt mange mennesker – der indkom 85 kr. i aften.

Onsdag den 16. april

Fiskehandleren fra Gærum kørte her i dag. Moder købte en halv snes flyndere af ham – fader ville ingen købe. Han forlangte hakkelse til sin hest – men det sagde fader også nej til.

På fredag bliver Stine Ibsen færdig med at sy her.

Fredag den 18. april

Kristen Kristensen (Skarndal), søn af Frederik Træholt og Maren Kristensen (Kristen Overgaards datter) blev viet i Bjergby Kirke i dag. Brylluppet stod på Isbakgaarden i Mygdal, hvor det nygifte par skal bo. Der var nok et stort bryllup. Kristen har været i Amerika i 4 år – han kom hjem i marts måned.

I forbindelse med brylluppet fik Fangel, Kobbersholt, en hest sparket ihjel af Kornbechs skimlede hest – de stod sammen i en stald.

Lørdag den 19. april

Søren Kristian i Mygdal, forhen forpagter af Fællede Teglværk, har forpagtet Arild Jensens teglværk.

Fredag den 25. april

Posten kom hen til mig og fortalte, at Kristiane Jensen er blevet forlovet med en karl, der hedder Jens Peter Andersen. Posten har set deres forlovelseskort. Karlen er formentlig den lille sadelmager Anders' søn Peter. Jeg fortænker ikke Kristiane i, at hun sørger for fremtiden. Jeg har jo selv bedt hende om ikke at tage noget hensyn til mig, og dog blev jeg så underlig berørt ved at høre, at hun var blevet forlovet. Hun har flere gange ladet mig vide, at hun ikke kunne blive lykkelig med andre end mig – der er heller ingen, jeg har haft så god tro til som til hende. Når jeg gjorde det forbi med vort forhold, var det af den grund, at jeg ikke så nogen udvej til at skaffe hende et antageligt hjem fri for fattigdom og næringsssorg. Dog nu behøver jeg ikke at bryde mit hoved med sligt. Jeg vil oprindeligt ønske, at Kristiane må få det godt, når hun bliver gift, og jeg håbet, at hun må blive mere lykkelig, end jeg tror, hun bliver det.

Søndag den 27. april

Skomageren fortæller, gymnastikpigerne fra Bjergby gjorde lidt fiasko dengang, der var gymnastikopvisning i Hjørring sidst på vinteren. Købmandens datter, Martine, faldt ned, da hun var ved at klatre – hun var dog en af de bedste.

Ejeren af Ny Barkholt og sognefogden enes ikke godt – Ny Barkholt manden overvejer at etablere en købmandsforretning for at pine sognefogden. Han og postkører Olsen holder

sammen mod sognefogden.

Fredag den 2. maj – St. bededag

Jeg var i Mygdal Kirke i dag – der var mange folk i kirke, og de fleste gik til alters. Kristeligt møde i høkerens skole i aften.

Søndag den 4. maj

Anders Kaultved og jeg gik til Bjergby til skydning i skytteforeningen. Der var mødt mange skytter, og skydningen fik livligt på 300 alen.

Søndag den 11. maj

Det er nu bestemt, at der skal anlægges en skydebane på Jens Vadets ejendom – vest for gården.

Onsdag den 14. maj

Farbroder Kristian har solgt sin ejendom på Bispensgade i Aalborg for 44.000 kr. – han købte den i 1873 for 22.000 kr.

Søndag den 18. maj

I dag blev den nye skydebane indviet. Jeg betalte 3 kr. som kontingent for 1. år.

Søndag den 25. maj 1. pinsedag

Broder Jens kom kørende med Marie og Ane Stokholm. Mine var også hjemme i dag.

Søndag den 1. juni

Husflidsudstilling i nordre skole. Først så vi udstillingen, hvorefter vi var i haven, hvor pigerne og 4 karle spillede krocket. Derefter blev præmierne uddelt. Kristen Jespersen fik 1. præmie. Kl. 6 gik vi op i Odden skov. Vi gik op gennem skoven og kom til et sted, hvor der har været danseplads i gamle dage. Der lejrede vi os i græsset. Flere havde store madkurve med, så der blev nok til alle. Vi sang en sang, inden pastor Jakobsen holdt en tale, hvor han bl.a. talte om hedeselskabet, højskolen, skyttesagen og husfliden. Efter en ny sang begyndte man at lege på den store plads. Jeg holdt mig udenfor. Før vi gik fra skoven holdt landstingsmand Madsen en kort tale. Herfra gik vi ned til skolen, hvor der Julius Grøn var spillemand.

Søndag den 8. juni

Anders Kaultved og jeg var på skydebanen i Mygdal. Senere gik jeg og flere til Bjergby for at høre pastor August Kristensen tale i øvelseshuset. Der var mødt mere end 140 mennesker, der hver betalte 25 øre.

Efter mødet samledes en række på opfordring af lærer Pedersen, Mygdal, for at danne en forening, der skulle sørge for møder i øvelseshuset, som lærer Eskildsen ville stille til rådighed. Efter nogen snak blev der lavet en bestyrelse for en foredragsforening, bestående af 10 medlemmer, 5 fra Bjergby og 5 fra Mygdal.

Fra Bjergby: Niels Bak, Kristian Bastholm, Søren Nørmark, Kristen Bastholm og Marie Eskildsen.
Fra Mygdal: Lærer Pedersen, lærer Christensen, Kristen Jespersen, Anders Kaultved samt Poul Uslevs kone.

Mandag den 9. juni

Tine var oppe i Grethe Ibsens syskole i eftermiddag – hun lavede en smuk sybakke til mig.

Tirsdag den 10. juni

I går tog Erik Peter sig af dage ved hængning – han havde gået og været fuld i nogle dage. Han havde stjålet brændevin hos flere. Erik Peter blev nok skåret ned, og der var vel også liv i ham, men der blev ingen læge hentet, før det var for sent. Kl. 12½ om natten kom distriktslæge Herforth, men han kunne kun konstatere, at døden var indtrådt. I dag var fuldmægtig Møller dernede og holdt forhør. Peter efterlader sig enke og 7 børn. Han har været et forfærdeligt menneske og har før prøvet at aflive sig selv. Nogle siger, at hans kone var slem ved ham, og at hun havde skyld i, at han drak. I aften gik jeg op til Hans Grøntved, hvor jeg så besætningen, der bl.a. består af 2 heste og 10 køer.

Hans sagde, at kirkebøgerne i Bjergby skulle vise, at Mygdal og Bindslev sogne havde været et pastorat, og at præsten havde boet i Kaultved.

Fredag den 13. juni

Ved 3. auktion over Niels Peter Nielsen, tidl. Jens Jensen(Kok)' hus i Mygdal blev sagfører Jakobsen eneste bydende med 500 kr. Ved auktionen samme dag over Skovsmosehus (også kaldet Bukhuset) blev sagfører Jakobsen højstbydende med 900 kr.

Søndag den 15. juni

Skydning i Mygdal i eftermiddag. Andreas Kaultved og jeg gik derop. Der var mødt 12 skytter, bl.a. 3 nye: høker Kristian Pedersen, Mygdal, Poul Uslev og fyrbøder Steffensen fra andelsmejeriet. Jeg tog 20 points på 5 skud på 300 alen. Høkeren fik 22 points. Lærerinde Grethe kom ned til os og fortalte, at der var kommet en indbydelse til Bjergby Skytte- og Gymnastikforening både fra Sindal og fra Taars om at aflægge dem et besøg. Der var stemning for at tage til Taars den 29. juni.

Søndag den 22. juni

Jeg var på skydebanen, men skød dårligt. Det viste sig, at visiret var indstillet forkert. Kl. 6 gik vi op til Grethes skole, hvor lærer Pedersen talte, især om et skrift, som seminarielærer Holm i Jelling har udgivet og skolesagen, og hvor han anbefaler småskoler.

Derefter var der generalforsamling i skolen, hvor der havde været indtægter på 400 kr. og et overskud på 40 kr. Den gamle bestyrelse blev genvalgt. Det var lærer Pedersen, pastor Jakobsen, Kornbech, Lilholt, Poul Uslev og Julius Elgaard.

Kl. 8 sluttede møderne – de fleste af skytterne gik ned og skød resten af kuglerne op.

Sammen med et par andre blev vi enige om at holde Højskolebladet. I dag er der præmieskydning i Brønderslev mellem skytter fra Hjørring og Aalborg amt. Der var 6 skytter derude.

Mandag den 23. juni

Fader var ude i mosen i dag – der var møde angående oprensning af en bæk.

I aften er det Sct. Hans aften, så bliver der brændt vågild rundt omkring. Frantz og jeg fulgtes ad hen til Niels (*det må være naboen*) – der stod alle Niels' folk samt Kristine og barnepigen fra Lille Grøntved. Vi stod og så på vågilden ved Holtegaard – de brændte 2 tjæretønder, som Kristen havde hentet i Hjørring i dag. Jens Grøntveds karl tændte et blus vest for laden – der gik alle vi

unge hen. Det var en gødningssæk indsmurt i tjære, som blev sat på en høfork. Da vi kom derhen, kunne det ikke brænde mere, og så gav Franz Krage sig til at spille og pigerne til at danse. Jens og Ane Johanne, der havde været nede ved smeden, kom hjem, mens vi var der. Der blev tændt en vågild nord for Houen, så begyndte vi at gå derop, men så blev der tændt et nede ved Niels Andersens, hvor vi så gik ned.

Tirsdag den 24. juni

Indre Missions møde i Slotved skov. Fader kørte derned med moder og Tine.

Tirsdag den 1. juli

Der kom et brev fra Jens, hvor han meddelte, at konen Marie var nedkommet med en søn lørdag aften.

Lørdag den 5. juli

Jeg kørte til Taars med moder i barselsvisit. Vi kørte om Hjørring, hvor vi var hos Ane Stokholm. Vi var ude ved Jens kl. 12, hvor Jens og jeg gik ud i marken, hvor hans korn står ret godt. Hans besætning består bl.a. af en hest og 6 køer. Efter at vi havde spist, gik vi ned i tørvekæret – han har ladet grave 243.000 tørv – en stor del bliver solgt på pladsen. Kl. 7 kørte vi hjem og var hjemme kl. 10.

Søndag den 6. juli

Lærer Pedersen holdt foredrag i forsamlingshuset – bagefter var der bal.

Tirsdag den 8. juli

Generalforsamling i Skeen aktiemølle. Fader var dernede.

Torsdag den 10. juli

Laurits Hansen fortalte mig, at Kristiane Jensen var meget fornøjet, efter at hun havde besøgt mig i Aalborg, men senere blev hun mere og mere elendig og gik og græd. Laurits sagde, at hendes nye kæreste Peter havde gået og frittet hende længe, men hun gik og ventede på en karl fra Grøntved. Det var en pige, du kunne godt have været tjent med, sagde Laurids.

Lørdag den 12. juli

Landboforeningen Vendsyssel holder dyrskue i Hjørring i dag.

Søndag den 13. juli

Jeg var sammen med andre på skydebanen, men vi skød dårligt.

Fredag den 18. juli

Statsdyrskue i Hjørring i dag og i morgen.

Lørdag den 19. juli

Missionsmøde i Bindslev Kirke kl. 4 ved pastor Ries fra New Zeeland og pastor Busch, Feldballe. Fader og Gine var dernede.

Søndag den 20. juli

Også i dag mødtes vi på skydebanen. (*I dagbogen er meget omhyggeligt noteret, hvor mange points skytterne får på de enkelte skud*). Det blev sagt, at politimesteren har forbudt at holde præmieskydning i Bagterp den 3. august, fordi der bliver skudt ind mod byen.

Svend Krage har til sønnen, Frantz, købt en gård i Gaardestrup for 14.000 kr.

Tirsdag den 22. juli

I dag kom Gertrud Skræddergaard herop – hun skal hjælpe os med høet. Hun tager 70 øre om dagen.

Fredag den 25. juli

I aften gav fader mig 50 kr., så nu har jeg fået hele min pengeløn på 100 kr. for dette år. Gårdejer Jens Jensen Grøntveds hustru, Ane Johanne, har skænket nogle genstande til museet i Hjørring, bl.a.: et malet skrin med navn og årstal – alt har tilhørt hendes bedstemoder, født i Uggerby 1766.

Søndag den 27. juli

Ingen gudstjeneste i Mygdal Kirke, da pastor Jakobsen var i Hjørring for at prædike i anledning af årsdagen for slaget ved Isted. Nogle af skytterne fra Bjergby og Mygdal var i Taars i dag. De var allerede i Taars kl. 8.30, så efter at have spist en mellemmad gik de i Taars Kirke for at høre August Kristensen. Derefter blev de beværtet med kaffe og kage, inden de gik op på højen øst for kirken for at se dem omkring. Derefter var de i forsamlingshuset, hvor August Kristensen og lærer Pedersen, Mygdal, holdt foredrag. Derefter legede de i gymnastikhuset. Præsten sagde, at det ikke var værd at hente spillemænd og at danse, men så snart præsten var gået, fik Taars skytterne bud efter et par spillemænd, men så snart de begyndte at spille, gik Bjergby skytterne ud af huset. De kørte så hjem og var i Mygdal ved 10-tiden. De, der var med, siger, at det var en fornøjelig tur.

Onsdag den 30. juli

Postkører Kristian Retholt fik en gang i sommer 300 kr. fra Jesper Retholt – et beløb der skulle betales til købmand Kristensen. Det glemte han tilsyneladende, for Jesper fik en ny regning fra købmanden – så måtte den gode Kristian ud med pengene. Høyrup har bygget det smukke hus i Retholt, som postkøreren bor i.

Torsdag den 31. juli

I eftermiddag var vi 4 vogne, der kørte fyld på den nye vej mellem Krøgholt og Gøggaard – der var 5 læssere.

Mandag den 4. august

Jeg hentede et læs tørv i mosen og besøgte Thomas Mikkelsen, der bor i et hus i Maastrup, som han købte af en skrædder i 1882. Han og en broder har lavet 300.000 tørv i år.

Torsdag den 7. august

I dag begyndte vi at meje rug – Gertrud kom for at hjælpe os.

Søndag den 10. august

Anders Kaultved og jeg fulgtes ad til præmieskydning. Først gik vi op til høkerens, hvor vi også var oppe på lærerinde Grethes kammer, der er oven på skolestuen. Da vi gik fra den venlige høkerfamilie, fulgte høkeren os med op til Bjergby. Kort efter at vi var kommet derop, begyndte skydningen – der var også 13 skytter fra Skallerup. Jeg betalte Niels Bak 1 kr. for at skyde. Jeg skød 10 skud og fik 35 points og ønskede, at jeg havde beholdt min krone. Anders Kaultved fik 45 points. Der var 31 fra Bjergby, der skød om præmier.

Søndag den 17. august

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Laurids Jespersens kone blev begravet i dag. Der var en stor begravelse med ca. 10 vogne.

Torsdag den 21. august

I dag var jeg oppe at pløje hos Laurids Jespersen hele dagen. Han gav mig 6 sten, bl.a. en øreflint og 1 hammerende.

Søndag den 24. august

Jeg var oppe i Degnbøl, medens jeg var der kom apoteker Nielsen fra Hjørring kørende. Han så på en gammel kakkellov og flere andre ting, han ville have til museet. På forsiden står Moss Verk og på siderne er der et billede, der forestiller: "Dalila klipper Samsons hår af".

Den 14. september rejser Kristian Degnbøl til Askov Højskole for at gennemgå et husflidskursus en månedstid.

I dag er der omskydning blandt præmieskytterne i Hjørring. Der var ingen præmieskytter i Mygdal, men der var 16, der fik 46points – og der er kun 5 præmier.

Søndag den 31. august

I fredags døde Maren Johanne fra Røde Mølle mark af blodforgiftning. For godt 8 dage siden faldt hun over et dørtrin og rev sine ene fod. Hun søgte først råd hos Kristian Bjerregaard og siden blev lægen hentet.

Mandag den 8. september

Valgmandsvalg til landstinget i fattiggården. Søren Ørnbøl (moderat) blev valgt ved højres og de moderates stemmer. Han fik 91 stemmer. Landstingsmand Madsen fik kun 74 stemmer. Lærer Pedersen, Søren Nørmark og Kristian Dal har været meget virksomme for at få Søren Ørnbøl valgt.

Madsen har ellers siden sit 27. år repræsenteret Bjergby Mygdal kommune ved landstingsvalgene i Aalborg. Efter min opfattelse er det en skændsel, at han ikke gør det denne gang – højres og de moderates folk burde klæde sig i sæk og aske.

Onsdag den 24. september

En underkorporal har skudt sig selv på gaden i Aalborg. Motivet formodes at være

kærestesorg. Jeg hørte megen tale om ham, da jeg var indkaldt i 1887 – han var meget slem efter piger og var en tid indlagt på sygehusets veneriske afdeling.

Lørdag den 27. september

I dag trak fader til Hjørring med en ko og en kvie, der skulle leveres der.

Søndag den 28. september

Lærer Kristensen, Mygdal, er kaldet til et andenlærerembede i Holbæk amt. Lars Lejets yngste barn er død og blev begravet i dag. Jeg har lånt en bog, der kaldes: Visdomsbog for den kristelige landmand – den er udgivet i 1794.

Søndag den 5. oktober

Jeg gik til konfirmation i Tversted Kirke. Der var 40 konfirmander. I sommer er der bygget et nyt våbenhus ved Tversted Kirke, og syd for kirken er rejst et nyt forsamlingshus.

Tirsdag den 7. oktober

I dag har Gertrud og Gine taget kartofler op. Mange har fået indhøstet i dag.

Søndag den 12. oktober

Præmieskydning i Bjergby om den af kvinder skænkede riffel. Anders Kaultved og jeg fulgtes ad derop. Der var mødt over 50 skytter, og hver skytte skød 5 skud. Niels Bak fik 27 points, hvilket var det højeste antal, men han får ikke riflen, da han har en – har fået en sølvplade. Søren Nørmark, Ottenius Sørensen og mejerist Steffensen, Mygdal andelsmejeri, fik hver 25 points. Anders Kaultved og jeg fik 21 points. Ved omskydning vandt Ottenius Sørensen riflen.

For nogen tid siden fik Bierre-Niels en del penge fra Amerika. I aften er der bal i gymnastikhuset i Bjergby – der deltog 60 par.

Onsdag den 15. oktober

Julius Nedergaard og hans svend var her for at sy mig et sæt klæder – frakke, vest og benklæder.

Præsten Niels Dael, fra Tandil, Argentina, prædiker i dag kl. 1 i St. Cathrine Kirke.

Fredag den 17. oktober

Eksamen i nordre skole for nederste klasse. Johannes blev flyttet op i øverste klasse. Købmand Anton Larsen, Uggerby, har 2 børn med sin "majtresse" Else Lejer – datter af Kristian Lejet. Hun var en gang en estimeret pige.

Lørdag den 18. oktober

Jeg kørte til Hjørring med fader og Gine samt Andreas og hans pige Marie. Vi var hos Ane Stokholm, der fortalte, at hun havde haft Hans Mølbaks kone, Maren, i pension, medens hun havde fået nye tænder hos tandlæge Lønborg Friis. Tænderne kostede 80 kr. Jeg var inde hos boghandlerne og endte på markedet, hvor der var mange mennesker. Jeg var inde i et telt, hvor Kristian Taagaard gav en kop kaffe med brød. Senere var jeg sammen

med 3 andre inde hos værtshusholder Lautits Nielsen, hvor en gav kaffe, en anden gav 4 halve bajere, og jeg cigarer. Jeg købte en brystnål til Tine for 15 øre.

Søndag den 19. oktober

Sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Der blev bedt på prædikestolen for Peder Bidstrup. Han var næsten samtidig ved at tage ugletænder ud af munden på nogle grise. Peder havde dog ingen anelse om, at der blev bedt for ham. Det er spotteri.

Der var møde i pigeskolen (småskolen) i Mygdal.

Mandag den 20. oktober

Jens Peter Skarndal var her i dag for at efterse ruderne – han satte nyt glas i min lygte.

Tirsdag den 21. oktober

Møde i husflidsforeningen om aftenen oppe hos Kristian Degnbøl. Anders Kaultved og jeg fulgtes ad derop. Der var mødt 22 mennesker. Det blev bestemt, at vi skal arbejde hos Kristian i hans snedkerstue. Hver skal selv sørge for materialer til eget brug. Der bliver undervisning 2 aftener om ugen – Kristian skal have betaling for at undervise. Ved præmieskydningen i lørdags fik Anders Kaultved 1. præmie (7 kr.) med 23 points.

Søndag den 26. oktober

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Laurits Hansen fra Odden Mark havde sin datter i kirke – hun kom til at hedde Ane Marie Hansen.

Sidste fredag var der bryllup i Kjærsgaard Mølle med Svend Krages søn, Kristian Svendsen og Hejle Hejlesens datter. Det var et stort bryllup.

Mandag den 27. oktober

I dag kom der brev fra Kristian Birkbak, som jeg skrev til i går, at han søster Ane døde lørdag morgen. Begravelsen skal foregå onsdag middag.

Tirsdag den 28. oktober

Frost – der ligger et tykt lag sne på vejen .

Torsdag den 30. oktober

I dag rejste lærer Christensen fra Mygdal. Vi har sypigen Sine her – hun fortæller meget om kæresterier og kæresterier, der er gået forbi.

Lørdag den 1. november

Skiftedag. Jeg skulle hente Mine hos Kristen Kirkegaard – jeg havde nær aldrig fundet stedet, hvor der er bygget et hus med kampesten i år. Ejendommen er udstykket fra Peter Sortkjær, hvis hede det har været.

Søndag den 2. november

I formiddags kom Andreas kørende efter Gines klædeskab – hun skal tjene på Degnbøl hos ham og Martha.

Mandag den 3. november

I aften begyndte husflidsskolen. Der var mødt 12. I alt er der indmeldt 35.

Mejerist Jensen og skomageren skal hjælpe Kristian med undervisningen i kurvemageri.

Søndag den 9. oktober

Jesper Klemmensen har mistet sin ene ko. Nogle af naboerne går omkring og samler penge ind til ham.

Tirsdag den 11. november

Professor Kornerup har i oldskriftsselskabet holdt et møde, hvor han bl.a. har omtalt Bindslev Kirke. Ved siden af korbuen blev der her under kalken fundet et vægmaleri, der antages at have hørt til et for jomfru Marie i det 13. århundrede stiftet alter. Med sine smukke ornamenter, rige guldglorier og hele sin værdige stil minder dette mariabillede om lignende gammel byzantisk kunst. Kunstneren var mulig – hvad der hyppigt var tilfældet – foreskrevet langvejs fra og havde måske været en kunsterfaren munk. Det var rimeligt, at en herremand havde bygget kirken og stiftet mariaalteret. I kort afstand lå Hesselbæk, en gammel gård, som nævnes 1347 i forbindelse med en berømt mands navn. Man har fra dette år et vidne af Vendsyssel Ting, at Esger Ebbesen Krog pantsatte til Thorkil Hval på Niels Ebbesens arvingers vegne noget gods i Tholstorp i Uggerby sogn og Hesselbæk i Bindslev sogn.

Fredag den 14. november

Andreas har solgt sin tyr til Hans Houen for 100 kr. – den blev leveret i dag. Hans Houen har så solgt sin tyr for 200 kr. til Kristian Hansen, Jonstrup. *Der sælges og byttes mange dyr mellem landmændene – ovennævnte er et eksempel.*

Søndag den 16. november

Sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Landstingsmand N. P. Madsens søn Sophus Johan Madsen og Marie Kaas holdt bryllup i Hjørring i dag.

Mandag den 17. november

Jeg var i husflidsskolen, hvor jeg heftede en bog.

Mandag den 24. november

I eftermiddag gik jeg op til skolen og hentede Tine og Johannes, da det var et forrygende vejr.

Om aftenen var jeg i husflidsskole, men på grund af vejret var vi kun 2, der mødte udover 2, der også arbejder hos Kristian Vandkjær om dagen.

Torsdag den 4. december

Sognerådsmøde i fattiggården. Der var bl.a. licitation over borde og stole til nordre skole. Johannes fik leverancen af stolene.

Fredag den 5. december

I går prædikede pastor Vilhelm Bech i Horne Kirke og i dag i Hjørring. Mine var i Horne i går – hun blev hos Johan Portgaard natten over.

Lørdag den 6. december

I aften er der bal hos Hans Grøntveds – der var 10 karle og 16 piger. Kristen Sten fra Asdal var spillemand.

Søndag den 7. december

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Der blev lyst til ægteskab for Kristian Kristensen (søn af Søren Krattet fra Bjergby) og Gine Kristensen (Hans Skens datter). Hun var tidligere forlovet med Kristians afdøde broder Kristen.

Mandag den 8. december

14. aften i husflidsskolen. Jeg arbejdede med bogbinderi. I aften sluttede vi med at synge, bl.a. "Langt højere bjerge"

Tirsdag den 9. december

Her omtales Niels Andreasen (broder til min fader). Han arbejder selv meget, men jeg kan ikke lide, at Niels er slem til at tale om folk. Han taler også tit ilde om folk, som han er venner med, bl.a. landstingsmand Madsen.

Torsdag den 11. december

I dag blev Kren Grøntveds kone, Mette, begravet på Mygdal kirkegård. Begravelsen foregik fra hjemmet – der var 9 vogne. Fader kørte som vogn nr. 3. Begravelsesgildet blev holdt i Bierre-Niels' stuer. I dag begyndte pastor Jakobsen at læse med Mygdals konfirmander hos Jonathan i Skarndal.

I aften i husflidsskolen blev jeg færdig med at binde bøger ind – jeg har bundet 5 ind. Jeg betalte 1 kr. 59 øre for de materialer, jeg har brugt. Og

Søndag den 14. december

Jeg var til sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke – der var mange folk i kirke. Der var 2 begravelser – det ene var med Kresten Nielsens datter fra Odder mark – en ældre pige, der havde 3 børn. Det andet var med Lars Lejets datter, Marie. Lærer Kristiansen oplæste en skrivelse, hvori Peter Jakobsen udnævnes til snefoged i stedet for Martinus Krøgholt.

Onsdag den 17. december

Fader var i Hjørring i dag – han kørte med Andreas og satte 100 kr. i sparekassen for mig.

Torsdag den 18. december

I aften holdt den nye lærer Kristiansen oplæsning i skolen for mange mennesker. Kristiansen læste bl.a. en komedie af Hostrup – han læser nogenlunde godt.

Mandag den 22. december

Afslutning i husflidsskolen. Diskussion om en liste med krav om, at hver elev betalte 2 kr.

til husflidsskolen – de skulle gå til udstilling og præmier. Det var Kræn Holtegaard, der havde forfattet listen – der faldt mange bitre ord om knaldproprietæren fra Holtegaard.

Lørdag den 27. december

I aften er der juletræ til Niels Pedersen i Kaultved. Ottine og Johannes var dernede.

Søndag den 28. december

Ved brylluppet hos Hans Skeen i fredags blev Hans Skeen forbitret over at se sin søn, Kristian, som han har forbudt at komme hjem. I aften er der juletræ hos Laurids Jespersen i Skarndal. Hans Skeens datter, Marie, er forlovet med Niels Volhøj – Lassen Volhøjs søn fra Tversted.

Mandag den 29. december

I aften er der juletræ for søndagsskolens børn i Bindslev missionshus – Tine er dernede. Demokratisk Forening holdt møde hos Kristian Degnbøl. Landstingsmand Madsen holdt foredrag – der var kun mødt en snes mennesker.

Tirsdag den 30. december

I aften er der møde hos Kristian Degnbøl – der var mødt en snes mennesker, mest elever fra husflidsskolen. Kristian underviste os lidt i redskabets behandling – vi talte om politik og meget andet. Jeg så et juletræ, som Kornbek, Lilholt, har foræret dem – de havde naturligvis selv pyntet det. I aften er der juletræ hos Bierre-Niels og hos Jesper Jakobsen.

Onsdag den 31. december – nytårsaften.

I aften er der juletræ i missionshuset. Mine og Gine er dernede. Nu siger vi så farvel til året 1890. For mig har dette år ikke været af nogen videre betydning – min stilling er den samme ved årets slutning som ved dets begyndelse. Det eneste nye, der har hændt mig, er, at jeg i år har fået løn af fader for 2 år – nemlig 200 kr. – det er første gang, at jeg har fået løn af ham. Jeg var endvidere i skytteforeningen i sommer. I vinter søger jeg husflidsskolen på andet år. I november solgte vi den røde hest til Nicolaj Aagaard – ellers er der intet nyt passeret herhjemme. Af nyheder blandt min familie i dette år: Mette Andersen, Kren Grøntveds kone, og Ane Birkbak, Laurits Jakobsens kone, døde sidst i året. Af andre mig bekendte folk, der er døde, kan nævnes: Marie Jensen, Skarndal, (Laurits Jespersens kone), Peder Bidstrup, Erik Peder, Degnbøl, og Trine Steffensen, Høngaard.

Vi fik en ny skolelærer i efteråret – han hedder Kristiansen. Kristensen rejste til Sjælland. Madsen blev genvalgt som landstingsmand sidst i september.

Af nybygninger her i egnen kan nævnes:

Hjørring Andelsslagteri

Sygehuset ved Hjørring

Niels Andersen, Kaultved – et fæhus

Jens Vadet – et fæhus østen i gården
 Kristen Holtegaard – et nyt fæhus
 Knud Gjøggaard – et nyt hus østen for Røde Mølle
 Niels Højrup – et nyt hus i Retholt, der bebos af postkusk Kristian
 Mads Ramløse – en ny lade
 Sønder Gøggaard – et nyt svinehus
 Kristen Vidstrups gård – et fæhus
 Rodskjer, Odden – et nyt fæstehus, der bebos af Laurits Hansen
 Laurits Vestergaard, Mygdal – en ny lade

1891

Torsdag den 1. januar

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Der blev foretaget indsamling til Det Danske Bibelselskab. Niels Madsen, Kobbesholt, blev valgt til ny kirkeværge i stedet for Jens Vadet. Vi havde kørende gæster: Johan og Inger Marie Portgaard samt Andreas og Maren Sandager. I eftermiddag kørte Anders Kaultved med Lise og Karen Marie til bal hos Kristen Thøgersen, Snevre Rams. De kom først hjem kl. 5 i morges.

Fredag den 2. januar

I aften var jeg henne hos Kristian Degnbøls. Andreas og Martha Degnbøl var der også. Jeg læste en historie, og børnene slog mit porcelæns pibehoved i stykker. Medens vi var der, kom der et selskab med musik ind i snedkerstuen – det var Simons børn og Petrones kæreste. I aften er der bal i gymnastikhuset i Bjergby. I dag kom Thøgers dreng hjem fra Sandager i dag – han var fuld af utøj – han havde delt seng med karlen.

Lørdag den 3. januar

I aften var der bal i Holtegaard. Lise og Karen Marie fra Grøntved var også deroppe. Det var Anders Kaultved også - han kom ind til mig næste morgen kl. 4.

Mandag den 4. januar

Jeg var oppe hos Niels Andersens i aften for at spille skærvindsel.

Mandag den 5. januar – Hellig tre kongers aften

Snefog. Strengt vejr.

Broder Jens kom gående hjem. Han blev her i nat.

Tirsdag den 6. januar

Jeg blev bøjjet til at kaste sne – vi kastede sne flere steder, bl.a. ved Odden smedehus og i bakkerne ved Kristianshede

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Der var ikke mere end et par mennesker i kirke.

Jeg var til bal hos Jens Grøntveds – vi fik brød og brændevin samt kaffe og kage. Kort efter at jeg var kommet, begyndte dansen. Vi ikke-dansere gav os til at spille skærvindsel og trekort. Hen på aftenen blev der dækket bord: Langkål, ænder, sovs, kartofler, rødbeder, svesker,

rosiner, brændevin og øl. Senere fik vi budding og saft. Senere igen fik vi chokolade, småkager og søsterkage samt punch (3 glas hver) og senere igen kaffe og kage. Kl. 5 gik jeg hjem. De unge dansere fortsatte til frokost næste dag. Der var mange gæster – helt fra Snevre – landstingsmand Madsen med madammen og 2 børn var der også. Spillemændene var Anders Grøn på klarinet og Kren Serup på violin.

Onsdag den 7. januar

Frost. Jeg var sammen med andre ude at viske af, så man kunne se vejene. I morgen aften skal jeg i husflidsskolen for 1. gang i dette år.

Lørdag den 10. januar

I dag modtog det nye andelssvineslagteri i Hjørring svin for 1. gang. På mandag fylder søster Ottine (Tine) 14 år.

Tirsdag den 13. januar

Ved et i dag i Hjørring afholdt valg for den højst beskattede vælgerklasse valgtes med stort flertal de på Højres prøvevalg opstillede kandidater, nemlig købmand C. Olesen - 119 stemmer - brænderiejer Ths. P. Olesen (114 stemmer) – begge blev genvalgt, købmand Conrad Rasmussen – 105 stemmer – apoteker N. Th. Nielsen – 104 stemmer – og snedkermester Haslund med 91 stemmer.

Lørdag den 24. januar

Her er der en liste over husflidsskolens 40 elever.

Søndag den 25. januar

I dag kom der brev fra broder Jens om, at hans yngste barn Jens døde sidste torsdag – han skal begraves på torsdag – han så nok gerne, at der ville komme nogle derud for at følge kisten til graven.

Forleden aften i husflidsskolen fortalte mejerist Jensen, at han 1. maj skal være bestyrer på Koldbro Mejeri. Mejeriet er på 300 køer.

Torsdag den 29. januar

I morges kom Andreas ridende herved på det sorte øg. Vi spændte så hende og den blakkede for fjedervognen og så kørte vi til Taars for at følge Jens' lille søn til graven. Vi var derude kl. halv et, og efter at have fået noget at spise gjorde vi klar til at tage til kirke. Lærer Lauridsen fra Houstrup holdt en lille tale over barnet, efter at salmen "Sov sødt barnlille" var afsunget. Derefter læste han bekendelsen og fadervor, hvorefter kisten blev båret ud i vognen, og ligtoget satte sig i bevægelse mod Taars Kirke. Jens kørte forrest med kisten – lærer Lauridsen sad hos ham. Da vi kom ned til kirken, gik Maries brødre, Peter og Senius, hendes søster Stine og hendes mand Alfred der. De havde sat hestene ind i købmandsgården, da de ikke kunne nå at køre til Hvidsted. Jeg var med til at bære kisten. Pastor Kristensen holdt en kort, men god tale ved graven. Jeg havde en krans med. Da vi kørte fra kirken, fulgte Maries familie med til Hvidsted, hvor vi fik noget at spise. Om aftenen sad vi og spillede "66" om penge – vi var delt i 2 hold. Jeg tabte 71 øre. Vi spillede til kl. 11, så fik vi noget at spise, og derefter gik Jens' naboer hjem. Vi andre langvejs fra slog os til ro, da det regnede meget stærkt. Jens, Andreas og mig redte os et

leje på dagligstuegulvet, medens de andre kom i seng. Jens' lille Anna er i syg – hun ser dårlig ud, men hun skal være i bedring. Sønnen Julius ser frisk ud – det er en meget stærk dreng.

Fredag den 30. januar

Vi rejste os kl. 6 – jeg havde det ikke godt efter at have ligget og sove i tøj. Da det var lys, gjorde vi os klar til at køre. Jeg gav den lille Julius 1 kr. fra fader. Kl. 9 kørte vi hjem – over Hjørring. Klokken 12½ var jeg hjemme.

Torsdag den 5. februar

I aften nedkom Bierre-Niels' kone, Stine, med en datter. Niels Pedersen, Kaultved, hentede jordemoderen.

Jeg var i husflidsskolen. Thomas Madsen gav chokolade og hvedebrød i aften i anledning af, at det er sidste aften, han kommer i husflidsskolen i vinter, da han skal til Taars for at gå til præst. Madam Madsen, hendes tjenestepige, Anna, og hendes datter, Anna, var derhenne.

Der er bal i Røde Mølle på lørdag.

Søndag den 8. februar - fastelavn

Sidstegudstjeneste i Mygdal og Bindslev kirker. Fader var i Mygdal Kirke – Andreas var i Bindslev Kirke. Fader og Andreas byttede 2 køer. Bal i Bjergby øvelseshus i aften. Der var ikke mødt ret mange, og der var dårlig musik. Afholdsmøde i nordre skole ved smed Pedersen, Lem, der holdt et godt foredrag, bl.a. om den norske bonde, Hans Nielsen Hauge.

Tirsdag den 10. februar

Amtmanden for Hjørring Amt, landstingsmand N. P. Rump, fejrede i dag sit 25 års jubilæum som amtmand.

Fredag den 13. februar

I husflidsskolen begyndte jeg at arbejde på en bogreol.

Søndag den 15. februar

Anders Kaultved og jeg gik til Bindslev forsamlingshus, hvor lærer Pedersen fra Mygdal holdt foredrag efter opfordring fra Bindslev Fremskridtsforening – der var mødet hen ved 100 mennesker. Vi fik kørende med lærer Pedersen hjem.

Fredag den 20. februar

I husflidsskolen. Det blev fortalt, at der er vrøvl om legatpengene til brudeudstyr.

Landstingsmand Madsen vil, at Peter Iversens datter, Marie, skal have det. Hun blev gift i fjor, og pengene skulle have været uddelt i fjor. Præsten vil derimod, at Kristiane Jensen, Retholt (*det må være Chr. Grøntveds gamle veninde*) skal have det og har i den anledning skrevet til biskoppen, at bestyrelsen var enig med ham.

Mandag den 2. marts

Husflidsskolen. Jeg blev færdig med min boghylde. Mod slutningen læste jeg "Niels K' Københavnsrejse" til stor moro for hele forsamlingen.

Torsdag den 5. marts

Kristian Molsen har købt Høker-Lars's hus i Bjergby for 2.400 kr.

Søndag den 8. marts

Jeg gik ned til Bindslev missionshus. Efter at lamperne var tændt, blev der sunget en salme, og så læste Peter Sortkjær en bøn og bagefter læste han en prædiken af Vilh. Beck. Derefter blev sunget en del sange.

Torsdag den 10. marts

Pigemøde i Bindslev missionshus. Gine og Mine gik derned.

Fredag den 11. marts

Jeg var med fader i Sindal. Nielsen, Menholt, holdt uden for købmand Larsens butik. Han ville give hesten et rap af pisken. Han slog skrald, og idet han trak pisken tilbage, klippede han et stykke af faders ene øjenlåg. Fader, der stod ved siden af vor vogn, gik så ind i kroen og fik et stykke lærred bundet over øjet.

Torsdag den 19. marts

I aften læste lærer Christensen første afsnit af "Teglværkssjov" og en fortælling, der hed "Per og Poul" i skolen – jeg var deroppe.

Lørdag den 21. oktober

Jeg var i Hjørring til heste- og kvægmarked. Laurits Jespersen og jeg var inde at se hvorledes, man slagtede på det nye svineslagteri. *Slagteprocesserne er nøje beskrevet i dagbogen.* Sammen med broder Jens var jeg inde i museet for at bese genstandene. Herfra gik vi ind til værtshusholderen, den røde Poul, hvor jeg gav to kopper kaffe til 40 øre.

Jeg var inde på Hjørring Amtstidendes bogtrykkeri for at tale med redaktør Wulff. Jeg tilbød ham at ville levere nyheder til bladet, hvilket han med glæde tog imod og lovede mig også betaling derfor, hvis jeg kunne skrive noget, de kunne bruge. Han stillede mig i udsigt, at jeg kunne få et nummer af avisen gratis.

Søndag den 22. marts

Generalforsamling i Mygdal Husflidsforening i eftermiddag kl. 5. Der har været indtægter for 120 kr. 30 øre og udgifter for 124 kr. Foreningen har fået 10 kr. af sognerådet og 10 kr. fra Hjørring Amts Skoleraad. Andreas Degnbøl blev genvalgt – i stedet for Julius Larsen Elgaard valgtes Anders Andersen, Kaultved.

Det vedtoges at afholde udstilling 14. juni og at formå konsulent Peter Eriksen til at rejse herop og holde foredrag ved udstillingen

Mandag den 23. marts

Farbroder Kristian Andreassen, Aalborg, skal have bosat sig i Nørre Sundby som landmand

Torsdag den 26. marts - skærtorsdag

Martin Thomsen køber Houen for 33.000 kr. af Hans Pedersen.

Lørdag den 28. marts

Mit referat af husflidsforeningens generalforsamling var i Hjørring Amtstidende i dag.

Mandag den 30. marts – 2. påskedag

I eftermiddag var der opvisning i Bjergby øvelseshus kl. 4. Det kostede 25 øre at komme ind. Først kom de kvindelige gymnaster marcherende ind i huset. De marcherede først rundt om

huset under sang, og dernæst begyndte øvelserne. De var klædt i en kort blå kjole med en rød-hvid sløjfe på den ene skulder, blå bukser og sorte strømper. Der var 24 kvinder foruden lærerinden Marie Eskildsen. På holdet var bl.a. Kristian Vandkjærs døtre, Marie og Ane, købmand Jensens datter, Martine, lærerinde Grethe Larsen (Ibsen) Peter Stens datter, rørmagerens datter, Stine, der er husholder for Søren Bak, Bjergby, Eskildsens datter, Lise, Peter Nørmarks datter, Kresten Mortensens datter, Kristen Nørmarks kone og Jens Mikkelsens datter, Tine.

Der var et kort ophold – så kom karlene ind og marcherede rundt under sang, inden de begyndte deres øvelser under ledelse af Niels Bak. Der var 19 mandlige gymnaster, bl.a. Kristen Jespersen, Mygdal, Nikolaj Larsen, Bjergby præstegård, Kristian Bastholm, Laurids Vadet, Mikael Mikkelsen, Andreas Vandkjær, Peder Molsens søn og Jens Henriksens søn, der tjener på Myrbakken. Den sidste var ret dygtig. Da de var færdige, marcherede de ud under sangen: ”Jeg vil væрге mit land”. Gymnasterne var inde hos Eskildsen for at drikke chokolade. Da de var færdige dermed, holdt lærer Eskildsen en lille tale om gymnastikken. Kl. 8 tog redaktør Carlsen fat. Han læste først et digt: ”Fra klitten” af Holger Drachmann og dernæst en humoreske. Derefter fremviste han en række lysbilleder.

På vejen hjem fulgtes jeg med Kristian Degnbøl, Anders Kaultved og Martin Iversen. Vi kom til at diskutere religion. Martin holdt på ”Indre mission”, som mange er gået over til i vinter.

I nat blev der danset i øvelseshuset – Hans Grøntveds karl meldte sig ind i skytteforeningen for at komme med til ballet.

Søndag den 5. april

I et brev fra Jens skriver han, at begge hans børn er meget syge. Anna af lungebetændelse og Julius af hjernebetændelse. Han er ikke altid ved sin samling. Lægen har erklæret, at der er ingen redning for dem.

Søndag den 12. april

Førstegudstjeneste i Bindslev Kirke, hvor pastor Engberg holdt afskedsprædiken. Jeg gik derned sammen med Andreas og Martha. Der var mange folk i kirke – flere end kirken kunne rumme. Pastor Engberg holdt en opbyggelig afskedsprædiken.

Det er sørgeligt med det menighedsliv, der er her i Mygdal – men hvor ligger skylden – vistnok hos både præst og menighed. Brev fra Jens, hvor han meddeler, at begge hans børn er døde og skal begraves på fredag. De havde bestemt, at jeg skulle bære, hvis jeg kunne komme derud. Det er en tung sorg, der har ramt min stakkels broder og hans kone – nu er de barnløse.

Fredag den 17. april

I dag blev broder Jens’ børn begravet på Taars Kirkegaard. Jeg og Mine kørte op til Degnbøl med det blakkede øg. Der fik vi også Andreas’ det brogede øg for, og så kørte vi sammen med Andreas og Martha over Hjørring til Taars. Vi gjorde holdt i Højrupps gård, medens vi forrettede ærinder. Jeg var bl.a. i Hjørring Amtstidende.

Vi var i Taars kl. 12, men begravelsen blev udsat til kl. 2, fordi der var eksamen i skolen. Lærer Lauridsen holdt en rørende tale i hjemmet – man kan mærke af hans tale, at han er et godt

menneske. Marie sagde, at han havde trøstet dem meget, medens børnene lå syge. Herefter blev kisterne båret ud på vognen – der var i alt 8 vogne. Kisterne var tæt besatte med kranse – jeg var en af dem, der bar Anna til graven. Pastor August Kristensen holdt ved graven en god tale, i hvilken han stærkt opfordrede børnenes forældre til at søge sammen med Herrens venner. Begge børnene blev lagt i en grav ved siden af graven for deres tidligere døde broder. Vi kørte tilbage til hjemmet, hvor vi fik noget at spise, inden vi kørte hjem. Jeg var hjemme kl. 12. Det er en stor sorg, der har ramt min broder. Han er meget nedbøjet over det – han vil sælge ejendommen nu. Det er en stor skam så kold og hårdhjertet, som fader har været imod ham i disse tider. Han har ikke engang villet læse Jens' breve.

Søndag den 19. april

I følge med 3 fra Astrup gik jeg til Bindslev missionshus, hvor missionselev Nyholm holdt en prædiken. Han talte ivrigt og opvækkende, idet han gestikulerede ivrigt. Efter nogle salmer gik en del af forsamlingen hjem, medens andre samlede sig i smågrupper og gav sig til at samtale. Jeg fulgtes med skomageren hjem. Han går ofte derned. Han er ved at få lyst til at høre hjemme i de helliges samfund. Når man ret vil tænke sig om, så var det vel nok det klogeste, man kunne gøre at søge dertil, men der er jo så meget, der holder en tilbage. Hvis missionshuset ikke lå så langt væk, så ville jeg også være en stadig gæst. Man mærker, når man kommer derover, at det er gode folk, man kommer sammen med. Der er heller ikke nogen forskel på fattig og rig. Det er sandt hvad jeg hørte en mand sige dernede: "Når man har stræbt efter en ting her i verden, og man så har nået den ting, så er der ingen glæde ved den længere."

Mandag den 20. april

Min broder, Andreas, opfordrede mig til at gifte mig og købe hans hus. Han lovede at være på råd med mig, hvis jeg traf en pige, jeg syntes om. Han ville også gerne have mig til at tjene næste år. Skønt jeg er meget ked af min stilling herhjemme, så synes jeg ikke, at jeg har mod til at bryde tværs over og rejse hjemmefra, så længe jeg ikke ved, hvor jeg kan få en mere selvstændig stilling.

Fredag den 24. april

Martin Hebbelstrup blev begravet i dag – der var et stort ligfølge 18 vogne samt en del skytter, der gik bagefter. Niels Bak, Bjergby, bar skyttefanen.

I eftermiddag fulgtes skomageren og jeg til Bindslev missionshus, hvor der var samlet mange mennesker, bl.a. pastor Engberg. Efter nogle salmer læste Søren Løth en prædiken, og så meddelte pastor Engberg, at han havde modtaget en opfordring fra de hellige i Bindslev om fortsat at deltage i deres samfund – det var ham en glæde at efterkomme denne opfordring. Det takkede Søren Løth pastor Engberg for, hvorefter Engberg sagde: Der er god plads i Tversted præstegaard – enhver er velkommen til at komme og besøge mig. Pastor Engberg meddelte, at det var påtænkt at oprette en skole i Tronsmark. Man havde lovning på en lærer, Søren Knudsen fra Horne. På onsdag aften skal der være møde om oprettelse af skolen.

Lørdag den 25. april

Fader var i Hjørring – han havde Andrea Portgaard med derfra – hun skal være her og sy nogle

dage. Hun var 9 dage – det tog hun kun 2 kr. 35 øre for.

Søndag den 26. april

Madsen og Jungersen holder politisk møde i Tversted vestre forsamlingshus i eftermiddag.

Tirsdag den 28. april

Jeg har en artikel i Hjørring Amtstidende om ”Stemningen i Nordvest-Vendsyssel”.

Søndag den 3. maj

Jeg var i Uggerby Kirke – Andrea og Mine var også dernede. Der var mødt alle de folk, kirken kunne rumme. I eftermiddag kom Johan Portgaard herved – han vil have det halve af sin lade fornyet i år. Om aftenen var jeg sammen med skomageren i Bindslev Missionshus. Pastor Engberg og pastor Bugge med frue var der også.

Torsdag den 7. maj

Pastor Jakobsen skulle have udbetalt Kristiane Jensen brudelegatet for sidste år, selv om han havde været enig med den øvrige bestyrelse i, at Peter Iversens datter Marie skulle have det.

Søndag den 10. maj

I eftermiddag gik jeg til Bindslev Missionshus. Jeg fulgtes med Kristian Olsen derved og hjem. Det blev fortalt, at pastor August Kristensen fra Taars var nede hos M.H. to dage før han døde, og at han sagde til M.H.: ”Hvorfor sendte du bud efter mig?”. M.H. svarede: ”Jeg ville ikke have Engberg herop, thi så skal jeg altid have de hellige hos mig, og det kan jeg ikke lide”. August Kristensen svarede så: ”Ja, så har jeg heller ikke noget at gøre her”. Kort tid efter kørte han. Pastor Engberg har modtaget en gage af 800 kr. årligt til erstatning for Bindslev sogn, der udskilles fra Tversted – Uggerby sogn.

Tirsdag den 12. maj

Kassereren ved Brandforsikringen for rørlige ejendele i Aalborg og Hjørring amter, N. Færch, der hidtil har nydt almindelig agtelse og været anset for en hædersmand, er blevet afskediget, efter at man har opdaget en kasseangel hos ham – efter sigende på 26.000 kr.

Søndag den 17. maj - pinsedag

Jeg var i Mygdal Kirke. Andreas har fået sin mødding pikket. Det har Thøger gjort for 18 kr. – han tog 66 øre pr. kubikfavn, og der er pikket 27 kubikfavne. Landstingsmand Madsen var kirkesanger i dag.

Sammen med Andreas og skomageren fulgtes vi ad til missionshuset i Bindslev. Der var mødt mange mennesker. Der kommer mange mennesker, bl.a. en pige, der er datter af Maren Tronsmark. Hun kommer i spraglet kjole med et hvidt læderbælte om, urkæde på brystet og pandelocker. Hun holder meget af at stå op, når prædiken bliver læst, og imens skotter hun så lumsk over til mandfolkene. Dog der står jo skrevet: ”Forvar din fod, når du går til Guds hus”. Der var mødt en del soldater. *Der er en optegnelse over hvem, der kommer i missionshuset.* Min søster var først i kirke i Uggerby, inden hun gik til missionshuset i Bindslev.

Mandag den 18.maj

I eftermiddag faldt tiden mig grumme lang, så jeg gik ned til skomageren og fik en snak med ham. Vi talte først om politik, men det ville ikke rigtig gå, men så kom vi til at tale om det

vigtigste for os. Det gik bedre. Jeg var glad, da jeg gik fra ham. Det var heldigt for mig, at jeg gik derop, således at pinsen fik en god udgang for mig. Jeg tror, at skomageren har fået gjort en god begyndelse på himmelvejen. Han længes meget efter at være et Guds barn. Jeg vil af mit inderste hjerte ønske, at jeg må få den samme længsel, thi først da får jeg fred i sind. Gud Fader giv mig for Jesus skyld nåde til at finde den rette vej – dette er min inderligste bøn. Det fortælles, at Maren Hejselbæk er frugtsommelig ved bygmester Kristian Grønbæk. Det er dog forfærdeligt at tænke på – de vil ikke gifte sig med hinanden. Kristian søger sammen med de hellige og så siges det, at han besøger Maren om natten. Således turer Djævelen med menneskene.

Onsdag den 20. maj

Jeg mødte Laurits Hansen, der var på vej mod Sindal. Han var meget bedrøvet – han havde sidste nat mistet sit eneste barn, der havde været syg i 16 dage – nok af kighoste.

Fredag den 22. maj

I dag gik Tine for første gang ned til Tversted præst, hvor hun skal gå til konfirmationsforberedelse i sommer. De var 35 børn, heraf 2 andre fra Mygdal.

Torsdag den 28. maj

Skomageren var hernede i aften. Vi sad og talte til kl. 11, mest om kristelige ting. Skomageren er blevet et meget alvorligt menneske.

Søndag den 31. maj

Jeg og skomageren gik til Bindslev Missionshus. Der var andre fra Mygdal i missionshuset, bl.a. Svend og Laurits Nyeng.

Mandag den 1. juni

Jeg var med min broder, Andreas, i mosen for at trille tørv ud. Laurids Jespersen og skomageren gravede, og Martin og jeg trillede ud. Andreas kørte hen i Kristian Degnbøls skifte og tog et læs tørv på hjem.

Da vi var færdige med at arbejde, fik vi kaffe, som Laurids havde kogt til os. Han tog vandet i en tørvegrav, men kaffen smagte udmærket. Da vi havde spist, gav vi os vej ud af rimmerne for at søge om husly for natten. Vi kom først til et lille nyt hus, hvor ejere, Pransen, stod udenfor og røg af en porcelænspipe. Han sagde – meget gæstfrit –, at vi måtte ligge i hans hus om natten. Vi modtog tilbuddet. Foruden vi fire lå Jens Broen og et fruentimmer, som var med ham i mosen, der. Vi lå roligt nok, men jeg kunne dog ikke sove godt.

Tirsdag den 2. juni

Kl. 3½ rejste vi os. Efter at have takket Pransen for udvist gæstfrihed gik vi hen i mosen og fortsatte tørvearbejdet. Vi arbejdede med til kl. 15, hvor vi blev hentet af fader. I eftermiddag, da vi kom op til Degnbøl, gav Andreas mig 2 kr.

Fredag den 5. juni

Martin Thomsen i Houen har fået hestegang til sin hakkelsesmaskine. Indre Missionsmøde i Ugilt præstegård i dag. Grundlovsfest i Hjørring

Søndag den 7. juni

Jeg kørte fader og moder til kirke, staldede op i Degnbøl og gik så selv hen til kirken. Der var kun få folk i kirke.

Gine og Mine gik til missionshuset, og senere gik broder Andreas og jeg derned. Da vi kom til missionshuset, var de begyndt at synge. Søren Løth læste en prædiken, hvorefter pastor Engberg gav nogle oplysninger. Han fortalte om, at han sammen med pastor Mathiasen og præsten i Sæby havde holdt et møde i en landsby et par mil fra Sæby. Det var et velsignet møde, der tjente til opvækkelse og omvendelse for flere. Han fortalte også om et par andre møder, han havde deltaget i.

Til slut bad han om, at den åndens luftning, der for tiden gik hen over Bindslev, måtte vare noget længere, når han bad Herren derom. Det var ikke mest for dem, der var langt borte, men mere for dem, der var vakt, at de måtte blive mere styrkede i troen. Pastor Engberg er en velsignet Herrens tjener.

Tirsdag den 9. juni

Jeg kørte Mads Højer op til Sandager, hvor han skulle se på en hest, der led af forfængelighed. Han gav den noget pulver – Mads har en udbredt praksis som kvaksalver – han var samme dag ude på Rimmerne for at kurere en syg hest.

Søndag den 14. juni

Husflidsudstilling i nordre skole. Dagen efter blev den omtalt således i Aalborg Amtstidende: "Kl. 4 vandrede folk i flokke til skolen, der i dagens anledning var smykket med flag og grønt. Skolen fyldtes snart, således at folk måtte skiftes til at gå ud i haven for, at alle kunne komme til at se de udstillede genstande. Nogle spillede krocket – landstingsmand Madsen har købt Kristen Bjergets krocketpil. Husflidsskolen blev i vinter besøgt af 39 unge karle samt en mand, der er gartner. Der var dog kun 18 udstillere, der tilsammen udstillede 130 genstande, nemlig skriveborde, blomsterborde og især et lille kunsværk af et sybord. Desuden stole, en del bødkerarbejde og en mængde bog-, børstenbinder- og kurvemagerarbejde. 8 drenge fra 8 – 12, der også har besøgt skolen, havde også udstillet en række små genstande. Der var også udstillet kvindeligt håndgerningsarbejde – der var dog ikke udsat præmier for disse. Kl. 5 ankom stedets præst, pastor Jakobsen, som ude i haven holdt en smuk og hjertelig tale med udgangspunkt i "Lediggang er fandens hovedpude". Derefter blev "Et jævnt og muntert liv på jord" afsunget. Derefter uddeltes præmierne: Førstepræmier til: Kristen Jespersen, Mygdal, og Lars P. Larsen, Elgaard. Andenpræmier til: Anders Andersen, Kabbeltved, mejerist Jensen, skovfoged Peder Chr. Larsen, Kristian Andreasen, Grøntved og Thomas Madsen. Trediepræmier til: Kristen Nielsen Bjerg, Holtegaard, Nicolaj Nielsen Bjerg og Kristian Thomsen, Vandkjær. Fjerdepræmier til Otto Larsen, Lilholt, Laurits Kristensen og Kristian Mortensen, Grøntved. Hæderlig omtale og diplom til: Kristian Larsen, Grøntved (*dagbogsforfatteren*) og Laurits Pedersen, Dalsgaard. Til sidst gik man til Odden Skov, som Rodskjer venligst havde overladt os som samlingsplads. Her var madkurvene efter denne fodvandring meget velkomne – der tilbragtes her et par fornøjelige timer, hvor nogle unge kvindelige og mandlige sangere

fra Bjergby og Mygdal sang flere fædrelandssange. Senere gik man tilbage til skolen, hvor landstingsmand Madsens hustru med hjælp af nogle af husflidssagens venner var i stand til at opvarte den efterhånden store flok med kaffe og kage. Såvel for dette som for andre store ofre, hun har bragt i sagens og dagens anledning, er foreningen hende en hjertelig tak skyldig. Også husflidslæreren, Chr. Pedersen, Mygdal, der har ledet skolen med så megen flid og duelighed, bør fremhæves, thi uden dette, ville foreningen ikke have haft glæde af udstillingen". Meddelelsen er nok forfatter af Kristen Holtegaard. Senere spillede Julius Grøn til dans - de dansede til kl. 1. Der var så mange, der ville danse, at man måtte bede Bjergby karlene om at gå hjem.

Tirsdag den 16. juni

Hirtshals konservative klub var nede i Slotved skov i dag – der kom 9 vogne kørende syd om Houen.

Onsdag den 17. juni

Lærer Pedersens børn i søndre skole er syge af difteritis.

Lørdag den 27. juni

Jeg gik til Hjørring i dag. I Bjergby var jeg inde hos høker Kristian Molsen – han gav mig på forlangende et glas øl. Herfra kom jeg med dagvognen til Hjørring – det kostede 15 øre. Det er Zacharias Baaen, der kører dagvognen – vi var 12 personer, 1 lille barn og noget proviant. Jeg var på Hjørring Amtstidende, fik nogle aviser og blade gratis og kom til at tale med redaktør Wulff. Jeg lovede at skrive et stykke om tyendesagen. Jeg var hos marskandiser Houmann i Stokbrogade og købte en grå hat for 2 kr. 75 øre. Hjemad fik jeg kørende med Niels Pedersen, Kaultved.

Søndag den 28. juni

Sammen med skomageren og nogle andre gik jeg til missionshuset i Bindslev. Der blev bl.a. givet nogle meddelelser om mødet i Odense for Ydre Mission. Peter Sortkjær holdt en kort tale, i hvilken han stærkt opfordrede folk til at lade være med at sidde og sove i kirken. Det var en stor skam for troende folk at sove i kirken.

Onsdag den 1. juli

Vi blev bøjet til at køre grus fredag eftermiddag og hele lørdag. I dag begyndte postene fra Retholt på deres nye ruter. Hans Peter fra Aagaard går til Grøntved

Fredag den 3. juli

Kristian Rishøj var her for at mure på den nye bageovn.

Søndag den 5. juli

Jeg og Mine var i Kaultved, hvor vi sammen med andre sad og samtalede om kristenlivet i os og om os. Det blev fortalt, at stifteren af Jensenianer-sekten var en skolelærer Jensen fra Aasted, der frasagde sig sit embede og gav sig til at rejse om og prædike. Han

var gendøber og hældte vel mod baptisterne. Han forlod sin kone, der sad i et hus i Hørmested, og havde en anden kvinde, som fulgte med ham til møder og overalt.

Fredag den 10. juli

Indre Mission havde møde i Lilleheden. Jeg købte derop med Mine, Gine og Niels Pedersens pige, Sørine. Jeg spændte fra ved Jørgen Lillehedens hus. Sammen med bl.a. Grønskomageren var jeg oppe i fyrtårnet – der var meget varmt oppe i toppen. Vi gav hver karlen, der viste rundt 10 øre – han sagde, at der var 156 trapper. Jeg gik så til mødepladsen, hvor en fjedervogn blev benyttet som talerstol for præsterne, pastor Hansen, Horne, og Asschenfeldt-Hansen fra Sæby. Det var et velsignet møde, der blev holdt i Lilleheden i dag – ret skikket til at varme Guds børns hjerter for deres saligheds sag.

Lørdag den 11. juli

Jeg gik op til skomageren – Kristian Degnbøl og Andreas Vandkjær var der også. De havde rejst det stykke, som skomageren bygger til venstre ende af sit hus. Det lille hus, der tidligere var der, er revet ned. Jeg kom ind og fik pandekager, risengrød og kaffe sammen med de andre. Jeg var der til kl. 2 om natten. Skomageren er et rart menneske at tale med. Han er meget alvorlig og ivrig efter at tjene sin frelser. Hans moders og søskendes frelse ligger ham meget på sinde.

Søndag den 12. juli

Andreas og jeg fulgtes ad ned til missionshuset i Bindslev. Der blev fortalt om, at nogle derfra havde været på udflugt til Øster Hornum. Der var en del københavnske ferieborn i missionshuset. Laurits Nyeng var kørende derned med et helt læs folk. Kristian Degnbøl havde sagt til Andreas, at jeg var den sidste, han havde troet, der ville gå med de hellige. Nu fik jeg nok ikke brug for min studeren og mine skriverier.

Søndag den 19. juli

Førstegudstjeneste i Uggerby Kirke ved pastor Gade fra Øster Hornum – fader var dernede. Der var mødt alle de folk, kirken kunne rumme. Jeg gik til møde i Tversted præstegårdshave i eftermiddag kl. 5. Der var mødt mange mennesker – der kom omkring 40 vognlæs. Præsterne Gade og Engberg talte – der blev indsamlet penge til Indre Mission. Der var mange fra Mygdal dernede – hjemad fik jeg sammen med andre kørende med Kristian Peter fra Klodske. På vejen hjem sang vi flere sange fra Harboøre sangbogen. Jeg fortalte skomageren om den tilstand, jeg gik i. Jeg manglede den dybe fred med Gud, som de hellige har, men jeg håber, at den kommer ret snart. Det er en stor velsignelse med et sådant møde.

Mandag den 20. juli

I dag, da jeg kørte gennem Nr. Bindslev, kom der en hel del vogne kørende med folkene fra Øster Hornum. Da jeg kørte lidt sønden for Nr. Bindslev, så jeg Peter Bakken komme kørende lige østen for mig. Han tog sin hat af og vinkede til mig og alle på vognene med Øster Hornum folkene – Jeg tog naturligvis også min hue af og vinkede et farvel til dem. Da de kom ud til stationen, var Peter Bakken så rørt, at han græd af glæde. Ja, det er skønt at få barneret hos Gud. Jeg var også meget glad i dag over, at jeg har fået lyst til at følge min frelser, og at jeg tror, at han døde gså for mine synder og har betalt min gæld for mig hos Gud.

Onsdag den 22. juli

Laurids Jespersen og jeg slog høg i engen hele dagen. Gertrud Mikkelsen var her både i går og i dag for at rive og strøg høg.

Lørdag den 25. juli

I formiddags hentede jeg det sidste læs tørv i mosen – det var det 12. læs. Jeg tog broen over bækken op, og tog den med hjem.

Søndag den 26. juli

Skomageren og jeg var til førstegudstjeneste i Uggerby Kirke – i eftermiddag fulgtes vi ad ned til missionshuset i Bindslev

Pastor Engberg meddelte, at der skulle bygges et missionshus ude i Sørig mose i sommer – han opfordrede folk til at tegne sig for bidrag dertil. Jeg tegnede mig for 1 kr. Peter Bakken ville have skomageren og mig med sig hjem, så skulle vi få brød og brændevin. Det ville vi ikke, da det var så sent. Vi fulgtes i stedet med Søren Højer hjem og fik noget øl at drikke. Denne aften har været en af de skønneste aftener i missionshuset for mig – jeg er ikke fremmed der længere.

Tirsdag den 28. juli

I aften var jeg oppe hos Kristian Degnbøl. Jeg sad i snedkerstuen og talte med ham og Hanne til klokken halv et. Vi talte om kristelige ting – Hanne nærer en afgjort afsky for Indre Mission – Kristian er ikke så stiv.

Onsdag den 29. juli

Det årlige missionsmøde i Slotved Skov. Fader, moder, Ottine og Johannes kørte derhen og havde Andreas og Marta med.

Torsdag den 30. juli

Kristian Degnbøl var her i formiddags og lagde nyt loft over mit kammer. I den søndre ende blev det lidt højere.

Søndag den 2. august

I eftermiddags kom Laurids Jespersen og Gilkrog skrædderen hened, og så fulgtes vi ad

til missionshuset i Bindslev. Vi var i god tid, så gik ind til Tronsmark smeden, hvor vi fik kaffe og brød. Vi sad og kastede bibelsprog op. *Det må være en slags spil.*

Tirsdag den 4. august

3 af vore store grise blev syge – mildbrandartet rosen. Fader fik noget medicin hos Mads Højer – dagen efter fik fader så noget medicin hos Peter Steen

Fredag den 7. august

I eftermiddag kom dyrlæge Rudolph Hansen for at se til grisene. Hansen gav fader noget medicin til grisene, og så forklarede han hvorledes, de skulle begravnes.

Søndag den 9. august

Andreas og jeg fulgtes ad til missionshuset i Bindslev. Andreas skriver på en veksler på 300 kr. for broder Jens.

Tirsdag den 11. august

I eftermiddags var der en gendarm fra Hjørring hernede for at se til de syge svin. Jeg skrev i faders navn et brev til dyrlæge Hansen om grisenes tilstand og udvikling, siden han var hernede, samt begæring om medicin til grisene. Den ene var død i lørdags. Det våde vejr forsinker høsten meget.

Torsdag den 13. august

Dyrlæge Hansen var her for at se til svinene. Indre Missionsmøde i Mygdal Kirke i eftermiddag. Fader, Mine, Tine, Gertrud og jeg gik til kirke, hvor pastor Jakobsen, Bjergby, indledte. Derefter talte præsterne Hansen fra Horne og Gandil fra Tolne.

Lørdag den 15. august

Skomageren og jeg var inde hos Niels Andersen. Vi sad og talte med ham til kl. halv et – dog uden at kunne komme til at tale med ham om det, vi helst ville tale med ham om. Bine Pedersen, Dalsgaard – Jens Vadets datter – skal være blevet grundtvigianer. Hun siger, at hun har fundet fred i sin tro. Kristen og Martha Jespersen ligeså – de var i Hjørring sidste søndag og hørte højskoleforstander Trier – han dyskede dem nok i søvn. Kirsten Ibsen er nok den, der arbejder mest for det grundtvigianske væsen i Mygdal. Hun vil have grundtvigianerne til at samles der søndag eftermiddag. Hun siger, at man skal være glade.

Søndag den 16. august

I eftermiddags gik jeg op til Degnbøl. Andreas, Margrethe og jeg fulgtes ad til Laurids Jespersen. Vi plukkede bær i haven – senere var vi inde og fik brød og kaffe. Så blev der læst en prædiken af pastor Harms for os. Johan Portgaards søn, Janus, skal tjene hos Andreas næste år.

Søndag den 23. august

Jeg gik til førstegudstjeneste i Uggerby Kirke – jeg gik til alters. På hjemturen kom jeg

ifølge med Mikkel Skovsmoses pige, Petrea (Peter Skærping's datter), Jakob Klodskes datter, Tine, samt Mine og Gertrud. Vi gik op til Grønskomageren, hvor vi sad og samtalede og sang et par sange – eller rettere Petrea sang dem – hun er sådan en frimodig pige.

Om eftermiddagen gik vi til missionshuset i Bindslev. Det blev bl.a. oplyst, at der var død en gammel mand i Nørre Bindslev – han skal begraves på fattigvæsenets regning, men præsten opfordrede folk til at følge han til graven.

Soldaterne har fået fri fra i går til 2. september for at kunne hjælpe med høsten.

Søndag den 30. august

Grønskomageren, hans søster og jeg fulgtes ad til Asdal Kirke, hvor pastor Hansen prædikede. Han irettesatte folk, der sad og sov i kirken, idet han sagde: De, der sidder og sover i kirken søndag efter søndag, giver ikke Gud ære; thi går man til kirken med bøn og tak til Gud, så kan man ikke sidde og sove i kirken, selv om det er en dårlig prædiken, man hører. På vejen hjem fik vi kaffe og brød hos Inger Marie i Portgaard. Mine søskende, Johannes og Tine, var på besøg i Portgaard. Vi var ude at se Johans nye lade og kostald. Vi kunne se, at der var flere, der kørte korn ind, selv om det var søndag.

Torsdag den 3. september

I dag fik Niels Grøntved som den første heromkring ophøstet.

Søndag den 6. september

Jeg gik til Bindslev Missionshus, bl.a. for at høre et foredrag af pastor Bugge om apostlene. Det gør et pinligt indtryk at høre denne præst – det gjorde det i hvert fald på mig. Jeg har ikke hørt ham før – der er ikke nogen åndelig næring i hans tale, og så er han slem til at stå og stamme. Der var mange, der blev kede af at høre på ham.

Gade var skolelærer, før han blev præst. Han blev undervist af sin svigerfar og sin kone og var kun på universitetet i 3 måneder, før han blev præst.

Det var et forfærdeligt vejr, så vi ventede i missionshuset til omkring kl. 1 om natten. Vi gik så op til Peter Baks i Aagaard, hvor vi fik en overfrakke at trække i og hvedebrød at spise, inden vi vandrede hjem.

Søndag den 13. september

Jeg var i Uggerby Kirke. I eftermiddag gik jeg op til skomageren, der fortalte, at Laurits Nyeng og Svend Nyeng ikke troede, at Kristian Larsen, Mygdal (*mig*) var et ret troende menneske. De ville holde sig fra ham i nogen tid og se hvilken vej, han ville gå.

Laurits Nyeng har sørget for, at der skal holdes et møde her førstkommande onsdag aften. Jeg skulle få Laurits Jespersen til at komme herved. Det begynder at blive mere lyst – Herren skal have inderlig tak for sin store nåde mod os syndere.

Mandag den 14. september

Jeg og skomageren gik op til Laurits Jespersen, hvor jeg sad til kl. 1. Vi sad og snakkede og sang. Laurits klagede over, at Laurits Nyeng var for hård mod ham. Laurits Jespersen er ellers en rar mand. Hans broder, Kristen, er ikke sådan – han bærer på et slet skjult had mod Indre Mission. Han vil vel nok være grundtvigianer. Grundtvigianerne er begyndt at holde møde i børne- eller pigeskolen i Mygdal.

Onsdag den 16. september

I aften afholdtes det første møde her til Jesu ære. Det første møde af en række, som man tænker på at holde forskellige steder her i sognet. De mødte var: Andreas Degnbøl, Laurits Jespersen, Mine Jensen, skrædder Jens Gilkrog, Karen Marie og Lise, Grøntved, Niels Pedersen, Amalie, Gertrud og Sørine fra Kabbeltved, skomageren og Kristian, Lille Grøntved, samt Laurits Nyeng. Skomageren og Amalie sang mest, og Laurits Nyeng læste en prædiken og nogle småstykker fra Indre Missions Tidende. Kl. 12½ skiltes vi efter en velanvendt aften. Jeg tror nok, at det møde har været til velsignelse for de fleste af os, der deltog i det.

Fredag den 18. september

Session i Hjørring kl. 9 for Mygdal sogn.

Onsdag den 23. september

I morges var der is på vandtruget for første gang. I aften var der møde i Degnbøl for troende og søgende sjæle. Der blev bl.a. oplæst et brev, som var kommet fra vennerne i Øster Hornum.

Søndag den 27. september

Martin og Sine fra Portgaard var her med 2. årgang af Illustreret Familieblad. Sammen med Kristian Degnbøl og skomageren gik jeg til missionshuset i Bindslev. På vejen hjem var vi hos Peter Bakken, hvor vi sad og sang og talte og blev beværtet med brød og kaffe.

Tirsdag den 29. september

I aften fortalte Andrea en hel del om turen til Feldballe: 34 mennesker fra Horne og Asdal havde været derude. De rejste fra Hjørring den 16. september og kom hjem igen den 21. september.

Onsdag den 30. september

Møde hos Niels Pedersen i Kaultved. Der var mange folk, og vi blev beværtet med kaffe og kage. Vi sang en del, og Niels Pedersen læste en prædiken, inden han til sidst bekendte vor tro og bad fadervor.

Fredag den 2. oktober

Stiftsprovst Haal fra Norge prædikede i Tversted Kirke i eftermiddag kl. 3 og kl. 7.

Søndag den 4. oktober

Tine blev konfirmeret i Tversted Kirke i dag. Jeg kørte til Tine med fader, Tine, Mine, Gine og Andrea. Der blev konfirmeret 39 i dag i Tversted.

I aften fulgtes jeg med skomageren til missionshuset i Bindslev. Det blev fortalt, at pastor Engberg og pastor Jakobsen, Bjergby, ville til at hjælpe hinanden, således at Engberg skal prædike i Mygdal en gang imellem, og pastor Jakobsen skal tilsvarende prædike i Uggerby Kirke. Gid det var sandt.

Onsdag den 7. oktober

Møde i Nyeng i aften – der var mødt alle de, dagligstuen kunne rumme. Der blev sunget en del, og Laurits Nyeng læste en prædiken. Herren lægge sin velsignelse i den lille gerning, vi har begyndt her i Mygdal.

Torsdag den 8. oktober

Broder Jens ville absolut låne 100 kr. af mig til en hestegang – jeg lovede ham dem, skønt jeg er ked af det.

Onsdag den 14. oktober

Møde i Fællede i aften. Pastor Engberg var kommet gående derop ved aftenstid. Det var uventet – han holdt til slutning en lille kort, men god tale. Vi sad i en stue i den søndre side af huset.

Torsdag den 15. oktober

Missionsmøde i Horne Kirke kl. 1 ved pastor Vilh. Beck. Højskolens indvielse kl. 1 og møde i missionshuset om aftenen kl. 7. Jeg kørte derop med fader, Mine og Kristen Brændevin. Der var mange mennesker, så det var svært at få hestene staldet ind, men det lykkedes hos Peter Friis. Da jeg kom til kirken, kom jeg ikke længere end midt i våbenhuset, da kirken var fyldt med mennesker. Jeg og andre stillede os ud ved den nordre side af kirken, hvor vi kunne høre noget af Vilhelm Becks prædiken. Efter gudstjenesten gik vi ned til Peter Friis og spiste vor mellemmad, hvorefter vi gik ned til højskolen og besøgte den. Kort efter kom præsterne og besøgte skolen. Da det var gjort, stillede Vilhelm Beck sig for den mellemste dør og holdt en god tale om grunden til, at Indre Mission byggede højskoler, og til sidst indviede han højskolen. Derefter talte pastor Asschenfeldt-Hansen, Sæby, pastor Hansen, Horne, og lærer Tophøj, der skal være skolens forstander. Der er indtegnet 15 karle til den nye skole.

Sidste tirsdag kom der 37 mennesker fra Feldballe til Horne.

Søndag den 18. oktober

Jeg var i missionshuset i Bindslev, men der var ikke mange mennesker, fordi mange var i Ø. Hornum for at besøge pastor Gade.

Onsdag den 21. oktober

Møde i Kaultved hos Niels Pedersen. Folk kom sent, men så drak vi kaffe. Det gik også trægt med sangen, da ingen ville være forsanger.

Torsdag den 22. oktober

Julius Nedergaard kom og tog mål af mig og klippede tøj til bukser og vest til mig.

Søndag den 25. oktober

Anders Kaultved var ude at kræve penge op blandt husflidsskolens elever til en gave til Kristian Degnbøls kone, fordi hun lavede klister m.v. til os. Han skyldte mig 50 øre – dem lod jeg ham beholde som mit bidrag.

Onsdag den 28. oktober

Møde hos Svend Nyeng i aften. Der var mødt mange folk, og vi tilbragte en rar og velsignet aften. Det er velsignet og fuldt værd at takke Herren for, at vi sådan kan samles i hans navn uforstyrret af Verdens børn. Hans Knudsen, Ørnbøl, er et meget rart menneske at høre på – han taler så jævnt og forståeligt.

Søndag den 31. oktober

Jeg var i Mygdal Kirke og gik til alters. Der blev begravet et dødfødt barn. Om aftenen gik jeg til missionshuset. På vejen hjem var vi hos Peter på Bakken og fik et par grove mellemmadder.

Mandag den 1. november

Skiftedag. Mange skifter arbejde. Johan Portgaards søn, Janus, flytter fra Snevre og til Sandager.

Sidste fredag holdt Niels Bak og Søren Pedersens datter fra Rams bryllup.

Onsdag den 4. november

Møde i Nyeng i aften. Der var mødt mange folk, og vi havde en rar og velsignet aften. Lærer Fischer talte en del. Det er en skøn mand at høre på. Han talte så varmt om Jesus og om, hvor velsignet det er at tjene ham.

Lørdag den 7. november

Broder Andreas var kørende til Hjørring. Han havde bl.a. Peter Vandkjærs kone med – hun købte Brorsons salmebog og forærede den til Marta Degnbøl – en værdifuld gave. Købmand Jensens datter, Martine, fra Retholt er blevet forlovet med Jens Dams søn, Kristian, fra Vrejlev. Han har tjent hos sognefogden i sommer og var tidligere på Mygdal Mejeri.

Søndag den 8. november

Om aftenen fulgtes Andreas Degnbøl, Janus, Mine og jeg ned til missionshuset i Bindlev. Da jeg var hjemme igen, var der flere, der fulgte mig ind, og vi sagde og talte sammen i nogen tid, inden de gik hjem.

Onsdag den 11. november

Til trods for det ugunstige vejr var der dog mødt en del til møde her i aften. Laurits Nyeng læste en prædiken, og Jens Chr. Weinkouff læste en prædiken. Laurits Nyeng havde en missionsbøsse med – den havde han købt hos blikkenslager Skram for lang tid siden for 75 øre. Laurits Nyeng opfordrede til at lægge penge deri som en julegave til fattige mennesker. Det var en skøn aften, vi havde her. Kl. 11 gik folk – der var mødt flere, end jeg havde regnet med.

I eftermiddag prædikede August Kristensen fra Taars i Mygdal Kirke – der var mødt mange folk – i aften talte han hos Grethe Ibsens skole – adgangen kostede 25 øre.

Fredag den 13. november

I dag bliver den nye skole i Tronsmark indviet af pastor Engberg og pastor Bugge. Skolens lærer hedder Søren Knudsen og er gift med en søster til Søren Løth. Der skal være indmeldt 30 børn – for hvert barn skal betales 12 kr. i skolepenge årligt. Desuden skal beboerne gøre lærerens arbejde gratis

Søndag den 15. november

I Mygdal Kirke blev Frits Krammes broder viet til Søren Teglbænders datter. Jeg var i Uggerby Kirke. Skomageren fortalte, at Andreas havde fået det skønt med Vorherre. Jeg mærker nok, at der er sket en forandring med ham, skønt jeg ikke ved hvordan, han har det. Vi har vel nok begge haft en ensartet stille omvendelse.

Skomageren, Andreas og jeg fulgtes ned til missionshuset. Friskolelærer Knudsen fra Tronsmark læste en prædiken og delte blade ud. Der var flere, der ønskede Andreas til lykke.

Onsdag den 18. november

Gudstjeneste i Uggerby Kirke ved pastor Gade fra Ø. Hornum. Mine, Tine og jeg gik derned. Der var mødt alle de folk, kirken kunne rumme. Jeg kom til at stå oppe i kordøren.

Torsdag den 19. november

I dag bliver missionshuset på Sørig mose indviet kl.2, og i aften er der møde i Tversted præstegård. Pastor Gade er til stede begge steder. Janus Andreasen, Portgaard, fylder 20 år i dag.

Lørdag den 21. november

En mekaniker fra Aalborg er på Mygdal mejeri for at reparere på Laval centrifugen – det skal koste 600 kr.

Søndag den 22. november

Jeg gik ned til missionshuset i aften – der var mange folk. Der var mødt nye folk fra Uggerby.

Onsdag den 25. november

Provstevisitats i nordre skole.

Møde i Degnbøl i aften i Kristians hus. Trods mørket og den dårlige vej var der mødt ikke så få folk. Andreas begyndte med at bede og læste evangeliet på 1. søndag i advent af V. Becks postille. Fader, Mine og jeg var mødt fra Grøntved.

Søndag den 29. november

Jeg gik til Bindslev Kirke, hvor Jens Degn blev begravet. Der var et stort følge på 16 vogne.

I aften gik Mine, skomageren og jeg til Degnbøl, hvor vi havde en rar aften. Peter læste en prædiken af Luther, og så sad vi og sang en del.

Tirsdag den 1. december

Niels Pedersen og min broder Andreas er udnævnt til snefogder for hver deres distrikt. Forhenværende fattiggårdsbestyrer Niels Nielsen har købt Kristian Bastholms hus i Bjergby.

Onsdag den 2. december

Møde i Fællede i aften. Der var mødt en del mennesker fra Asdal. Lærer Fischer holdt en rar tale – Hans Knudsen talte også varmt og rart om bibelen.

Søndag den 6. december

Der var møde i Degnbøl i aften. Skomageren og jeg forsøgte at få Kristian Degnbøl med til mødet, men han ville ikke, da han og Hanne ville op til høkerens til møde i aften. Vi havde en lang diskussion med dem om religiøse ting. Han viste os sine arbejder fra Askov – det er ikke stort hvad, han har lavet der.

På mødet i Degnbøl sang vi en del – jeg læste en del af Luthers levnedsbøger, inden vi skiltes.

Mandag den 7. december

Laurits Jespersen og Kirsten Ibsen kom til at tale om bibelen. Dette gav stødet til, at Laurits for alvor besluttede at tjene Vorherre og lade grundtvigianerne fare. Kirsten Ibsen sagde, at hun ikke troede på alt hvad, der stod i bibelen. Den var oversat så tit, at den ikke var til at stole på.

Onsdag den 9. december

Møde hos Niels Pedersen, Kaultved, i aften. Niels Pedersen læste først en prædiken, og derefter læste jeg en prædiken af pastor Busch, Feldballe.

Torsdag den 10. december

Sognerådvalg i fattiggården – det foregik mellem de højst beskattede. Fader var med. Hermann var hernede i dag – han og Johannes løb inde i laden i dag og legede, til de brækkede et riveskaft

Søndag den 13. december

Jeg var i Mygdal Kirke. Foruden præst og degn var vi kun 9 mennesker i kirke. På vejen hjem var vi inde i Degnbøl og fik kaffe. På grund af vejret måtte jeg opgive at komme i missionshuset i Bindslev.

Onsdag den 16. december

I aften var der møde hos Svend Nyeng. Der blev sunget en farlig mængde sange – jeg blev til sidst ked af det.

Søndag den 20. december

Mine, Tine og jeg gik til Uggerby Kirke. Pastor Engberg holdt en god mild prædiken. Om aftenen gik jeg sammen med skomageren til missionshuset i Bindslev. Jeg befandt mig vel dernede og ville nok have blevet der noget længere, men så begyndte de andre fra Mygdal at bryde op, og så måtte jeg med.

Torsdag den 24. december

I aften er det juleaften. Vi sang en salme, og jeg læste en prædiken til juleaften i Vilhelm Becks postille "Nyt og gammelt". Så sad vi og sang – lidt hver for sig. Jeg var ikke så glad ved juleaften, som jeg gerne ville have været. Man er så ene om glæden, skønt Jesus jo har lovet at bo hos hver den, som tror på ham, så mærker man dog bedre hans nærhed, når man er i de helliges samfund. Herre Jesus hjælp mig til bedre at tage mod din nåde.

Fredag den 25. december – 1. juledag

Jeg og fader gik til Mygdal Kirke. Der var mødt mange folk, alle de, der kunne være i stolene og på koret. Pastor Jakobsen holdt en kort og meget dårlig prædiken.

Om aftenen var vi en del, der gik til missionshuset, hvor Peter Sortkjær læste en prædiken. Til sidst talte Søren Løth.

Kristian Degnbøl har købt Søren Teglbænderens hus i Mygdal. I aften er der juletræ oppe hos landstingmand Madsen.

Mandag den 28. december

I aften gik Mine og jeg efter indbydelse op til Laurits Jespersen i Skarndal. Vi var et lille samfund deroppe. Vi havde det meget skønt og brugte tiden til at læse, synge, bede og samtale med hinanden. Vi var inde og se et smukt pyntet juletræ – det stod i den nordvestre stue. Det bliver da også skønnere og skønnere. I aften var det da det skønneste, det har været endnu.

I aften er der bal oppe i øvelseshuset i Bjergby.

Onsdag den 30. december

I aften var der møde oppe i Andreas' hus – han har revet skillevæggen mellem stuerne i søndre side ned, så der nu kun er en stor stue, men der var så mange folk, at vi ikke kunne være i den. Laurits læste en prædiken af Luthers postille, og vi sang en del. Det

blev Svend ked af. Det var et skønt møde, vi havde i aften. Det er det møde, der har været flest til. Sadelmageren sagde, at det godt, at vor Herre ikke bebrejdede os noget; thi ellers kunne han jo spørge os, hvorfor vi ikke holdt sådanne møder sidste år. Der var mødt 60 mennesker, deraf 41 fra Mygdal.

Fredag den 31. december – nytårsaften.

Sne og regn. Brugte dagen til at tærskeske.